

μαθηματικὴ γραμματικὴ
καὶ φυσικὴ μαθηματικὴ
καὶ φυσικὴ γραμματικὴ

134.20

1890

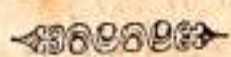
Προφ. Ἡ-
σαίας Κεφ.
ΝΓ'. εἰχ.
44, 42.
δυτικῶν.
καὶ ὑλιστῶν.
αὐτῶ,
αὐτὸ,
τῶν ἀνομιῶν,
ρσεγοκοιτιῶν

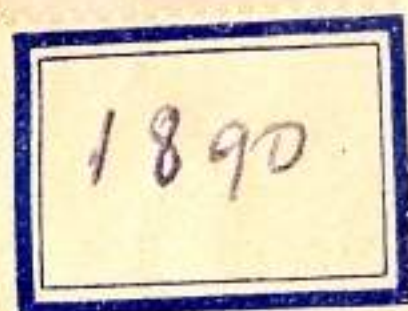

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΣΕΒΕΙΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ἮΝ ἐφέστηκεν ἡ ὥρα ἔφθασε καὶ ὁ καὶ ὁ καιρὸς
 Διὰ νὰ καθαρισθῇ ἡ πίστις ἦν ἐστήριξ' ὁ Χριστὸς.
 Εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου μίᾳ ποιμνῇ θὰ γενῇ,
 Ὅλ' οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔλθουν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ αὐλ.
 Τοῦ Μωάμεθ ἡ θρησκεία ὡς ἐσύγχυσε τὴν γῆν,
 Χάνεται ἐξ ὀλοκλήρου κ' ἡ τουρκία με αὐτὴν.
 Λουθηροκαλθίνου ἄμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Παπισμοῦ.
 Θέλουσιν ἐξαληφθῶσι κατ' ἀπόφασιν Χριστοῦ.
 Καὶ ἂν ἡ δύσις γαυριᾶται εἰς τοὺς στόλους καὶ στρατοὺς,
 Ὡς συντρέχει ἵνα βοηθήτῃ τούρκους τοὺς μωαμεθανούς.
 Καὶ αὐτὴ θέλει τὸ πάθει ὡς τὸ πάλ' ὁ φαραώ,
 Παρὰ Θεοῦ ἐνταφιάσθη ἐν θαλάσῃ ἐν βυθῷ.
 Καὶ αὐτοὶ ἐναντιοῦνται εἰς τὴν ἀπόφασιν Χριστοῦ,
 Θὰ ἀφανισθῶσιν ὅλοι ἀπὸ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
 Ἄς ἀκούσουν ἡσαΐαν πῶς μεγάλως ἐκφωνεῖ,
 Ὅτι τοῦ Χριστοῦ ἡ πίστις μέλλει νὰ καθαρισθῇ.
 Ἀπὸ θρησκείαν τοῦ μωάμεθ κ' ἀπ' αἵρεσιν δυτικῶν.
 Πάπα λουθήρου καὶ καλθίνου τριθεϊστῶν καὶ ὑλιστῶν.
 Ἀπὸ ἐπτὰ πενήντα μέχρι ἐξήντα καὶ ὀκτώ,
 Θὰ καθαρισθῇ τὸ μέγα καὶ τὸ ἅγιον αὐτὸ,
 Ἐξ αἵρέσεων καὶ ἀσεβειῶν καὶ ἀπ' τῶν ἀνομιῶν,
 Ἀπὸ μοιχείας καὶ πορνείας καὶ ἄρσενοκοιτιῶν

Προφ. Ἡ-
 σάτας Κεφ.
 ΝΓ'. εἰχ.
 44, 42.

Ἀποκάλ.
Κεφ. ΙΗ'.
στίχ. 5, 6.

Αὐτὰ ἡ ἄνομος τουρκία τὰ ἐπλήθυνεν εἰς γῆν,
Τὸ θεμέλιον ὡς ἔχει ἀπὸ Μωάμεθ τὴν ἀρχήν.
Φόνους καὶ ἀδικήματά της ἐνθυμήθη ὁ Θεός,
Διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ ὕψους θὰ τὴν καύσῃ κεραυνός.
Διπλοῦν ποτήριον θὰ πείνῃ οἴνου τοῦ φαρμακεροῦ,
Ἀπὸ τὴν ὀργὴν Κυρίου καὶ Σωτῆρος τοῦ Χριστοῦ.
Καὶ ὅσοι δι' αὐτὴν συντρέχουν νὰ τὴν ὑπερασπισθοῦν,
Μὲ αὐτὴν αὐτοὺς τοὺς χρόνους θέλουσιν ἀπωλεσθοῦν.
Ἀπὸ τὰ σαράντα λέγω ὡς ἐξῆς ἐκ Γραφᾶς,
Πλὴν τὰ ὧτα αὐτῶν φράττουν μὴ ἀκούωσιν αὐτάς.
Μὲ συνέλαβον οἱ τοῦρκοι μ' ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
Μὲ ἀνέκριναν ἐπτάκις εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν.
Τοὺς εἶπα ἵνα βαπτισθῶσιν νὰ ἀποφύγουν τὰ δεινὰ,
Διότι θέλουν ὑποφέρουν τὴν πτώσιν των παντοτεινὰ.
Ἄλλ' αὐτοὶ ἀντὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐξώρισαν ἀπ' ἐκεῖ,
Μὲ ἐξώρισαν καὶ ἐκρατήσαν τὸ σενδούκι μου ἐκεῖ.
Καὶ αὐτὸ ὅλον ἐγεγονεὶ ἡ γραφὴ ἵνα πληρωθῇ
Νὰ εἶν' ἐκεῖ κιβώτιόν μου ὡσὰν μία κατοχή·
Κὶ ὅσοι λέγουν θέλουν τούρκους ἵνα ὑπερασπισθοῦν,
Εἰς τὸ πῦρ τὸ τῆς γεέννης θέλουν καταδικασθοῦν.
Ὅσοι ὑπάγουν ἐναντίον τῶν δογμάτων τοῦ Χριστοῦ,
Ὅλοι θέλουν παιδευθῶσι ἀπὸ τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
Ἡ ὁποία διωρίσθη νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἐν γῇ.
Τοὺς ἀδίκους παρανόμους καὶ τὸν κάθε ἀσεβῆ·
Καὶ αὐτοὺς τοὺς σπερμολόγους τοὺς δυσώδης καὶ κακούς,
Ψευδ' ἀποστόλους, λαοπλάνους, γόητας καὶ πονηροὺς,
Αὐτοὶ ψεῦδος τρέχουν λέγουν τὴν ἀλήθειαν σιωποῦν,
Ἀκοὰς τῶν ἀσυνέτων καὶ ἀστηρίκτων κατηχοῦν·
Ὡς δὲν αἰσχύνθησαν ἀριθμοῦντες τὸν μωάμεθ μὲ Χριστὸν,
Εἰς ἐταιρίας τὸ σχολεῖον τῶν Ἀθηνῶν καὶ σχολαστικῶν.
Ἐκ τοῦ κακοῦ θησαυροῦ καρδίας στόμα αὐτῶν λαλεῖ,
Ἀπὸ τυφλότητα καὶ πλάνην καὶ ιδέαν των κακῇ.
Βέβαια μὲ πεπωρομένην τὴν καρδίαν ὁμιλοῦν,
Καὶ τυφλοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς των δὲν εἰμποροῦσι νὰ ἰδοῦν.
Καὶ συνιῶντες ἵνα γνῶσι τὸν Δεσπότην μας Χριστὸν,
Καὶ ὅλοι τους νὰ βαπτισθῶσιν νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτόν.
Ἄς ἐξετάσουν καὶ ἄς ἀκούσουν μὲ ὅλην τους τὴν προσοχήν,
Καὶ νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν θείαν γραφὴν.
Ὁ Χριστὸς πρὸ τῶν αἰώνων γεννημένος ἐκ πατρὸς,
Ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν χρόνων ἐγεννήθη ἐκ μητρός.

Προφήτης
Ἡσαίας
Κεφ. ς'.
στίχ. 9, 10.

Ψαλμ. ΡΘ.
στίχ. 4.

3

Ἐξ ἀπειρογάμου νύμφης ἐκ Μαρίας τῆς ἀγνῆς,
 Ἐκ τῆς πάντοτε Παρθένου ἐκ γενεῶν τοῖς ἐκλεκτῆς
 Ἀπὸ πνεύματος ἁγίου ἐκ δυνάμεως Θεοῦ,
 Ἐγένεν ἡ θεία γέννησις τοῦ σωτῆρος τοῦ Χριστοῦ.
 Ἐγεννήθη ἐν τὸν κόσμον εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν,
 Μύρια θαυμάτων πλήθη αὐτοῦ εἰς αὐτὴν.
 Μαρτυροῦν τὴν γέννησίν του ὅτι εἶν' υἱὸς Θεοῦ,
 ὅτι ἐκατέβη μόνος του ἀπὸ ὕψους οὐρανοῦ.
 Ἐξ ἀειπαρθένου κόρης ἐδανείσθη σάρκα ὁ Θεός,
 Ἐγεννήθη ἐν τῷ κόσμῳ ὁ σωτὴρ ἡμῶν Χριστός.
 Ὑψηλὸν εἶχε τὸ σῶμα καὶ ὠραῖον καὶ καλόν,
 Ἀπὸ ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἦτονε ξεχωριστόν.
 Χάρις ἦτον ἐνδυμένος καὶ μετὰ πλῆθος ἀρετῶν,
 Ἡ πολλὴ ἡ ἀρετὴ του ἐσκέπασε τὸν οὐρανόν.
 Καὶ αὐτοῦ ἡ γέννησις του ἐπρομηνύθη ἀπὸ πολλῶν,
 Διὰ πνεύματος ἁγίου, παρὰ γλωσσῶν προφητῶν.
 Τριανταεῖς χρόνους ἐστάθη ὁ Χριστός μας εἰς τὴν γῆν,
 Ἐδίδασκεν ἐκατηχοῦσεν Ἑβραίους εἰς συναγωγὴν.
 Ὅτι θέλει σταυρωθῆναι ἵνα σώσῃ γένος τὸ ἀδαμιαῖκόν.
 Πεπτωκότα εἰς τὸ χάος πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν.
 Ἐσταυρώθη ἀναστήθη μόνος ὡς αὐτὸς Θεός,
 Εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀνέβη ὡς τὸ πρότερον αὐτός.
 Οἱ ἀπόστολοι καὶ ἄλλοι ἦτον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν,
 Ὅπου τὸν εἶδον νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νεφελῶν.
 Δι' αὐτοῦ πάλιν ἐστάλη πνεῦμα ἅγιον ἐν γῇ,
 Ἐνίσχυσε τοὺς ἀποστόλους ἔτρεξαν ὅλοι ἐν αὐτῇ.
 Ἐπειθαν πλῆθη ἀνθρώπων μετὰ τὰ θαύματα Χριστοῦ,
 Καὶ ἐπίστευον οἱ πάντες εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
 Ἐκήρυτταν ἐβάπτιζαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ,
 Δι' αὐτοῦ τῆς βοηθείας καὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ.
 Τοῦ δὲ Μωάμεθ ὁ πατέρας ἦτον ἀπὸ γῆς πτωχός,
 Ἐκ τὰ Μπάταλα χωρίον τῶν καμήλων ἦν βοσκός.
 Ἀπουλάχ τὸ ὄνομά του καὶ Ἄμε ἡ μητὴρ αὐτοῦ,
 Οὗ ἐγέννησαν Μωάμεθ μεσαιῶνος τοῦ καιροῦ.
 Εἰς τὴν Χαλδαίαν ἐγεννήθη εἰς τὴν γῆν τῶν ἀσεβῶν,
 Ὅπου ἦτον ἡ θρησκεία Ἰσραηλιτῶν καὶ ἀγαρηνῶν.
 Σιναῖτων τὰς καμήλας ἔβοσκεν ὅσῃν πτωχός,
 Διὰ νὰ τρώγῃ ὀλίγον ἄρτον ὁ ταλαίπωρος αὐτός.
 Τὸν ἐπείραζεν ὁ δαίμων μετὰ πάθος σεληνιασμοῦ,
 Πάντοτε καὶ παρὰ μέρα τοῦ ἤρχετο μετ' ἀφρισμοῦ.

Εὐαγγελ.
 Λουκᾶς
 Κεφάλ. 4.
 Στίχ. 35.

Ψαλμὸς
 μδ'.
 Στίχ. 2.

Εὐαγγελ.
 Ἰωάννης
 Κεφ. γ'.
 στίχ. 1 ἕως
 21.
 Ὅλοι οἱ
 Εὐαγγελ.
 Πράξις 4.
 ἀποστόλων
 Κεφ. 4.
 Στίχος 9
 40 44

1*

Ψαλμός
ΝΖ.
στίχ. 3.

ἀποκάλυψ.
Κεφ. ΙΘ'.
στίχ. 20.

Σοφία
Σολομῶντ.
Κεφάλ. Ε'.
στίχ. 1, 2, 3.

Καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἐστάλη ἀπ' οὐρανοῦ,
Καὶ ὅτι ὁ Γαβριὴλ τοῦ λέγει ὁ ἀρχάγγελος ἐν νοῦ.
Διὰ τοῦτο πίπτει κάτω καὶ ταραττέτχι εἰς γῆν,
Ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀμιλίαν καὶ μεγάλην διδαχὴν.
Ἀμαρτωλὸς εἶν' ἀπὸ μήτρας πλανεμένος ἐκ γαστροῦ.
Καὶ ἀπὸ Θεοῦ εἶν' ξένος ὡς τὸ λέγει ὁ ψαλμός.
Ἀγράμματος καὶ κακοήθης εἰς τὰ πάθη ἀσελγῆς,
Καὶ τῆς ἀρσενοκοιτίας εἶν' ὁ μέγας διδακτής.
Καὶ τὸ αὐτὸ κοράνιον τοῦ μήπως τὸ ἔγραψεν αὐτός,
Παχούμιος ὁ συναΐτης τὸ ἔγραψεν ὁ μοναχός.
Καὶ μέχρι σήμερον οἱ Τοῦρκοι μόνοι τῶν τὸ βεβαιοῦν,
Διότι ὑπάγουν εἰς τὴν Μέκαν καὶ τὸν λιθοβολοῦν.
Δύναμις Μωάμεθ ἦτον ἡ φωτιὰ καὶ τὸ σπαθί,
Μὲ αὐτὰ ἔκαμεν ἔθνος καὶ ὄχι μὲ διδαχή.
Διὸ καὶ τὸ κοράνιον τοῦ εἶναι πλάσμα ἀνθρωπινόν,
Γέμη ἀπὸ γοητείας ὡς βιβλίον μαγικόν.
Ἀπὸ ἀνοήτους μύθους γέμη καὶ οὐτιδανούς,
Πολλοὺς τρόπους περιγράφει πονηροὺς καὶ ἀπατηλοὺς.
Μερικὰ ἔχει τῆς νέας καὶ τῆς παλαιᾶς γραφῆς,
Μὲ αὐτὰ ἵνα πλανᾶτε ὁ καθένας ἀμαθής.
Ἀπέθανε ἐνταφιάσθη ἐδικάσθη ὡς θνητός,
ἵνα καίεται αἰωνίως ἐκεῖ εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.
Ἐκεῖ θέλουσιν ὑπάγει ὅσους πλάνεσεν αὐτός,
Καὶ τὸ πῦρ νὰ ἀπολαύουν ὡς λαμβάνει καὶ αὐτός.
Νὰ παιδεύωνται αἰωνίως καὶ νὰ κλαίουں νὰ θρηνοῦν,
Πῶς νὰ ἀκούσουν τοῦ Μωάμεθ πλάνου τοῦ ἀπατηλοῦ.
Καὶ νὰ τίπτουσι τὰ στήθαι ὅταν ἴδουν τὸν Χριστόν,
Καθημένου εἰς τὸν θρόνον νὰ κρίνῃ ἔθνη ἀσεβῶν.
Καὶ ἀλλοίμονον νὰ λέγουν εἰς ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς,
Πῶς ἐτρέξαμεν μὲ πείσμα γίναμε ὅλοι ἀσεβεῖς.
Καὶ τικώμενοι τὰ σπλάχνα νὰ ἐκπνέουσι καπνόν,
Ἐκ καρδίας τῶν καὶ στόμα μὲ μέγαλον στεναγμόν.
Διατὶ νὰ πλανηθῶμεν ἀπὸ Μωάμεθ φρενοβλαβῆ,
Ἀσελγὴν καὶ κακοήθη βάρβαρον καὶ ἀμαθῆ,
Καὶ ἀποφύγαμεν τὸ θεῖον εὐαγγέλιον Χριστοῦ,
Κατακρίναμεν γελῶντες ὅλους τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ.
Καὶ ἐπιστεύσαμεν Μωάμεθ ψεύστην τὸν ἀπατηλόν,
ὅτι εἶν' ἀπεσταλμένος ἄνω ἀπ' τὸν οὐρανόν.
Ὡς τὸν βλέπαμεν ἀπὸ τὸ στόμα ἐκβαλε ἀφροὺς πολλοὺς,
Καὶ οἱ δαίμονες τοῦ δίδαν εἰς τὸ σῶμα σπαραγμούς.

Εἰς παράδεισον μᾶς εἶπεν ὅτι εἶν τρυφαῖς πολλαῖς,
 φαγητὰ πολλὰ πιλάφια καὶ γυναῖκες ἐκλεκταῖς·
 Μᾶς ἐδίδαξε τοὺς φόνους ἄρπαγὰς καὶ τὰ κακά,
 Πράττωντες νὰ συγχωρῇται μὲ τὸ τόμπε σταῖφουρλά·
 Καὶ ὅλα τὰ κακά νὰ κάμῃς φθάνει μόνον νὰ πλυθῇς,
 Μὲ τὸ λεγόμενον ἀπταίστι πρέπει νὰ καθαρισθῇς·
 Τώρα δὲ ἐδῶ μᾶς κρίνει ὅλον μας τὸ συνειδός,
 Ὅπου βλέπομεν εἰς τὸν θρόνον ἰδοὺ κάθεται ὁ Χριστός·
 Τοὺς πιστοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς του ἰδοὺ ἔχει ἐκ δεξιῶν,
 Τοὺς ἀνόμους καὶ ἀπίστους ὅλους ἐξ ἀριστερῶν·
 Καὶ ὁ Βελζεβούλ Μωάμεθ μὲ ἀλύσσους τὸν τραβᾷ,
 Εἰς τὴν γέενναν τὸν ὑπάγει μεθ' ἐκυτοῦ παντοτεινά·
 Καὶ ἡμᾶς ἐκεῖ μᾶς πέμπει καὶ δικαίως ὁ Χριστός,
 Διατὶ δὲν τὸν πιστεύσαμεν ὅτι εἶν' αὐτὸς Θεός·
 Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μὲ Πάπαν καὶ ὅλων τῶν αἰρετικῶν,
 Μὲ ἡμᾶς ἰδοὺ ἀριθμοῦνται πολὺ πλῆθος δυτικῶν·
 Καὶ ἰδοὺ Χριστὸς μᾶς διώχνη μὲ φωνὴν του καὶ ὀργήν,
 Τὴν κατάραν του μᾶς δίδει νὰ ἔχομεν παντοτεινήν·
 Διατὶ δὲν τοῦ ἠκούσαμεν ὅταν ἦλθεν ἐν τῇ γῇ,
 Τὴν σωτήριον διδαχὴν του ὁ καθεὶς νὰ βαπτισθῇ·
 Καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του ἅγιον καὶ ἐκλεκτόν,
 Τὸ ἐδίδαξε στὸν κόσμον δι' αὐτοῦ τῶν μαθητῶν·
 Διὰ μυρίων του θαυμάτων ὅπου ἔχαμεν εἰς γῆν,
 Μόνος του μὲ μαθητάς του ὅπου τοὺς ἔσειλεν εἰς αὐτήν·
 Ἐστερέωσε λαόν του τὸν ὅποιον ἔχει ἐκ δεξιῶν,
 Εἰς παράδεισον τὸν βάλλει ὡς πιστὸν αὐτοῦ λαόν·
 Διατὶ φωνὴν του ἀκοῦσαν καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
 Τοῦ Σατανᾶ ὁδὸν ἀφῆκαν καὶ ἀκολούθησαν χριστοῦ·
 Ὁ Σατανᾶς ἀφοῦ πλέον εἶδεν ὅτι ὑπάγει νὰ χαθῇ,
 Καὶ ὅτι ἡ δόξα του ἐσβέσθη καὶ ἡ λατρεῖα του ἀπὸ γῆ,
 Ἐτρεξαν εἰς ἐδικούς του βασιλεῖς καὶ ἀρχηγούς διοικητάς,
 Φόβητρά τε καὶ κολάσεις ἔστησε πολλὰς καὶ δυνατάς·
 Ἐπαίδευσαν τοὺς μαρτυροῦντας τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ,
 Τοὺς πιστεύοντας ἀνθρώπους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ·
 Χρόνους τριακοσίους δέκα ἔτρεχεν αὐτὸ παντοῦ,
 Ὡς νερὸν ἀνθρώπων αἷμα ἔρρεεν ἐν γῇ παντοῦ·
 Οἱ τύραννοι ἐνόμισαν ὁ Χριστὸς δὲν βοηθῇ,
 Διὰ τοῦτο προσπαθοῦσαν πίστις Χριστοῦ μὴ αὐξήνθῃ·
 Ἀλλ' ὁ Χριστὸς μακροθυμοῦσε ἕως οὗ νὰ πληρωθῇ,
 Ἀριθμὸς ἁγίων παντῶν καθὼς λέγει ἡ γραφή·

ἀποκάλυψ.
 Κεφ. ΙΘ'.
 στίχ. 20.

Εὐαγγελισ.
 Ματθαῖος
 Κεφ. ΚΕ'.
 στίχ. 31
 ἕως 46.

Εὐαγγελ.
 Κεφ. Ι.
 στίχ. 3.

ἀποκάλυψ.
 Κεφ. ΙΒ'.
 στίχ. 11.

ἐπιστολ. Β'.
Ἀποστόλ.
Πέτρου.
Κεφ. Β'.
στίχ. 4.

ἀποκάλυψ.
Κεφ. ΙΒ'.
στίχ. 12.

Ἐπιστολὴ
ἀποστόλου
Ἰούδα
Κεφ. α'.
στίχ. 6.

Εἰς τόπον ὅπου ἐκκενώθη ἀπὸ τάγμα πονηρόν,
Νὰ γεμίσῃ ἐξ ἀνθρώπων τῶν ἀγίων ἐκλεκτῶν.
Δαίμων ἀπ' ἀνοησίαν ἄφησε κενὸν αὐτόν,
Ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν οὐρανόν.
Διότι εἶδε κατὰ πνεῦμα τὸν Χριστὸν εἰς οὐρανόν,
Τὸν υἱὸν μὲ τὸν πατέρα πνεῦμα ὁμοῦ δημιουργόν.
Καὶ αὐτὸς εἶπεν ὑπ' ἄνω νὰ σταθῇ τοῦ ὑλικοῦ,
Διὰ τοῦτο καὶ ἐδιώχθη ὅλως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
Μὲ θυμὸν μεγάλον ἔπεσε κάτω εἰς τὴν γῆν,
ἔχινε ἀνθρώπων αἷμα ὡς ποτάμι εἰς αὐτήν.
Οἱ ἄνθρωποι ἐνίκησαν διάβολον τὸν πονηρόν,
Διότι ἔτρεχον μαρτυροῦντες διὰ Ἰησοῦν Χριστόν.
Δὲν προτίμησαν ζωὴν τῶν μήτε δόξαν καὶ τρυφάς,
Διὸ θὰ λάβωσι τὸν τόπον ὃν ἀφῆκεν ὁ σατανᾶς.
Αὕτη ἦτον ἡ αἰτία μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ,
Καὶ ὅλη ἡ ἀργοπορία τῆς βοηθείας αὐτοῦ.
Ὑστερον τὸν Κωνσταντῖνον μέγαν φέρει μὲ σταυρόν,
Ἐξολώθρευσε τυράννους πρῶτος βασιλεὺς πιστῶν.
ἔκβαλε σταυρόν κυρίου τὸν χωμένον ἐν τῇ γῇ,
Ἐκ Θεοκτόνων Ἰουδαίων ἐν τῇ Ἱερουσαλὴ.
Ὡκοδόμησε καὶ πόλιν τὴν ἐπτάλοφον θρακῶν.
Τὴν μητρόπολιν τοῦ κόσμου ὅλων τῶν Χριστιανῶν.
Αὕτη θρόνος βασιλείας ἀνατολικῶν Χριστιανῶν,
Ἐξ ἁμαρτιῶν τὴν ἔχουν γένος τῶν Ὀθωμανῶν.
Τὰς αἰτίας ἀκολούθως βλέπε ἱστορῶ καὶ τὰς λαλῶ,
Καὶ τὰς γνώμας κακοδόξων κλαίω καὶ μυρολογῶ.
Ὁ διάβολος ἀφοῦ εἶδεν ἐδιώχθη ἀπὸ γῆν,
Ὅλη του ἡ ἐξουσία καὶ ἡ λατρεία του ἀπ' αὐτήν.
ἔτρεχε παντοῦ ὡς λέων ὠρυόμενος πολὺ,
Κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας ἐτοιμάσθη εἰς πολὺ.
Ὅλα τὰ στρατεύματά του ἔστειλεν εἰς πᾶσαν γῆν,
ἵνα εὔρουν ὑπηρέτας κατὰ τὴν αὐτοῦ βουλήν.
Ὅλον τὸν κόσμον ἐσκάλισαν προσπαθοῦντες νὰ εὔρουν,
Ὅμοιους αὐτῶν ἀνθρώπους νὰ κηρύττουν νὰ πλανοῦν.
Καὶ μετὰ πολλοῦ ἀγῶνος εὔρων ἐκ τῶν κληρικῶν,
Καλογήρων Φαρισαίων ὡς ἀγίων καὶ δοξομανῶν.
Τούτους ἐγκολπώθη ὁ δράκων ὡς ὄργανον μεθοδικόν,
Τοὺς ἐδίδαξε νὰ στήσουν πόλεμον μὲ τὸν Χριστόν.
Τοὺς ἐνδύσε τὴν φιλαρχίαν πάθος μέγα καὶ κακόν,
Ἄμα καὶ φιλαργυρίαν πάθος τὸ καὶ σιμωνιακόν.

Αὐτοὺς ἐνέκρινεν ἄξιους Σατανᾶς ὁ πονηρός,
Καὶ τοὺς ἐδίδαξε μεθόδους διάβολος ὁ φθονερός·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐπτὰ Ἱερῶν Συνόδων.

Ἄρειος πρωτοπαπᾶς ἐκ κλήρου κτίσμα εἶπε τὸν Χριστόν,
Πατέρες θεῖοι συναχθῆκαν ἀναθεμάτισαν αὐτόν·
Τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ ἦσαν ἅγιοι καὶ ἐκλεκτοί,
Εἰς σύνοδον τὴν ἐν Νικαίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἦσαν πιστοί·
Νικόλαος καὶ ὁ Σπυρίδων ἐκεῖ ἦτον μετ' αὐτούς,
Τοὺς πατέρας ἐκκλησίας δυτικούς καὶ ἀνατολικούς·
Ὁμοούσιον πατρί τε ἐδογματίσαν Ἰόν,
Ἄκτιστον ἐκ τῆς οὐσίας καὶ ἀληθινὸν Θεόν·
Οὗτοι σύμβολον συντάξαν εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ,
Αὕτη ἡ ὁμολογία τοῦ κάθε πιστοῦ ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ·
Σύμβολον τῶν ἀποστόλων τρισυπόστατος Θεός,
Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος νὰ βαπτίζεται ὁ λαός,
Εἰς τὸν ἀναρχον πατέρα καὶ συνάναρχον Ἰόν,
Εἰς παράκλητον τὸ πνεῦμα τρισυπόστατον Θεόν,
Αὕτη ἡ καὶ ἦτον πρώτη Σύνοδος καὶ Ἱερά,
Κατηχήσασα τὸν κόσμον δι' ἐγγράφου καθαρά·
Ἐκ γραφῶν Θείων λαβοῦσα Σύμβολον τῷ ἐν κρυπτῷ,
Πίστεως ἁγιοτάτης ἐκ τορνεύσασα καλῶς αὐτό·
Πρῶτον ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τὸν πατέρα ποιητήν,
Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἀπάντων λέγει τὸν προνοητήν·
Ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἵνα δείξει προφανῶς,
Ποιητὴν Θεὸν τῶν ὄντων καὶ ἐλέγξει ἐμμανῶς,
Τοὺς φρονοῦντας ἐκ τῆς ὕλης ἢ ἀτόμων ὑπαρκτῶν,
Ἡ καὶ ἐκ τοῦ αὐτομάτου τὸ πᾶν ἦν γεννητόν·
Ἐναντίον εἰς τὴν δόξαν δόγματος ἀρειανοῦ,
Τὸ μονογενῆς ἐτέθη ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ·
Καὶ Θεὸς πῶς κατ' οὐσίαν ἐκ πατρὸς ἦν γεννηθείς,
Ὁμοούσιος αὐτότε καὶ μηδόλως ποιηθείς·
Πρὸ αἰώνων ἐγεννήθη φῶς ὃν δῆπου ἐκ φωτός,
Καὶ δι' οὗ τὸ πᾶν παρήχθη ἔλυσε σκότος νυκτός·

ἡ ἐν Νικαίᾳ
Α'. Σύνοδος
κατὰ τοῦ
Αρείου ἀπὸ
Χριστοῦ
ἔτη 315.

Σύνοδος Β'.
ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει,
ἐπὶ Θεοδο-
σίου τοῦ με-
γάλου ἀπὸ
Χριστοῦ
ἔτη 370.

Πρὸς Ἑ-
βραίους ἐπι-
στολή Παῦ-
λου
Κεφ. α'.
στίχ. 1.

μετὰ ἑξή και πενήντα χρόνους πρώτης συλλογῆς,
Τῶν πατέρων ἐν Νικαία τῆς Θεόθεν ἐκλογῆς·
Μακεδώνιος ἐφάνη Πατριάρχης τοῦ καιροῦ,
Κατὰ πνεύματος ἐφάνη Παναγίου Ἱεροῦ·
Ἐλεγεν τὸ Θεῖον πνεῦμα κτίσμα εἶναι τοῦ Θεοῦ,
Καὶ ἐδείκνυεν ἐν ἄλλοις δούλον εἶναι τοῦ Υἱοῦ·
Διὰ τοῦτο ἐσυνήχθη ἡ δευτέρα συλλογή,
Εἰς τὴν πόλιν Κωνσταντίνου Βασιλέως ἐποχῇ·
Εὐσεβοῦς Θεοδοσίου πρώτου οἰκουμενική,
Ἐκατὸν πενήντα ἦσαν οἱ ἐκκλησιαστικοί·
Καὶ ἀπέδειξε τὸ πνεῦμα συναίδιον Θεόν,
Τὴν αὐτὴν ὡς ἔχων φύσιν μὲ πατέρα ἢ Υἱόν·
Καὶ ὑπόστασιν τελείαν πρόσωπον ξεχωριστόν·
Ἰδιότητα ὁμοίως ἐκ πατρὸς ἐκπορευτόν·
Ὡς υἱὸς ἔχει τὸ γεννᾶσθαι ἐκ μιᾶς μόνον ἀρχῆς,
Ἐκ πατρὸς μόνου ἀνάρχου ὡς αἰτίας μοναχῆς·
Καθὼς εἶδομεν τὴν πρώτην Σύνοδον τὴν Ἱεράν,
Διὰ Ἄρειον ἀχρεῖον αἵρεσιν τὴν μιαράν·
Προσετέθη τῷ συμβόλῳ τὰ προσόντα τῷ Υἱῷ,
ἵνα δίδομεν λατρείαν ἀξιοπρεπεῖ Θεῷ·
Μέχρις ὥρας δὲν ἐφάνη οὐ τις καὶ νὰ βλασφημῇ,
Εἰς τὸ πνεῦμα καὶ ὡς κτίσμα τοῦτο τὸ νὰ ἀριθμῇ·
Οὕτω τῶρα ἡ δευτέρα Σύνοδος ἡ Ἱερά,
Τὰ προσόντα εἰς τὸ πνεῦμα ἐπιθέτει καθαρά·
Εἰς τὸ πνεῦμα ἀποφαίνει κύριον ζωοποιόν,
Καὶ ἐκ τοῦ πατρὸς ὁμοίως τοῦτο εἶν' ἐκπορευτόν·
Σὺν πατρὶ συμπροσκυνῆται συνδοξάζεται αὐτῷ,
Σὺν Υἱῷ ἅμα ἐξ ἴσου εἶν' Θεὸς καθ' ἑαυτῷ·
Τὸ λαλήσαν ἀποφαίνει τὸ διὰ τῶν προφητῶν,
Παρασταίνει ἀρηδήλως ἐκ τῶν λόγων τῶν γραπτῶν·
Πρὸς Ἑβραίους Παῦλος γράφει οὕτω φθέγγεται ῥητῶς,
Πολυτρόπως εἶν' λαλήσας τοῖς προφήταις ὁ Θεός·
Μακεδόνιον τὸν λύκον τὸν κακὸν αἰρετικόν,
Ταῖς ἀρχαῖς καθυποβάλλει ἔξω πάντων κληρικῶν· (α)

(α) Καθυποβάλλει ἔτη αὕτη καὶ ἄνουν (χωρὶς νοῦν) ἀπο-
λινάριον ἔννουν καὶ ἐμψυχον σάρκα ἀνηληφέναι τὸν κύριον ἐπι-
κυρώσασα. Ὁμοίως καθυποβάλλει καὶ τοὺς πνευματομάχους,
ἐννομιανούς, καὶ ἐταιρούσιον τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ λέγοντας· καὶ

Ἐνικήσαντες τοῦ λόγου ὡς ἐκ τῶν προφητῶν,
 Κατὰ χάριν μόν' εἰς τοῦτο ὅχι τέλειον Θεόν·
 *Ὁργανον Θεότητός τε ἐφρονοῦσε τὸν Χριστόν,
 Δι' αὐτοῦ ὅτι ἐνεργοῦσεν ἄνθρωπον ξεχωριστόν·
 Ὅθεν καὶ ἀνθρωπολάτρις ὠνομάσθη ἀληθῶς,
 Διαιρῶν Χριστόν τὸν ἓνα παραδόξως μὴ ὀρθῶς·
 Ἕνα μὲν τὸν πρὸ αἰώνων λόγον τὸν ἐκ τοῦ πατρός,
 Ἔτερον δὲ κατὰ φύσιν ἐκ Μαρίας τῆς μητρός·
 Ὡς ἐκ τούτων ἐφρονοῦσε δύο φύσεις εἰς Χριστόν,
 *Ὅχι ταύτας ἡνωμένας χωρισμένας κατ' αὐτόν·
 Καὶ Μαρίαν Θεοτόκον Χριστοτόκον ἐκφωνεῖ,
 Ὡς γεννήσασα κυρίως ἄνθρωπον μόν' ὡς φρονεῖ· (α)

οὐάλεντα, καὶ ἄλλους φρονοῦντας τὸν Υἱὸν ὅμοιον κατὰ πάντα
 τῷ πατρὶ δὲν ἐδέχοντο αὐτὸν ὁμοούσιον τοῖς ἀνθρώποις κατὰ
 τὸ ἀνθρώπινον οὔτε τὸ ὁμοούσιον κατὰ τοὺς Ἀριανούς, οὔτε τὸ
 ἑτερούσιον κατὰ τοὺς εὐνομιανούς διὰ τὸ ἀκατάληπτον ἔλεγον,
 τῆς θείας οὐσίας καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἐξ οὐρανοῦ ἔλαβε σῶμα
 καὶ ὅχι ἐκ τῆς παρθένου.

(α) Πολλοὶ κατὰ τοῦτο ἐβλασφήμισαν, καὶ περὶ τέλους
 κατησχύνθησαν· οἱ Θεοδοτιανοὶ ψιλὸν ἄνθρωπον τὸν Χριστόν
 φρονοῦντες, Οὐάλεντιανοί, ὡς διὰ σολῆνος τῇ Θεομήτορι πεπρα-
 κέναι τὸν Χριστόν καὶ μὴ ἐξ αὐτῆς, ἀλλ' ἐξ οὐρανοῦ σῶμα
 λαβόντα, Ἀρειανοὶ κτίσμα λέγοντες τὸν Χριστόν, ἐπίστευον
 σῶμα μόνον ἀπὸ Μαρίας εἰληφέναι· ἡ Μιάρειοι γεννήσασαν
 ὅμοιον κατὰ πάντα τῷ Θεῷ ὅχι ὁμοούσιον· Φωτιανοὶ φρο-
 νοῦντες ὅτι ἐγέννησε λόγον ἀνύπαρκτον πάσης οὐσίας ὑπερη-
 μένον λόγον προφορικόν· Ἀετιανοὶ φρονοῦντες καὶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον, ὡς ἀπὸ κτίσμα λαβοῦσα ἐγέννησεν, ὅχι Θεόν, ἀλλὰ
 κτίσμα καὶ αὐτὸ ἀνόμιον· Μανιχαῖοι φρονοῦντες, ὅτι δοκῇσει
 (στοχασμὸς) μόνη καὶ φαντασία ἐγέννησε τὸν Χριστόν· Νεστο-
 ριανοὶ, Χριστοτόκον, Θεοφόρον καὶ Θεοτόκον ὠνόμαζον τὴν
 Θεοτόκον, δύο Υἱοὺς ἐνυπνιαζόμενοι, τὸν ἐκ Θεοῦ καὶ τὸν ἐκ
 τῆς Παρθένου, Σαβελλιανοὶ φρονοῦντες, ὅτι ἐγέννησε τὸν Πα-
 τέρα, καὶ ὅχι τὸν Υἱόν, καὶ τοῦτον νοητὸν προφορικὸν ἀναχεό-
 μενον (διαδιδόμενον) ἡμῖν λόγον· ἀνόμιοι φρονοῦντες τὸν Χρι-
 στὸν, μηδεμίαν ὁμοιότητα ἔχοντα, κατ' οὐσίαν τῷ πατρὶ· ὡς
 καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· Ἐπιφάνιος, Κύπρου, Ἰωάννης Δαμασκηνὸς
 περὶ αἵρέσεων.

Θεοδόσιος ἐκ τούτου Βασιλεὺς ὢν ὁ μικρός,
 Τρίτην Σύνοδον ἀρθροῖζει ἐν ἐφέσῳ ὁ λαμπρός·
 Διακόσιοι πατέρες ἐσυνάχθησαν ἔς αὐτήν,
 Πνευματέμφοροι καὶ θεῖοι τὴν ἁγίαν καὶ σεπτὴν·
 Καὶ νεστόριον καλοῦσι ἵνα ἀπολογιθῇ,
 Ἄπαξ δις καὶ τρίς φωνοῦσι αὐτὸς τὸ πείσμα του κρατεῖ·
 Παντελῶς δὲν εἰσακούει οὔτε πείθεται σχεδόν,
 ἵνα ἔλθῃ πρὸς πατέρες συναγμένους σωρηδόν·
 Τοῦτο μὲν τῆς ἀπειθείας τοῦτο δὲ βλασφημιῶν,
 Καθαίρειτε ἐξωθεῖτε ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν·
 Ἐπιτρέπεται εἰς τοῦτο ἵν' ἀπέλθῃ εἰς μονήν,
 Εἰς τὴν ἐν ἀντιοχείᾳ καὶ νὰ παύσῃ τοῦ φρονεῖν·
 Καὶ ἐκεῖ δὲν παύει οὗτος βλασφημιῶν κατὰ ῥητῶν,
 Ἐξορίζουσιν ἐκεῖθεν εἰς τόπον μόνον χωριστόν·
 Ἐκεῖ θνήσκει παναθλίως καταλείπεται τοῦ ζεῖν.,
 Καὶ ἡ βλάσφημος του γλῶσσα βρῶμα τῶν σχολίκων ἦν·
 Ὅθεν Σύνοδος ἡ θεία Κύριλλος ὁ Ἱερὸς,
 Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ σοφώτατος λαμπρός·
 Δύω φύσεις δογματίζει τὸν Χριστὸν Υἱὸν Θεοῦ, (α)
 Καὶ ἀτρέπτως ἡνωμένας εἰς ὑπόστασιν αὐτοῦ·
 Καὶ Χριστὸν ἓνα καὶ μόνον τὸν αὐτὸν Υἱὸν Θεοῦ,
 Καὶ ὑπόστασιν μόν' ἓναν εἰς τὰς φύσεις τοῦ αὐτοῦ· (β)
 Καὶ ἐκ τούτου δογματίζει Θεοτόκον ὡς εἰκός,
 Μαριὰμ ἀγνὴν Παρθένον μὲ ἀποδείξεις γραφικῶς·
 Ἐν γαστρὶ Παρθένος ἔξει τέξεται αὐτῇ Υἱόν,
 Ὄν Ἐμμανουὴλ καλέσει ἄνθρωπον ὁμοῦ Θεόν·
 Ἑρμηνεύεται ἡ λέξις κατὰ τὸ Ἑβραϊκόν,
 Ὁ Χριστὸς ὑπάρχει οὕτως κατὰ τὸ προφητικόν· (γ)

(α) Καὶ Ἰουστῖνος μάρτυς λέγει εἰς ἥλιος, φύσεις δὲ δύο ἢ μὲν φωτὸς, ἢ δὲ, σώματος ἡλιακοῦ, οὕτως καὶ ταῦτα, εἰς μὲν Υἱὸς καὶ κύριος καὶ Χριστὸς, καὶ μονογενὴς, φύσεις δὲ δύο. ἢ μὲν ὑπὲρ ἡμᾶς, ἢ δὲ ἡμετέρα. Ἡ ὑπὲρ ἡμᾶς, ἥττουν ἡ Θεότης εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἀποκατασταθεῖσαν ὡς πεφυρακτωμένη μάχαιρα· οὔτε ἡ φλόξ μεταβάλλει τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ σιδήρου. οὔτε ὁ σίδηρος μεταβάλλει τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς φλογός.

(β) Δυπλοῦς τῇ φύσει ἀλλ' οὐ τὴν ὑπόστασιν· Δαμασκηνός.

(γ) Δύω γεννήσεις θεωροῦνται εἰς τὸν Υἱὸν καὶ λόγον τοῦ

Ἐν ἀρχῇ πάλ' εἶν' ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος θν φησί,
 Ἰωάννης Θεολόγος σὰρξ ἐγίνει οὕτως.
 Καὶ ἐσκήνωτε ἐβελίως ἐν ἀνθρώποις εἰς κειρὸν,
 Κατὰ φύσιν ἐγεγόνει ἄνθρωπος σὰρκα φορῶν.
 Καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ὀλιχῶς,
 Ἐκ τῶν οὐρανῶν κατήλθε δι' ἀνθρώποις ἐντελῶς.

εὐαγγελισ-
 Ἰωάννης
 Κεφ. α'.
 στίχ. 1-14

Θεοῦ, ἡ μὲν ἄχρονος κατὰ τὸ προφητικὸν ἐκ γαστρὸς πρὸ Ψαλμ. ΡΘ'
 Ἐωσφόρου ἐγέννησά σε (τὴν πρὸ τῶν αἰώνων (χρόνων) γέννησιν τοῦ στίχ. 4.
 Χριστοῦ ἐννοεῖ τὸ πρὸ Ἐωσφόρου τὸ δὲ ἐκ γαστρὸς τὸ ταυτὸν Ψαλμ. Β'
 τῆς πατρικῆς οὐσίας ὡς καὶ ἐγὼ γεγέννηκά σε) ἡ δὲ χρονικὴ στίχ. 7.
 κατὰ τὸν Ἡσαΐαν « Ἴδου ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξει Προφήτης
 Υἱὸν καὶ καλέσσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ Ἑβραϊστὶ με- Ἡσαΐας
 θερμηνευόμενον ὁ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος καὶ κατὰ μὲν τὴν ἄχρονον Κεφ. Ζ'
 ἀμήτωρ (χωρὶς μητέρα) κατὰ δὲ τὴν χρονικὴν ἀπάτωρ (χωρὶς στίχ. 14.
 πατέρα) διότι ἡ Παναγία ἐν ἡλικίᾳ οὖσα τριῶν χρόνων ἀφιε-
 ρώθη εἰς τὸν ναὸν παρὰ τῶν γονέων τῆς, τὴν ὁποίαν δεχθῆς
 ὁ Ζαχαρίας εἰσήγαγεν αὐτὴν ἐνδον (μέσα) εἰς τὰ ἅγια τῶν
 ἁγίων, ὅπου δὲν ἐσυγχωρεῖτο εἰς κανένα νὰ εἰσέλθῃ εἰμὴ τῷ
 ἀρχιερεὶ καὶ τοῦτο ἄπξ τοῦ ἐνιαυτοῦ (χρόνου) καθὼς λέγει ὁ
 Θεοφύλακτος Βουλγαρίας διὰ τοῦτο λέγει ὁ μέγας Βασίλειος
 ὅτι ἐθανάτωσαν τὸν Ζαχαρίαν, διότι τέθηκε τὴν Μαριὰμ μετὰ
 τὸ γεννηῆσαι ἐν τῇ ναῷ θέσιν τῶν παρθένων διότι ἦτον τόπος
 εἰς τὸν ναὸν, ὅπου ἐστέκοντο αἱ παρθένοι, πλὴν ἔξω οὐχὶ εἰς
 τὸ ἐνδότατον· τέσσαρες μῆνες παρῆλθον μετὰ τὸ μνηστευθῆναι
 τὸν Ἰωσήφ καὶ εὐηγγελίσθη διὰ τοῦ πρωτοστάτου Γαβριὴλ
 καθὼς λέγει Ἰππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι.

Οὕτω τε καὶ συνήληφε τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν τοῦ πατρὸς
 ἐνυπόστατον δύναμιν, οὐκ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θε-
 λήματος ἀνδρὸς, ἤτοι συναφείας καὶ σποράς, ἀλλ' ἐκ τῆς
 τοῦ πατρὸς εὐδοκίας (ἀγαθῆς βουλῆς καὶ θέλημα Θεοῦ) καὶ
 τῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰ γὰρ οὐσιωδῶς καὶ ὑπο-
 στατικῶς, καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὡς καὶ ὁ Υἱὸς ἐπῆλθε καὶ
 ἐσκήνωσεν ἐν τῇ παρθένῳ, ἐσαρκώθη ἄν καὶ αὐτὸ » Ἰωάννης
 Δαμασκηνός. Πνεῦμα ἅγιον ἄρα πρὸς τὴν Θεοτόκον ὅχι τὸ πρόσω-
 πον τὸ ἐν τῆς ἁγίας τριάδος, ἀλλὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ νοητέον.

Ἔδει τὸν κύριον γεννηθῆναι ἐκ παρθένου, ὅτι καὶ Εὖα Παρ-
 θένος καὶ ἄφθορος ἦτον. ὅτε συνέλαβε τὸν λόγον τοῦ ὁφείως
 καὶ ἔτεκε παρακοὴν καὶ θάνατον Ἰουδαίῳ, μάρτυς.

Καὶ ἐκ πνεύματος ἁγίου ἐσαρκώθη ἐντελῶς,
 Ἐξ αἱμάτων πανασπίλου Θεοτόκου ἀσφαλῶς·
 Ἐνηθρώπισεν ὁ λόγος τοῦ Ἰψίστου ὁ Υἱός,
 Ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη καὶ ἀνέστη ὁ Θεός·
 Ἐσαρκώθηκεν ὁ λόγος μετὰ λογικῆς ψυχῆς· (α)
 Μὲ ἐμψυχωμένην σάρκα ἐκ συλήψεως ἀρχῆς,
 Καὶ Νεστόριον κακοῦργον καὶ ὁμόφρονας κακούς,
 Ταῖς ἀραῖς καθυποβάλλει ὡς αὐτοὺς αἰρετικούς·
 Εἰς μυστήριον τριάδος μίαν φύσιν φρονῶ γῶ,
 Ὑπόστασις τῶν προσώπων τρεῖς αὐτὰς ὁμολογῶ·
 Εἰς μυστήριον ἐνσάρχου τῆς γεννήσεως Χριστοῦ,
 Δύω φύσεις ἡνωμένας δόξα καθενὸς πιστοῦ·
 Καὶ ὑπόστασιν μόν' μίαν φύσεων τῶν τοῦ Υἱοῦ,
 Ἢ ἀνθρώπινος δὲν ἔχει ἀλλὰ μόνον τοῦ Θεοῦ·
 Μέτρητοῦ δὲ ἦτον τάχα ὡς ἀπόλυτον σχεδόν,
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας ἐν αὐξήσει βαθμηδόν·

(α) Δαμασκηνὸς ὀρίζει περὶ ψυχῆς ψυχὴ εἶναι οὐσία ζῶσα, ἀπλὴ καὶ ἀσώματος, σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κατ' οἰκεῖαν φύσιν ἀόρατος, ἀθάνατος λογικῆτε καὶ νοερὰ ἀσχημάτιστος, ὁργανικῶς χρομένη σώματι, καὶ τούτῳ ζωῆς αὐξήσεώς τε καὶ αἰσθήσεως καὶ γεννέσεως παρεκτικῶς οὐχ' ἕτερον ἔχουσα παρ' ἐαυτῇ τὸν νοῦν, ἀλλὰ μέρος αὐτῆς τὸ καθαρώτατον, αὐτεξούσιος θέλει τήκετε καὶ ἐνεργητικὴ, τρεπτὴ ἥτοι ἐθελότρεπτος.

Ψυχὴ ἐκ τοῦ ῥήματος ψύχω, ὃ ἐστὶν ἐκπνέω εἶναι ὃν ὑπαρκτὸν, αἰὼλον ὁμῶς ἀμερὲς (ἀμέριστον) ἀεικίνητον, ἀόρατον, ἀμετάβλητον, καὶ ἀθάνατον, καὶ δύσληπτον εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς νοῦν· καὶ διὰ τοῦτο εἰκὼν Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος ὀνομάζεται κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον· ἐμφυσᾷ δὲ ὁ Θεός, καὶ θέτει ταύτην ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου » καὶ εἰσῆλθεν αὕτη ὡς τὸ πῦρ ἐν τῷ σιδήρῳ » μ' ὅλον ὅτι τινὲς φθάσαντες εἶπον περιορίζοντες αὐτὴν εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἐγκεφάλου, φυσικώτερον. Συλλογιζόμενοι λέγουσι ἐὰν χέρι, ἢ ποδάρι, παύσει τῆς κοινωνίας τοῦ ἐγκεφάλου ἀναισθητεῖ· μὴ κρίνοντες ὅτι ἡ ψυχὴ εὐρίσκουσα τὸ σῶμα ἐπιτήδειον εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἐνεργεῖ, ὡς βλέπομεν, εἰς τὸν χωρισμὸν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅχι ὅτι αὕτη γηράσκει, ἢ ἀδυνατεῖ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' ὅτι τὸ σῶμα γηράσκει καὶ ἀνεπιτήδειον εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς γίνεται διὸ καὶ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ σώματος κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Καταχρήσεις ἐμπιπτοῦσιν ὅλως τὰς θρησκευτικὰς,
 ὥς προείδομεν ἐν τούτοις πράξεις τὰς συνοδικὰς.
 Καὶ ἐκ τούτου προλαβόντες Νεστορίου ὁπαδοί,
 Θέλοντες νὰ πλατυνθῶσι τῶν αἱρέσεων ὁδοί.
 Ἄλλον Σύμβολον ἐκθέτουν τὰς αἱρέσεις ἰσχωροῦν.
 Τὰς ψυχὰς τῶν ἀπλουστέρων τῇ ἀπάτῃ ἀμαυροῦν.
 Ἱερεὺς Χαρίσιός της Νεστορίου εἶν' ὁπαδός,
 Ποιητὴς εἶν τοῦ συμβούλου τῶν κακίστων εἶν' ὁδός.
 Ὅθεν Σύνοδος ἡ θεία τρίτη οἰκουμενική,
 Ὅρον ἔθετο ἀμέσως γνώμη τῇ Βασιλικῇ.
 Περιφράξασα τὸν ὅρον ταῖς ἀραῖς δήπου Θεοῦ,
 Ἀναθέματι τελείῳ εἰς στερέωσιν αὐτοῦ.
 Μηδενεῖ ἐξεῖναι γράφειν ἢ προσφέρειν τί,
 Συντιθέναι τῷ Συμβόλῳ οὔτε λέγει διατί.
 Ἀλλὰ δεῖ φυλάττειν πάντας πίστιν θείαν τοῦ Χριστοῦ.
 Ἦνπερ ὥρισαν πατέρες χρέος ἀφευκτον πιστοῦ.
 Ἐν Νικαίᾳ συνελθόντες πνεύματι τῷ Ἱερῷ,
 Ἀπεφάνθη ἡ θρησκεία τῷ Συμβόλῳ τῷ λαμπρῷ.
 Ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς Συνόδου Σύμβολον τὸ Ἱερὸν,
 Ἀβλαβὲς εἶν' μέχρι τοῦδε καὶ Συνόδων Ἱερῶν.
 Οἰκουμενικῶν ἀγίων ἔπειτα γεννηθεισῶν,
 Οὐκ ἐτέθη τῷ Συμβόλῳ πλέον τούτου περισσόν.
 Προχωροῦντες θεωροῦμεν πράξεις τὰς συνοδικὰς,
 Ἐξ αὐτῶν πληροφορεῖσθε ἀποφάσεις γενικὰς.
 Εἰς τὸ τέλος τούτων ὅλων ἐκκλησία Δυτική,
 Τὴν ἀπόφασιν Συνόδων κρίνει ὡς μηδενική.
 Καὶ προσθέτει τῷ Συμβόλῳ δέχεται σκληρὰς ἀράς,
 Τῶν ἐπτὰ θείων Συνόδων φεῦ! βαβαί! τῆς τρομερᾶς.
 Δυπλοῦν δρέπανον διωρίσθη ἡ ἀρὰ νὰ ἐξαλειφθῇ,
 Τὴν ὁποίαν ἐκβλαστάνει ἐκκλησία ἡ Δυτική.
 ὥς αὐτὴ στηριζομένη εἰς τὴν Φλωρεντιανήν,
 Σύνοδον ἀγορασμένην μὲ χρυσίου πλησμονήν.
 Ὁ Σγουρόπουλος ὢν τότε ἱστορεῖ καὶ μαρτυρεῖ,
 Ὅ,τι ἡγόραζεν ὁ Πάπας ἐν φλωρὶ κάθ' ὑπογραφή.
 Μόν' ὁ Μάρκος ὁ Ἐφέσου καὶ ἄλλοι μετ' αὐτοῦ ὁμοῦ,
 Δὲν τοὺς ἔπεισε χρυσίον μήτε Πάπα ἀπειλισμοῦ.
 Ἀλλ' ἐστάθηκε γενναῖος καὶ μὲ ἄλλους μερικοὺς,
 Καὶ ἰσχυροὺς ἔδωσαν λόγους εἰς Λατίνους Δυτικούς.
 Ὅ,τι σύνοδος τοιαύτη δὲν ἔχει λόγον ἰσχυρόν,
 Νὰ προσθέσῃ νὰ φυνθῇ εἰς Σύμβολον τὸ Ἱερὸν.

Σύνοδος Δ'.
ἐπὶ τῆς
Βασιλείας
Μαρκιανοῦ
ἐν Χαλκι-
δώνει

Ἀπὸ
Χριστοῦ
ἔτη 458.

Καὶ ὁ Πάπας μαθὼν Μάρκος δὲν ἔδωκεν ὑπογραφὴν,
Εἶπεν ὅτι μηδὲν ἐγίνει εἰς τὴν Σύνοδον αὐτὴν.
Κι' ἂν διάφοροι αἰρέσεις ἠκολούθουν πρὸ αὐτῆς,
Εἰς Συνόδους διαφόρους πλὴν ποτὲ σχεδὸν οὐδεὶς.
Δὲν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ τὴν προσθήκην τὴν μικράν,
Δειλιῶν καὶ τρέμων ὅλος τῶν συνόδων τὴν ἀράν.
Ὁ δὲ Πάπας ἀναισχύντος ἵνα εἶν' αἰρετικός,
Ἐπρόσθεσεν ἐν τῷ Συμβόλῳ ἔγινεν σχηματικός.
Διὰ τοῦτο κατεκρίθη ἐδικάσθη διὰ μιᾶς,
Ἐν τῇ πόλει Κωνσταντίνου ἐν ναῷ ἁγίας Σοφίας.
Ἐκεῖ ἀκύρωσαν πατέρες οἱ συναχθέντες εἰς αὐτὴν,
Σύνοδον αὐτὴν τοῦ Πάπα τὴν τε Φλωρεντιανήν.
Ὁμοιώθη καὶ ὁ Πάπας μὲ τὴν οἰκουμενικὴν,
Ἐν ἐφέσῳ τὴν τετάρτην ληστρικὴν καὶ φονικὴν.
Αὕτη χάρισε Ἀρμενίους ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν,
Εὐτυχέους Διοσκόρου δόξαν τὴν βλασφημικὴν.
Ἐκ τοῦ κλήρου ἦν καὶ οὗτοι Διόσκορος καὶ Εὐτυχῆς,
Δόξα αὐτῶν εἶν' ἐξειγμένη ἐκ τῆς Πυθαγορικῆς.
Καὶ μὲ θίαν τοὺς πατέρας ἔκαμε νὰ ὑπογραφθοῦν,
Διοσκόρου καὶ Εὐτυχέως καὶ ὅλοι νὰ καταβροῦν.
Ὅπαδοὶ τοῦ Διοσκόρου οἱ Ἀρμένιοι γνωστοί,
Διαρκοῦντες μέχρις ὥρας ἀφ' ἡμῶν ξεχωριστοί.
Εἶδον οἱ πατέρες τοῦτο ὅλως Πυθαγορικόν,
Τὸ αὐτὸ ἔφη ὑπῆρχεν ὅλως τὸ τυραννικόν.
Ἐσιώπησαν μὲ λύπην ἀνεχώρησαν σχεδὸν,
Τὸν Θεὸν παρακαλοῦντες καὶ ἐθρήνουν κρουνηδόν.
Ἐν τοσούτοις ἀποθνήσκει Θεοδόσιος μικρὸς,
Ἀνοήτος προστατεύων ἦτον ὁπωσοῦν μωρός.
Ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον βασιλεὺς Μαρκιανός,
Καὶ ἐν Χαλκιδώνει πόλει συναθροίζει ὁ κλεινός.
Περιώνυμον τετάρτην θείαν οἰκουμενικὴν,
Σύνοδον ἁγιωτάτην ὄντος Ἀποστολικήν.
Ἐξακόσιοι τριάντα ἐκκλησίας Ἱεροῖ,
Πνευματέμφοροι πατέρες ἔφθασαν ἐν ἀκαρεῖ.
Κατὰ εὐτυχοῦς ἀθλίου Διοσκόρου τοῦ κακοῦ,
Καὶ Ἀλεξανδρείας ὄντως ἀρχηγοῦ αἰρετικοῦ.
Βλασφημούντων καὶ φρονούντων μίαν φύσιν εἰς Χριστόν,
Μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ τέρας τι ξεχωριστόν.
Ἐνωσιν Θεότητός τε τῇ σαρκὶ κατὰ γραφήν,
Δὲν ἐφρόνουν ἀλλὰ κράσιν δύο φύσεων ἀπλήν.

Καὶ ἀνάκρασιν ὁμοίως σύγχυσιν ὀλοτελῇ,
 Εἰς ἑτέραν ἄλλην φύσιν τερατώδη ἐντελῇ.
 Κατὰ τοῦτο δὲν ἠμπορεῖ ὁ Χριστὸς νὰ ᾔῃαι ποτέ,
 Ὁμοούσιος πατρὶ τε ἢ μητρὶ αὐτοῦ ποτέ.
 Οὔτε τοῦ Θεοῦ ἡ φύσις οὔτε ἀνθρώπου πάλι αὐτῇ,
 Εἰς ταυτότητα ἰδίαν ἔμεινεν ἐκάστη αὐτῇ.
 Ἐφθάνεν ἐν τῇ αἵρέσει τὴν τῶν φαντασιαστῶν,
 Καὶ τῇ ἐπομένῃ ἄλλῃ τὴν τῶν μονοθελητῶν. (α)
 Ἐπειδὴ καὶ ὅταν μία φύσις εἶναι εἰς Χριστὸν,
 Καὶ ἐνέργεια ὁμοίως θέλησίς τε εἰς αὐτόν.
 Καὶ Θεοπασχῖται οὕτω δείκνυνται οὔτ' οἱ μωροί,
 Ἐκ φρονήματος ἀνόμου τίς ποτέ τὸ ἀπορεῖ.
 Μίαν φύσιν μεμιγμένην ὅταν ἔκαμε Χριστὸς,
 Οὔτε ἄνθρωπος τελείως οὔτε βέβαια Θεός.
 Μέτοχος ἐξ ἀμφοτέρων ὁ διανοητικός,
 Ὡς φρονεῖ ἀπροστοχάστος οὗτος ὁ αἵρετικὸς,
 Αὕτη τοίνυν μόν' ἡ φύσις ἔπασχεν ἐπὶ σταυρὸν,
 Ὡς μὴ οὔσης ἄλλης πλέον φεῦ ἀνοίας μυαρῶν.
 Ἐν τῇ φύσει καὶ ἡ Θεότης ἔπασχεν ἄρα καὶ αὐτῇ,
 Ὡς μὲ τὴν ἀνθρωπίνην μεμιγμένην ἐν αὐτῇ. (β)

(α) Οἱ αἵρετικοὶ καλούμενοι Μανιχαῖοι φρονοῦντες ὅτι ἡ Θεοτόκος δοκῇσει (γνώμη, φρόνησις δόξα), μόνῃ καὶ φαντασία ἐγέννησε τὸν Χριστὸν καθὼς καὶ φαντασία (λέγουν) ἔπαθεν ὁ Χριστὸς, λέγει ὅμως ὁ Εὐθύμιος Ζυγαβῆνης ἐν τῇ πανοπλίᾳ αὐτοῦ οὐχὶ ἡ σκιά αὐτοῦ ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη κατὰ σάρκα, ἐπιβεβαιῶν, τὸ καταρξέυσαν, αἷμα τοῦ σώματος τοῦ κυρίου ὅτι ἦν πεφυλαγμένον ἐν τοῖς Χριστιανοῖς.

(β) Δείκνυσι (φανερώνει) πρὸς αὐτοὺς ὁ μέγας Κύριλλος τὸ ἀπαθὲς ἐν τῷ σταυρῷ τῆς Θεότητος καὶ τὸ πάθος τῆς σαρκὸς, ἐρμηνεύων τοὺς ἐν τῷ Λευϊτικῷ δύο ἐρίφους καὶ προσάγομένους εἰς τὸν ναὸν ἔνεκα θυσίας, τὸν μὲν ἐθυσίαν τὸν δὲ ἀπέλυον καὶ λέγει ὁ μὲν θυόμενος ἐρίφος τῆς σαρκὸς τὰ πάθη προετύπου, ὁ δὲ ἀπολυόμενος τὸ ἀπαθὲς τῆς Θεότητος· τὸ ἀπαθὲς τῆς Θεότητος τὸ προεῖπεν καὶ ὁ Απόλλων, ὁ μυθολογούμενος Θεὸς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ μαντεῖον του ὡς λέγει « Εἰς μὲ φύσει βιάζεται οὐράνιος ὃς ἐστὶ φῶς τριλαμπές ὁ δὲ Θεὸς ἐστὶ, καὶ οὐ Θεότης παθὲν αὐτὸς ἄμφω γὰρ Βροτόσωμος καὶ ἄβροτος, αὐτὸς ἤδη Θεὸς καὶ ἄνθρωπος πάντα φέρων ἐν θνητοῖς σταυρὸν ὕβριν ταφὴν καὶ τὰ ἐξῆς » Σιβύλλαι καὶ πλούταρχος.

Ἄγονται ἀπροσταχάστως οὗτοι οἱ αἵρετικοί,
 Βάσιν τοῦ φρονήματός των ἐπιθέτουν οἱ κακοί·
 Ἡ ψυχὴ ὁμοῦ τὸ σῶμα μίαν φύσιν ἐκτελεῖ,
 Ὑλικοῦ μετὰ αὐλοῦ μίαν ὁμῶς ἐντελῇ· (α)
 Οὕτω θέλουν κι' ἡ Θεότης ὁμοῦ μετὰ τῆς σαρκὸς,
 Μία φύσις ἀπεργάσθη λέγει ὁ αἵρετικός·
 Τοῦτο μᾶλλον ἐνδεικνύει παρασταίνει καθαρά,
 Ὅτι εἶν' Θεοπασχίται αἵρεσις ἡ μυαρά·
 Δὲν αἰσθάνεται τελείως οὔτε πάσχει παντελῶς,
 Σῶμα τῆς ψυχῆς μὴ οὔσης ἦν νεκρὸν ὀλοτελῶς·
 Πάθος θλίψις ἅμα λείπει τῷ ἀνθρώπῳ ἂν δοθῇ,
 Αἰσθησις ἐξ ἀμφοτέρων (β) ἕως ἂν ἀπαλλαχθῇ·
 Ἡ ψυχὴ ἀπὸ τοῦ σῶμα πῶς ἐστὶ αἵρετικέ,
 Εἰς ἀνάκρασιν τοῦ λόγου ὡς δοξάζεις γνωμικέ·
 Δύναται νὰ μείνῃ ὁ λόγος ἀκινόνητος δεινῶν,
 Καὶ νὰ μὴν συμπάσχει οὕτως εἰς ἰδίωμα κοινόν·
 Δὲν αἰσθάνεσαι διόλου τί Θεότης ἔστι αὐτή,
 Ὑπὲρ φύσιν εἶν' καθ' ὅλα μήποτε ψηλαφητί·
 Ἄν καὶ ἡ Θεότης ἦτον ὡς δοξάζεις παθητή,
 Ματαιιότης εἰς τὸν κόσμον νὰ λατρεύωσιν αὐτή·
 Ὅθεν Σύνοδος τετάρτη ἡ ἀγία Ἱερά,
 Ἀναθέματι ὑποβάλλει αἵρεσιν τὴν μυαρά·
 Εὐτυχὴ τοκέα δόξης καὶ διόσκορον κακόν,
 Ὡς ὁμόφρωνα καὶ πρῶτον ὅλων τῶν αἵρετικῶν·

(α) Ἄνθρωπος ἡ φύσις τούτου ψυχῆς καὶ σώματι ὁμοῦ ἐννοουμένης ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐνὸς μηδενίζεται ὁ λόγος τῆς φύσεως· ὡς ἐν τοῖς σώμασι τοῦ παντός ὧν ἕκαστον ἐκ τεσσάρων ὑπῆρξε στοιχείων πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, καὶ γῆς· οὐκέτι δὲ τὸ σῶμα πῦρ εἶπεις εἶναι οὐδὲ ἀέρα οὐδὲ τί τῶν ἄλλων· ἐν δὲ τῷ Χριστῷ καὶ ἐν ἐνώσει καὶ ἐν διαιρέσει ἀείποσε ὑπαρκτός ὁ λόγος τῶν φύσεων,

(β) Συμπάσχει δὲ διηνεκῶς (χωρὶς τινὸς διακοπὴν) αὐτίκα (εὐθύς) φαίνεται πολλάκις τὴν τομὴν (κόψιμον πληγὴν) τοῦ σώματος ἀγωνιώσαν· καὶ πρὸ τοῦ πάθους τοῦ σώματος ἀλλαιουμένη (μεταβαλλομένη) καὶ μετὰ τὴν τομὴν αὐδὲν ἐλάττων (ὀλιγώτερον) τὰ τῆς ὀδύνης (πόνου) ἐμπαθῶς δεχομένη κ' Ἰουστίνος καὶ Πλάτων αἰσθησις εἶναι ψυχῆς καὶ σώματος κοινωγία πρὸς τὰ ἐκτός.

Καὶ πολλοὺς ὁμόφρονάς του ἐν αἵρέσει μυαρά,
 Εἰς ἀνάθεμα τοὺς ῥίπτει σὺν αὐτῇ τῇ βδελυρά·
 Καὶ ἀπέδειξε τῷ ὄντι μὲ ἀποδείξεις γραφικὰς,
 Εἰς Χριστὸν τὰς δύο φύσεις τὰς ἀναντιρητικὰς·
 Μίαν εἶχε πρὶν νὰ λάβῃ σὰρκα ἀνθρώπου ὁ Χριστὸς,
 Δύω εἶχε ἐν ἀνθρωπίσει οὕτω λέγει πᾶς πιστός·
 Ὡστε ἓνα μόν' γενέσθαι σύνθετον δὲ ἐκ δυοῖν,
 Φύσεων τῶν ἡνωμένων ἀπὸ Σύλληψιν αὐτήν·
 Τῇ ἀρρήτῳ τε ἐνώσει καὶ ἐμπεριεχουσῶν,
 Ἀσυγχύτως ἐν ἀλλήλαις καὶ ἀφύρτως ἐνουσῶν·
 Φέρωντα ἀναλλοιώτως εἰς τὰς δύο ἐν αὐτῷ,
 Φανεράν φύσιν ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ·
 Ὡστε τέλειον ὑπάρχειν ἄνθρωπον ἅμα Θεόν,
 Ἐν δυσὶ τελείαις ὄντα φυσισεσί τε τὸν Χριστόν·
 Οὔτε ὁ λόγος μετεβλήθη καὶ ὑπῆρξε ποτὲ σὰρξ,
 Οὔτε σὰρξ ἐμετεβλήθη εἰς Θεὸν δι' ἐναλλάξ·
 Καὶ ἡ φύσις ἡ τοῦ λόγου ἐνεργοῦσεν ὡς Θεός,
 Καὶ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀνθρώπου ἐντελῶς·
 Ὑποτεταγμένη ἦτον εἰς τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ,
 Ἡ ἀνθρώπινος ἡ φύσις μετὰ λόγου τοῦ ὀρθοῦ·
 Ἐνεργοῦσε τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ ἴδια αὐτῆς,
 Ἡ δακρύειν ἢ φοβεῖσθε ἢ ὠρέγεσθαι τροφῆς·
 Ὅταν τοῦ Θεοῦ ἡ φύσις ἐνεδίδου εἰς αὐτὴν,
 Τότε ἅπαντα ἐκτέλει σὰρξ ὑπάρχουσα αὐτῇ·
 Τῶν αἵρέσεων οὖν τούτων σήμερον εἶν' ἐγκρατές,
 Γένος τὸ τῶν ἀρμενέων βάρβαρον καὶ ἀμαθές·
 Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀπωλείας τουτοῦ τοῦ ἀμαθοῦς,
 Ἐξ Αἰγυπτου δι' αἰτίαν διοσκόρου καὶ εὐτυχούς·
 Πλῆθος ἀπὸ Αἰγυπτίων ἐλυπήθη ἄρκετὰ,
 Εἰς καθαίρεσιν δικαίων Διοσκόρου τῶν κατὰ·
 Ἐπειδὴ ἦτον σκοτισμένοι ἤκουον τὰς διδασχάς,
 Ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐπισκόπου τῶν αἵρέσεων ἀρχάς·
 Ἐτρεφον ἐν τοῖς ἐγκάτοις πάθος κατὰ ἱερᾶς·
 Ἐκκλησίας τῆς καθόλου τῆς ἀθώου καθαρὰς·
 Τὰς αἵρέσεις ἐνδομύχως Διοσκόρου τὰς φωνάς,
 Ἐν αὐτοῖς ἅπαντες εἶχον βλασφημίας τὰς δεινάς·
 Καὶ διήρκεσε τὸ πάθος μέχρις ἑκτῆς ἱερᾶς·
 Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἦν αἰώνων δὲ δυᾶς·

Σύνοδος Ε'.
Εἰς Κων-
σταντινού-
πολιν ἐπὶ
τῆς Βασιλε-
ας Ἰουστινια-
νοῦ 18 ἔτη
ἀπὸ δὲ
Χριστοῦ
ἔτη 660.

Τότε πλέον ἐχωρίσθη γένος τὸ Ἀρμενικόν,
Καὶ ἀπεκατέστη τοῦτο κόμματι αἵρετικόν· (α)
Κῦρος ὁ Ἀλεξανδρείας ἀποφάσιδος κρατῶν,
Πρὶν τῆς ἑκτῆς τῆς Συνόδου εἰς τῶν μονοθελητῶν·
Ἦνωσεν αὐτοὺς δὴ τάχα πίστιν τὴν Καθολικὴν,
Ἐκκλησίαν Ὀρθοδόξων τὴν καθόλου γενικὴν·
Ἀπὸ πλάνην εἰς τὴν πλάνην μεταφέρει ὁ δεινός,
Καὶ μονοθελήτας κάμνει τούτους ὁ ἐλεεινός·
Ὅθεν δόξα Ἀρμενίων ἦτις νῦν ἐπικρατεῖ,
Εἰς τὰς ἄνω τὰς αἵρέσεις θέμεθλον ἐπικρατεῖ·
Εἶν μονοφυσῖται πρῶτον μίαν θέλησιν φρονοῦν,
Καὶ ἐνέργειαν ὁμοίως εἰς Χριστὸν οὕτω νοοῦν·
Περὶ τούτων πάντων ἡδὴ ἐν προσήκοντι καιρῷ,
Ἴνα εἴπω ἐν τῇ ἑκτῇ βαθμηδὸν ἅς προχωρῶ·
Ἵστερον διακοσίων χρόνων ἔτη καὶ δυοῖν, (β)
Πέμπτη ἡ συνεστηκυῖα Σύνοδος ἐν πόλει ἦν·
Ἐκατὸν ἐξῆντα πέντε οἱ πατέρες ἐν εὐχῇ.
Οἵτινες συνῆλθον ἅμα Βασιλέως ἐποχῇ·
Τοῦ Ἰουστινιανοῦ τε κατὰ τῶν αἵρετικῶν,
Καὶ κατὰ τὸν συμφρονοῦντων τὰς αἵρέσεις τῶν κακῶν·
Κατὰ ὠριγένους τότε συμφρονοῦντων καὶ δυοῖν,
Εὐαγρίου καὶ διδύμου αἵρεσις (γ) κακίστη ἦν·
Ἵπαρξιν (δ) ψυχῶν ἐφρόνου μετεψύχωσιν ῥητὴν,
Καὶ κολάσεως τὸ τέλος δόξαν εἶχον τὴν αὐτὴν·

(α) Μετὰ ἑκατὸν τρία ἔτη τῆς τετάρτης τῷ δεκάτῳ ἔτη Ἰουστινιανοῦ Καίσαρος ἐγένετο Σύνοδος εἰς τὴν Τεττὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀναθεμάτισαν τὴν τετάρτην Σύνοδον καὶ ἐθέσπισαν γενέσθαι τὴν ἑορτὴν τῆς γεννήσεως καὶ βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ (οἱ Ἀρμένιοι) τῇ ἑκτῇ τοῦ Ἰανουαρίου καὶ ἐδέχθησαν τὴν μονοφύσιν καὶ τὰ ἄζυμα καὶ τὸ ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς.

(β) Παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς εὔρηται κατὰ τὸ 547, ἀπὸ Χριστοῦ ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ἔλαβε τὸν θρόνον κατὰ τὸ 529

Παρ' ἄλλοις ἑκατὸν δύο χρόνοι παρήλθον μετὰ τὴν δ' Σύνοδον.

(γ) Μετὰ τὰς ἀναφερομένας αἵρέσεις τοῦ Ὁριγένους Εὐαγρίου διδύμου ἦσαν καὶ αὗται, ἡ ἐμψύχωσις τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ ἡ μέλλουσα σωτηρία τοῦ Βελζεβοῦλ καὶ τῶν μυαρῶν αὐτοῦ ταγμάτων.

(δ) Εφρόνει ὁ Ὁριγένης, ὅτι αἱ ψυχαὶ ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐδημιουργήθησαν πρὶν τοῦ σωματικοῦ τούτου κόσμου.

Μετὰ θάνατον ἀπάντων Σύνοδος ἡ ἱερὰ,
 Ἀναθεματίζει τούτους ὡς ἰδοῦσα καθαρὰ.
 Τὰς αἱρέσεις τούτων ὅλων ἐξ ἰδίων των γραφῶν,
 Συγγραμμάτων τῶν τυχόντων ἐναντίον τῶν γραφῶν.
 Καὶ Θεόδωρον (α) καὶ ἄλλους (β) ἄλλος ἄλλο ἦν φρονῶν,
 Ὁ καθείς εἶχε αἱρέσεις διαφόρων ὁδυνῶν.
 Δογματίζει ἐπομένως τὸ κατὰ Θεὸν φρονεῖν,
 Κατὰ νέαν διαθήκην τοῦ Χριστοῦ οὖσαν φωνήν.
 Εἶδομεν ἐν τῇ γεννήσει τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀρχήν,
 Πῶς ὁ πλάστης εἶχε κάμει καὶ ἰδίαν του ψυχὴν.
 Ἐκ χοῶς πλάττει τὸ σῶμα ὅχι ὁμῶς καὶ ψυχὴν,
 Ἐμφυσᾷ ψυχὴν ἐν τούτῳ πρόσεχε μὲ προσοχήν.
 Καὶ μὲ λόγον τῶν ἀρρήτων σύνδεσμον ἐπεκτελεῖ,
 Δύω ἄκρων ἐναντίων ζῶον ἔλλογον τελεῖ.
 Ὑλικὸν μετὰ αὐτοῦ ἐναντία ἐνοικεῖ,
 Καὶ εἰς ἐν αὐτὰ συνάπτει καὶ οὐδὲν φιλονικεῖ.
 Καὶ τὸ σῶμα παρασταίνει ἐξ ἰδίας του τροπῆς,
 Τὴν συγγένειαν ἣν ἔχει μετὰ κτίσεως λοιπῆς.
 Ὅτι σύνθετον ὑπάρχει εἶν' ὁμολογῶν σχεδόν,
 Ἐκ τεσσάρων τῶν στοιχείων συντρεξάντων σωρηδόν.
 Ὅτι σύνθετον ἂν ἦναι βέβαια ἐπικυρῶ,
 Εἰς διάλυσίν του ῥίπτει εἰς προσήκοντι καιρῷ.
 Ἀναλόγως μὲ τὴν κτίσιν αὕξησιν τε καὶ φθοράν,
 Ἀπεργάζεται καὶ τοῦτο κατὰ κερικὴν φοράν.
 Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι οὕτως φύσημα εἶναι Θεοῦ,
 Καὶ ἀπλοῦν τι ὃν ὑπάρχει ἀληθεὶς εἰκὼν αὐτοῦ,
 Τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος λέγει εἰς τὴν πρὸς Κολοσσαεῖς,
 Ἐκεῖ βλέπε ἀναγνώστα ἵνα μάθῃς καὶ ἰδεῖς.
 Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ἄνθρωπος Θεοῦ εἰκὼν,
 Ὡς ἐκ τῶν προσόντων (γ) τῇ δὲ τῇ ψυχῇ οὐσιωδῶν.

Ἐπιστολὴ
 Ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς
 Κολοσσαεῖς
 Κεφ. α'.
 Στίχ. 15.

(α) Τὸν Μοψουεστίας τὸν φρονοῦντα ἄλλον εἶναι τὸν Θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ἀπὸ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν καὶ ἀπὸ τῶν τῆς σαρκὸς ἐπιθυμιῶν ἐνοχλούμενον.

(β) Πέτρον τὸν Κναφέα καὶ τοὺς Θεοπασχίτας οἵτινες προσθέτουσιν εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον τὸ «ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς» οἱ ὅποιοι εἰσὶν οἱ Ἀρμένιοι εἰς βιβλίον γ'. Κεφ. νς'. λέγει ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνὸς «συσταυροῦσι τῷ Υἱῷ τὸν πατέρα καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα, προσθέτοντες τοῦτο εἰς τὸν τρισάγιον ὕμνον».

(γ) Τὸ δίκαιον τὸ ἀγαθὸν τὸ ἀθάνατον τὸ ἀεικίνητον αὐτῇ.

Εὐαγγελισ.
Ἰωάννης
Κεφ. ε.
Στίχ. 15.

Μὴ ἐκλάβεις ὁμῶς τέκνον νεῦσις πῶς εἶναι Θεοῦ,
Καὶ ἐκ τῆς οὐσίας εἶναι (α) ὅτι εἶν' εἰκὼν αὐτοῦ.
Ἀναγκαία ὁμῶς οὕσα νὰ ὑπάρχῃ νὰ τελῇ,
Εἰς καθεὶνα τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰκόνα νὰ δειλῇ.
ἸΕχ' ἰδίαν γέννησίν της ἀπὸ μόνον τῆς ἀρχῆς,
Ἐξ ἧς ἔγινεν ἡ πρώτη νεύσεως τῆς Θεϊκῆς
Μὲ τὸν τρόπον εἰς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον τὸν γηγενῆ,
Οὕτω γίνεται εἰς πάντα εἰς τὴν φύσιν παγγενῆ.
Καὶ ἐπισφραγίζει τοῦτο ἡ δεσποτικὴ φωνή,
Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ὁ Χριστὸς τῷ ἐκφωνῇ.
Καὶ ἐργάζεται ὡς πλάστης πνεύματι σὺν τῷ Υἱῷ,
Τὶ δὲ ἄλλο εἶναι τάχα ὡς πρσσήκων τῷ Θεῷ.
Ἐπειδὴ καὶ ἀπεργάσθη φύσις ἅπαξ γενικῶς,
Καὶ ἐδόθηκε καθ' ἅπαξ, ὑπαρξίς καθολικῶς.
Τῶν ψυχῶν δημιουργεῖα εἶν' ἀειποτεσινῇ,
Αὕτη μόνη ἐνεργεῖται πάντα καθημερινῇ.
Αἱ ψυχαὶ ἐὰν ὑπῆρξαν καθὼς οὗτοι φλυαροῦν,
Ἀριθμὸν τὸν τῶν ἀνθρώπων ἔπρεπε νὰ ἐκπληροῦν. (β)
Μέχρι τέλους συντελείας ἀπὸ πλάσεως ἀρχῆς,
Ὅτι εἰς πᾶν σῶμα ἡ καθύδρισις ψυχῆς.
Πόσον ἄτοπον ὑπάρχει καὶ ἀνύπαρκτον ψευδές,
Τετραγωνικῶς δεικνέεται πανταχόθεν τὸ ἀληθές.

ἀποδίδεται· διὸ καὶ ὡς ἐκ τούτου μᾶλλον κατ' εἰκόνα Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος λέγεται κατὰ τὸν Βασίλειον καὶ ὁ Δαμασκηνὸς «τὸ κατ' εἰκόνα ἀνακαινίσαι βουλόμενος ὁ Θεὸς λόγος γέγονεν ἄνθρωπος».

(α) Δόξα πρῶτον τῶν στοικῶν, οἵτινες ἐφρόνουν τὴν ψυχὴν εἶναι ἐκ τῆς καθόλου οὐσίας, καὶ ἐμψυχώνει ὅλον τὸν κόσμον καὶ φθειρομένου τοῦ ἐμψυχομένου σώματος ἐννοῦται αὐθις ἡ ψυχὴ τῇ καθ' ὅλου οὐσίᾳ· παραφρονοῦντες διήρουν τὸ ἀδιαίρετον ἀπλοῦν καθὼς οἱ Πέρσαι, Ἰνδοὶ Κινέζοι καὶ ἄλλα ἔθνη τῆς Ἀσίας ἐδόξαζον τὸ πῦρ Θεόν, διακεχυμένον εἰς ὅλην τὴν φύσιν, ὁ δὲ Ξενοφάνης ἀρχηγὸς τῆς Ἐλεατικῆς αἵρέσεως ἐφρόνει μίαν οὐσίαν μόνην ἀίθδιον ἐν ὅλοις τοῖς πράγμασι τοῦ παντός τὴν ὁποῖαν ὠνόμαζε Θεόν.

(β) Ὡς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἀνθρώπων ὠρίζετο ἡ μέλ-
Εὐαγγελισ. λουσα συντέλεια τοῦ παντός ἐν χρόνῳ ὠρισμένῳ ἐρωτηθεὶς
Ματθαῖος περὶ τούτου ὁ Χριστὸς λέγει καὶ θέλει κηρυχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον
Κεφ. κδ'. τῆς βασιλείας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην διὰ μαρτυρίαν ὅλων
στίχ. 14. τῶν ἐθνῶν καὶ τότε θέλει ἔλθει τὸ τέλος.

Ἀριθμὸς ψυχῶν δεδόσθω τῶν ἀνθρώπων πῶς ποτὲ,
 Ὡς αὐτεξουσίῳ ὄντων πρακτικῶν οἱ ποιηταί.
 Εἰς τὸ ὄμμα παντεφόρου πᾶν ὅτ' εἶναι ὁρατὸν,
 Εἰς Ἀδὰμ ὅμως ἐφάνη τῆς ἐννοίας τὸ κρυπτόν· (α)
 Ἐκ τῶν κάτω κινηθέντες μετεψύχωσιν φρονοῦν,
 Ἀπατῶμενοι ἀθλίως λόγοις ματαιοπονοῦν.
 Τόπον, ὡς βιοτευούσας ἀποδίδουν εἰς ψυχάς,
 Φλυαρίαι τῶν Ἑλλήνων μὴ ἐχόντων τὰς γραφάς·
 Πυθαγόρας (β) ὁμοῦ Πλάτων καὶ οἱ τούτων ὁπαδοί,
 Τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν εἶχον πάντα ἐν ᾧδῃ.
 Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντες ἴσως ἤκουσαν ποτὲ,
 Τῆς γραφῆς τοῦ Μωϋσέως καὶ ἔγιναν αὐτοὶ κριταί.
 Ἦκουσαν πλάσιν ἀνθρώπων τόπου στάσιν ἐκ ῥητῶν.
 Ἐπομένως ἐξωρίαν καὶ ὀργὴν τὴν κατ' αὐτῶν.
 Ἀποκάλυψιν Θεόθεν δὲν εἶχον ὀλοτελῶς,
 Μυθοπλάττουν ὡς ἐφάνη ἅπαντα ἐπισφαλῶς.
 Ἐδογμάτισαν πῶς εἶναι οἱ πρωτόπλαστοι αὐτοί,
 Αἱ ψυχαὶ αἱ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ θέσει τῇ ῥητῇ.

(α) Προεῖδεν ὁ Θεὸς τὴν πτώσιν τοῦ Ἀδὰμ ὡς παντεπόπτῃ καὶ τὰ πάντα εἰδῶς, ἀλλ' οὐκ ἠθέλησεν ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτόν· διότι ἐματαιοῦτο τὸ αὐτεξουσίον, τὸ ὡς προῖκα καὶ ξεχωριστὸν ἴδιον δοθὲν αὐτῷ καὶ ὡς κτῆνος ἤθελε λογισθῇ ὁ Ἀδὰμ ἀγόμενος, φερόμενος καὶ περιοριζόμενος· καὶ ἐξ ἐναντίας πάλιν ἐὰν ἡ γέννησις τοῦ ἀνθρώπου ἐπεριορίζετο, καὶ πᾶσα γέννησις τῆς κτίσεως ἤθελεν εἶναι περιορισμένη, ὡς ὑποκειμένη τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ συνακολουθοῦσα αὐτῷ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δημιουργοῦ.

(β) Πυθαγόρας παρέλαβε τὴν δόξαν ταύτην ἀπὸ τοῦ Αἰγυπτίου εἶτα καὶ ὁ Πλάτων, ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀπορρέουσιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐδιεμοιράσθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὰ οὐράνια σώματα ὅπου ἦτον εὐδαίμονες (εὐτυχισμένες) γινόμεναι ὑπεύθυνοι, κατεδικάσθησαν εἰς τὰ σώματα τῆς γῆς ἐὰν δὲ ἤθελον ζήσωσιν ἐν αὐτοῖς ἐναρέτως μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν γηϊνῶν σωμάτων ἐπανέστρεφον εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν οἰκίαν δηλ. εἰς τὰ οὐράνια σώματα (αὐτὴν τὴν δόξαν ἐζήτησε νὰ τὴν ἀνανεώσῃ ὁ Καίρης τὴν ὁποῖαν ἔχουν ὅλοι ὅσοι διδάσκουν καὶ διδάσκονται τὴν Πλατωνικὴν καὶ Πυθαγορικὴν μωρολογίαν) εἰδὲ κακῶς μετεφέροντο εἰς ἄλλο γήινον σῶμα πάλιν, εἰδὲ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν κακίαν μετεφέροντο εἰς σώματα ἀλόγιον καὶ φυτῶν.

Ὅπου οὔσαι διαζῶσι θέσις αὕτη νοερά,
 Προυπάρχει καὶ τοῦ κόσμου ὧ ἰδέα μυαρά·
 Κ' ὅταν μία ἀμαρτίῃ ὑποπίπτει εἰς ποινήν.
 Ἀποστέλλετε στὸν κόσμον εἰς τὴν φύσιν τὴν κοινήν·
 ἢ εἰς ζῶον τότε ἐμβαίνει ἢ εἰς φύσιν τῶν φυτῶν,
 Μετριώτερον ἀπάντων εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν·
 Διὰ τοὺς σοφοὺς οὕς εἶπον εἶν' Συγνώμη ἀληθεῖς,
 Ὅτι εἶπον πῶς δὲν εἶχον τὴν ἰδέαν τῆς γραφῆς·
 Ὡριγένης καὶ οἱ ἄλλοι ἐγεννήθησαν εἰς φῶς,
 Ἐδιδάχθησαν τὰ πάντα ἔμαθον ὁ κόσμος πῶς·
 Ὑποπίπτουσιν εἰς ταύτας φλυαρίας προσφανεῖς,
 Εἶν' τὸ ὄντι νὰ θαυμάσῃ πῶς νὰ γίνωντ' ἀμαθεῖς·
 Τέλος ἔπειτα δοξάζουν οὗτοι οἱ αἵρετικοί,
 Τῆς κολάσεως πλὴν ποίας ὄντως εἶν' μανιακοί·
 Κόλασις ἢ κατὰ δόξαν τὴν τε Πυθαγορικὴν,
 Αὕτη τέλος ἔχει δῆπου καὶ κατὰ Πλατωνικὴν·
 Κόλασις ἢ κατὰ δόξαν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν, (α)
 Ἀτελεύτητος αἰῶνων κατὰ Εὐαγγελικὴν·
 Ἄν τὸ πρῶτον τὸ φρονοῦσι ἀπαιτεῖται σιωπῇ,
 Ἄν τὸ δεύτερον φρονοῦσι πῶς ἂν τις μὴν εἰπῇ·
 Πῶς θνητὰ τῷ ἀθανάτῳ Γέρα (δῶρα) δίδονται ποτέ,
 Ἄνω ποταμῶν εἶν' τοῦτο ὡς φασὶν οἱ ποιηταί·
 Πῶς καὶ βάσανος προσκαίρως εἶν' ἀδύνατον κ' αὐτό,
 ἢ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο εἶν' ἀπᾶδον καθ' αὐτό·
 Ὡς ἀθάνατος Θεόθεν ἡ ψυχὴ εἶν' ὑπαρκτὴ,
 Κόλασις ὁμοίως δόξα αἰωνία εἶν' αὐτή·
 Καὶ ἐξάγεται ἐκ τούτου ἀτοπότατον κακόν,
 Ἐκ φρονήματος ῥηθέντων ἀληθῶς αἵρετικῶν,
 Ὅταν δώσωμεν τὸ τέλος κατὰ δόξαν τὴν αὐτῶν,
 Τῆς κολάσεως ἐκείνης ἐναντίων τῶν ῥητῶν·

(α) Καὶ ὁποῖος σκανδαλίσῃ ἓνα ἀπὸ τοὺς μικροὺς τούτους οἱ ὅποιοι πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ (λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς) καλλί-
 τερον εἶναι εἰς αὐτόν νὰ βαλθῇ μία μυλόπετρα εἰς τὸν λαιμόν
 του, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· ὥστε ἐὰν σὲ σκανδαλίζουν
 Μάρκος τὰ χέρια ἢ τὰ ποδάρια ἢ τὰ ὀμμάτιά σου κόψε καὶ ἐκβάλον
 Κεφ. θ'. τὰς πονηρὰς ἐργασίας καὶ πονηρὰς πράξεις διὰ νὰ μὴν ὑπάγῃς
 Στίχος 42. εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς ἐκεῖ ὅπου ὁ σκώληξ δὲν τελευτᾷ καὶ
 ἕως 50. τὸ πῦρ δὲν σβέννεται.

Ἡ συντέλεια ἀναιρεῖται κρίσις δὲν εἶναι τινός,
 Ἀνταπόδοσις ὁμοίως πρακτικῶν τοῦ καθενός·
 Εἶναι δόξα ἄλλη μία φρόνημα περὶ ψυχῆς, (α)
 Ὅπερ ἐν παρέργῳ λέγω ὅχι μετὰ προσοχῆς·
 Θέλουσα νὰ ᾔηται τάχα ἡ ψυχὴ μας ὑπαρκτή.
 Ἐκ τοῦ σπέρματος ἀνθρώπου ἐν τῇ μήτρᾳ ἐν αὐτῇ·
 Ἐμψυχον φρονοῦντες εἶναι τὸν τοῦ ἄρρένος θορόν,
 Καὶ ἐκ τούτου ἐνυπάρχει φρόνημα ὄντως μωρόν·
 Εἰς ἀναίρεσιν οὖν ταύτης δόξης δήπου σφαλεράς,
 Ἐκ τῶν προῤῥηθέντων ἔχει ἀποδείξεις καθαρᾶς·
 Ἄπαντες λοιπὸν φρονοῦμεν καὶ ὁμολογοῦμεν δέ,
 Κατ' ἀπόφασιν τῆς πέμπτης Ἱερᾶς Συνόδου δέ·
 Ἀπαρτίσει τοῦ Ἐμβρύου ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς μητρὸς,
 Στέλλεται ψυχὴ Θεόθεν (β) ὡς Ἀδὰμ ἐκ τοῦ πατρός·
 Κτιζομένη κάθε μία χωριστὴ τοῦ καθενός,
 Ἄνευ ἐξαιρέσεώς τε τῶν ἀνθρώπων μηδενός·

(α) Δόξα εἶν' Τερτουλιανοῦ καὶ Ἀπολλιναρίου, μὴ κρινόντων
 τὸ ἐκ τούτου ἄτοπον, ἢ ὅλη ἡ ψυχὴ μεταδίδεται παρὰ τοῦ
 πατρὸς ἢ μέρος αὐτῆς ἐὰν ὅλη τί τάχα μένει πρὸς τὸν πατέρα ;
 ἐὰν δὲ μέρος καὶ πῶς τὸ ἀπλοῦν μερίζεται.

(β) Ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπλοῦν ὃν ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὸν ἄν-
 θρωπον καὶ νοεῖ ἀπὸ τὰς ἐνεργείας τῆς, ἡγουν νοήσεις, ἐννοοῦμεν
 τὸ ἐν ἡμῖν ἐνεργοῦν.

Ἡ ψυχὴ ἐὰν ὑφίστατο (ἐστέκετο) ἀφ' ἑαυτῆς ἦτον ἀνεξάρτη-
 τος ἀπὸ παντὸς ἄλλου, τόσον κατὰ τὴν ὑπαρξίν τῆς, ὅσον καὶ
 κατὰ τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεώς τῆς καὶ καμμία ἐξωτερικὴ τις
 αἰτία ἠδύνατο νὰ μεταβάλλῃ ἢ νὰ ἀλλοιώσῃ τί εἰς αὐτήν·
 ἀλλ' ἡμεῖς παρατηροῦντες αἰσθανόμεθα συχνὰς μεταβολὰς εἰς
 τὸν ἑαυτόν μας ἐν ᾧ εἴμεθα χαίροντες αἴφνης διὰ τινος ἐξω-
 τερικοῦ αἰτίου τὴν χαρὰν εἰς λύπην μετατρέπομεν.

Ἐὰν ἡ ψυχὴ ὑφίστατο (ἐστέκετο) ἀφ' ἑαυτῆς, πῶς ἦτον δυ-
 νατὸν νὰ μὴν ἔχῃ συνήδεισιν τῆς ἀφ' ἑαυτῆς ὑπάρξεώς τῆς.

Ἄρα ὅχι ἐξ αὐτῆς ἀλλ' ἐξ ἐτέρας ἀνθυπάρκτου δυνάμεως ἐδη-
 μιουργήθη καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ Θεὸς ὃθεν μετὰ τὴν σύλληψιν τῆς
 γυναικὸς εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ὅπου τελειώνητε καὶ πλάτ-
 τεται τὸ σῶμα στέλλει δι' ἀγγέλου ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν τὸ
 πνεῦμα τῆς ζωῆς εἰς τὴν ἐπτάτομον θέλομεν ὁμιλήσει διεξοδι-
 κότητε ρον.

Μετὰ θάνατον ἀνθρώπων καὶ διάλυσιν αὐτῶν,
ἔχουσιν οἰκεῖον τόπον αἱ ψυχαὶ τῶν ὑπαρκτῶν·
εἶν' διάφορος πρὸς ταύτας ὥσπερ ἐκ τῶν πρακτικῶν,
ἐν τῷ κόσμῳ ὅταν ᾗτον δείκνυται ἐκ γραφικῶν·
Περιμένεται ἡ δόξα καὶ ὁ στέφανος αὐτὸς,
καὶ ἡ κόλασις ὁμοίως ἐκ Θεοῦ λέγει ῥητῶς·
ἐν δευτέρα παρουσίᾳ ἀποστολικῇ φωνῇ, (α)
Παύλου εἶναι πιστωτάτου οὕτως οὕτω ἐκφωνεῖ·
Ἡ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο εἶν' ἀειποτεσινόν,
Ἀτελεύτητον αἰώνων ἄπαυστον παντοτεινόν·
καὶ αἰρέτω οὖν ἡ δόξα τῶν κακῶν αἰρετικῶν,
καὶ εἰς κόρακας χορεῖτο τούτων τῶν μανιακῶν·
καὶ μετὰ τὴν πέμπτην ταύτην βασιλέως ἐποχὴν,
ἕκτη (β) Σύνοδος συνέστη τῶν πατέρων προσοχὴν·
Κωνσταντίνου πωγονά του ἐν τῇ πόλει ἡ σεπτῇ,
ἑκατὸν καὶ ἐβδομήντα ἱεράρχαι ἐν αὐτῇ·
ἔπειτα ἀπὸ ἐπτὰ (γ) εἴκοσι καὶ ἑκατὸν,
Χρόνους ὕστερον τῆς πέμπτης κατὰ μονοθελητῶν·
ἦτις ἔτρεχον ἐν τούτοις αἵρεσις ἡ μυαρά,
καὶ ἐγκυλινδοῦντο τούτων ἡ ψυχὴ ἡ βδελυρά·
πρῶτος ταύτης κατεστάθη τῆς αἵρέσεως τοκεὺς,
Σέργιος ὁ Πατριάρχης καὶ ὁ κῶστας βασιλεύς·

Ἐπιστολὴ Παύλου πρὸς Τιμόθεον
Κεφ. δ'. Στίχ. 8. (α) Ἀποκειτέ μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν (τὸν ὁποιον) ἀποδώσει μοι ὁ κύριος εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ δίκαιος κριτὴς καὶ ὅχι μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ εἰς ὅλους ὅσοι ἀγαποῦσι τὴν ἐπιφάνειάν του.

(β) Παρέλαβε τὸν θρόνον κατὰ τὸ 668 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ Σύνοδος ς'. γέγονεν ἡ Σύνοδος ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ ἐν τόπῳ καλουμένῳ ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου Τρούλλῳ, ἔπειτα ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου πωγονάτου Ἰουστινιανὸς δεύτερος συνήθροισε τὴν Σύνοδον τὴν λεγομένην Πενθέκτην, ἥτις συνεκροτήθη τῷ ἐβδόμῳ ἔτει ἐν τῷ ιγ'. τῆς βασιλείας του· ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ Τρούλλῳ ἦσαν ἐν αὐτῇ ἐτη ἀπὸ Χριστοῦ 787. διακόσιοι εἰκοσιεπτὰ πατέρες, κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα καὶ Ζωναρᾶν· λέγεται πενθέκτη διότι εἶναι ἀναπλήρωμα τῆς πέμπτης καὶ ἕκτης, καὶ γὰρ αὕτη συνέθετο τοὺς κανόνας τοὺς ἐξηρημένους τῶν ἀποφάσεων ἐκείνων τῶν Συνόδων, γέγονεν αὕτη μετὰ δέκα χρόνους τῆς ἕκτης.

(γ) Παρ' ἄλλοις δὲ εἶναι δέοντος πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἦσαν χρόνοι περασμένοι.

Κῦρος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Ὀνόριος μωρὸς,
 Πάπας οὗτος ἦτον Ῥώμης Πατριάρχης ἱερός·
 Γενομένης τῆς Συνόδου οὐ τις τούτων ἦν παρῶν,
 Ὅλοι ἦσαν τεθνηκότες ἐν κολάσει πρὸ καιρῶν·
 Οἵτινες ἐφρόνουν οὕτως Ἰησοῦς Σωτὴρ Χριστός,
 Μίαν θέλησιν πῶς εἶχε καὶ ἐνέργειαν αὐτός·
 Ἐν ᾧ οἶδασιν ἐγγράφως τῆς τετάρτης πρακτικῆς
 Κατὰ μονοφύσι τῶν τε ὅλα τὰ συνοδικά·
 Παραστήνοντα μὲ λόγον μὲ ἀποδείξεις γραφικὰς,
 Εἰς Χριστόν τὰς δύο φύσεις ἐντελεῖς καθολικὰς·
 Κάθε μία λοιπὸν τούτων θέλησιν ἔχει χωριστήν,
 Ἰδιὸν κάθε οὐσίας τις ζήτεῖ ἐξεταστήν·
 Καὶ ἀδύνατον οὐσίαν ὑπαρκτὴν καὶ λογικὴν,
 Θέλησιν (α) μὴ ἔχειν ταύτην κατὰ ῥῆσιν φυσικὴν·
 Καὶ ἐνέργειαι (β) ὁμοίως κατὰ δύναμιν αὐτῆς,
 Ἀναφέροντα τὰ δύο τῆς οὐσίας ὑπαρκτῆς·
 Τοῦ Θεοῦ οὖν ἡ οὐσία τοῦ ἀνθρώπου καὶ αὐτὴ,
 Κάθε μία ἐκ τῶν δύο ἔχει θέλησιν ῥητή·
 Ὁ Χριστὸς μᾶς παραστήνει ᾗς τὴν ἰδίαν προσευχὴν,
 Δύω ἔχει τὰς θελήσεις (γ) δόσε ἤδη προσοχὴν·
 Πάτερ λέγει ἃς παρέλθῃ τὸ ποτήριον αὐτό,
 Τὸ πυκρὸν τὸ τοῦ θανάτου τοῦτο λέγει ἐν κρυπτῷ·
 Ἐπιφέρει οὐχ ὡς θέλω ἀλλὰ πάτερ ὡς ἐσύ,
 Τὴν ἀνθρώπινον δεικνύει καὶ Θεοῦ καθὼς φησὶν·
 Ὁ Χριστὸς εἶναι βεβαίως ἄνθρωπος ἅμα Θεός,
 Καὶ τὰς δύο εἶχε δῆπου (βεβαία) τὰς θελήσεις ὁ αὐτός·

(α) Θέλησις εἶναι φυσικὸν θέλημα ἐνέργεια εἶναι ἡ φυσικὴ πάσης οὐσίας, ἔμφυτος κίνησις Δαμασκηνός.

(β) Αἱ θελήσεις δύο εἰς τὸν Χριστόν τὸ δὲ θελητὸν ἓνα, ὅτι καὶ ἡ ὑπόστασις μία, καὶ ὁ θέλων ἓνας.

(γ) Δύω τὰς ἐνεργείας φαρμέν (φημίζομεν) ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διότι ὡς μὲν Θεός καὶ τῷ πατρὶ ὁμοούσιος εἶχε ὁμοίως τὴν θείαν ἐνέργειαν, καὶ ὡς ἄνθρωπος γενόμενος, καὶ ἡμῖν ὁμοούσιος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὴν ἐνέργειαν Ἰωάννης Δαμασκηνός καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται τὸ μὲν γὰρ παράττεσθαι σαρκὸς ἰδιον, τὸ δὲ ἐξουσίαν ἔχειν θῆναι καὶ λαβεῖν, ὅτε βούλεται τὴν ψυχὴν δὲν εἶναι τοῦτο ἰδιον ἀνθρώπου ἀλλὰ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως καὶ ἐνεργείας.

Εὐαγγελισ.
 Ἰωάννης
 Κεφ. ιβ'.
 Στίχ. 27,
 ὁ ἴδιος
 Κεφ. ι.
 Στίχ. 18.

Καὶ ἐνέργειαι ὁμοίως δύο ἦτον εἰς Χριστὸν,
 Τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐντελεῖς ἦσαν ὡς αὐτόν·
 Τοῦ πηλοῦ ἡ ἐργασία γεννηθεῖσα εἰς τυφλόν,
 Τὴν ἐνέργειαν δεικνύει ὡς ἀνθρώπου τῶν ἀπλῶν·
 Τὸ νὰ βλέψῃ παρὰ χρῆμα ἐνδεικνύει φανερώς,
 Τὴν ἐνέργειαν τὴν θείαν παρασταίνει καθαρῶς·
 Ὅθεν τούτους καὶ τοὺς ἄλλους κι' ὅλους των τοὺς ὁπαδοὺς,
 Ἀναθέματ' ὑποβάλλει διαστρέφοντας ὁδοὺς·
 Ἑκτὴ Σύνοδος ἡ θεία τῶν πατέρων συλλογὴ,
 Καὶ ἰάτρευσε ἀμέσως τὴν ὀλέθριον πληγὴν·
 Ἐκ τοῦ σώματος τὸ μέλλος κόψασα τὸ σεσηπὸς,
 Καὶ διέσωσε τὸ μεῖναν ἔπαυσε πλέον τὸ πῶς·
 Ἑκτοτε κόμμα ὑπῆρξεν οἱ Ἀρμένιοι (α) αὐτοὶ,
 Εἰς ἰδίαν των θρησκείαν ἀπευκταῖοι μισιτοί·

(α) Καὶ τοὺς Ἀρμένιους ὡς τοὺς Λατίνους φρονεῖν δὴ, καὶ
 κατὰ τὸ βάπτισμα μ' ὅλον ὅτι ἐναντίον τούτων οὗτοι ὁδεύουσι
 τὴν μὲν μυστικὴν κατασκευὴν τοῦ θείου βαπτίσματος κατὰ τὴν
 φυλάττουσι· τῇ δὲ Κυριακῇ ἐπικλήσει τῆς ἁγίας Τριάδος
 προσκρούουσιν, διότι ὅτε μὲν προσθέτοντες εἰς τρεῖς ἀνάρχους
 καὶ εἰς τρεῖς Υἱοὺς, καὶ εἰς τρεῖς παρακλήτους, βαπτίζουσιν·
 ὅτε δὲ ἀφαιροῦντες λέγουσιν ἐν τῷ βαπτίσματι τὸ ἐρχόμενος ὁ
 Χριστὸς εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἔλαβε τὸ βάπτισμα ὑπὸ Ἰωάννου
 καὶ ἐγὼ βαπτίζω σε, πριῶν δοῦλον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀλλαχοῦ
 ἄλλως εἰς μίαν κατάδυσιν· ὅθεν κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον
 « ὥτινι οὐκ ἐπικλήθη τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ
 τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὡς ὁ Κύριος διακελεύει ἐπικίνδυνον τῷ
 βαπτίζοντι, ἀνωφελές δὲ τῷ βαπτιζομένῳ καθίσταται τὸ βά-
 πτισμα » ἐκτελοῦσι δὲ τὸ μυστήριον τῆς θείας λειτουργίας
 ἄρτῳ καὶ οἴνῳ, ἀποβάλλοντες διόλου τὸ ὕδωρ καὶ φυλάττουσι
 τὴν γεννεαλογίαν εἰς τὴν Ἱερασύνην ὡς οἱ Ἰουδαῖοι· καὶ ἄλλας
 παραλόγους καινοτομίας πράττουσι· ἀποβάλλουσι τὸ ὕδωρ
 ἐρειδόμενοι εἰς τινὰ ὁμιλίαν τοῦ Χρυσοστόμου, τὴν ὁποίαν ἔκαμε
 κατὰ αἵρετικῶν λεγομένων ὑδροπαραστατῶν.

Πολλάκις ἡ ἐκκλησίαι ἐπροσπάθη διὰ τὴν ἑνωσιν των, καὶ
 αὐτοὶ πολλάκις ἐπροσποιήθησαν τέλος πάντων μετὰ τὴν ἑκτὴν
 οἰκουμενικὴν σύνοδον πεποιήκασιν σύνοδον εἰς πόλιν Χαρίεσαν
 τὴν Θεοδοσιούπολιν, καὶ ἐπικυροῦσι τὴν Ἐν,τβὶν Σύνοδον, καὶ
 ἀναθεματίζουσι τὴν τετάρτην καὶ ἑκτὴν οἰκουμενικάς καὶ τὴν
 μονothέλησιν κοντὰ εἰς τὴν μονοφύτιν.

Δύο λέγοντες φρονοῦμεν δύο φύσεις εἰς Χριστόν,
 Δύω τὰς θελήσεις πάλιν κ' ἐνεργείας εἰς αὐτόν·
 Ἐξ αἱρέσεως τοιαύτης τῆς τῶν μονοφυσιτῶν,
 Προῦκυψαν ἄπειροι ὅσαι καὶ ἡ μονοθελητῶν·
 Εἴπερ ὁ αἱρεσιάρχης κάκιστος ὁ εὐτυχής,,
 Διαφόρους εἶχ' αἱρέσεις πονηρὸς ὁ δυστυχής·
 Πότε μὲν μίαν προφέρων πότε δὲ ἄλλην φρονῶν,
 Καὶ αἰείποτε αἱρέσεις ἦτον οὗτος ὁ κινῶν·
 Ἐξ αὐτοῦ Θεοπασχίται ἀρχηγὸς εἶν' ὁ κναφεὺς,
 Πέτρος κάκιστος ἀνθρώπων καὶ ἡθῶν δήπου φθορεὺς·
 Εἶτα οἱ Ἰακωβῖται Σύρος εἶν' ὁ ἀρχηγός,
 Ὁ Ἰάκωβος (α) ἀπάντων τούτων ὅλων ὁδηγός·
 Ἔπειτα οἱ Γαῖνῖται ἀπὸ πρώτου Γαῖνοῦ,
 Ἀπαθῆ Χριστόν φρονοῦντες φεῦ τῆς τοῦ ἐλεεινοῦ·
 Λέγονται καὶ ἀπαθῖται κ' εἶν' οἱ κόπται οὗτ' αὐτοὶ (β)
 Μένοντες μέχρι τῆς ὥρας τῇ αἱρέσει τῇ αὐτῇ·
 Ἰουλιανὸς ὁ πρῶτος ἀπὸ Ἀλικαρνασσόν,
 Εἶν' τοκεὺς τῆς δόξης ταύτης καὶ πρὸ πάντων ὁ Λυσσῶν·
 Καὶ ἐπίσκοπος εἶν' οὗτος καὶ διδάσκει γαῖνόν,
 Ἀπασαν τὴν αἵρεσίν του μαθητὴν ἐλεεινόν·
 Ἔπειτα οἱ Ἀγνοῖται ὁ Χριστὸς πῶς ἀγνοεῖ,
 Πότε κρίσις θέλει γίνεαι τοῦ παντός ὡς ἐννοεῖ,
 Διηρέθησαν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς,
 Ἀπὸ τοὺς μονοφυσίτας τοὺς Θεοδοσιακοὺς·
 Καὶ Θεμίστιος ὑπῆρχε δόξης ταύτης ἀρχηγός,
 Τέλεις αἱρεσιάρχης οὗτος πρῶτος ὁδηγός·

(α) Ἰάκωβος, καὶ Τζαῖζάλος ἐπιλεγόμενος ἀκόλουθος Σε-
 βήρω καὶ Θεοδοσίῳ μονοφυσίταις.

(β) Οὗτοι εἰσὶν ὁπαδοὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ Γαῖνοῦ, τοὺς
 ὁποίους ὁ Ἱερὸς Δαμασκηνὸς καλεῖ Αἰγυπτίους κατοικοῦσι τὴν
 Αἴγυπτον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σήμερον, καὶ λέγονται κόπται,
 ἢ διαφορὰ δὲ τούτων ἀπὸ τῶν ἄλλων μονοφυσιτῶν ἐστὶ τοῦτο
 Ὁ Ἰουλιανὸς καὶ ὁ Γαῖνὸς ἔλεγον μίαν φύσιν εἰς Χριστόν, ἄ-
 φθαρτον, καὶ ἄνευ διαφορᾶς, καὶ μίαν ὑπόστασιν χωρὶς διαφο-
 ρᾶς ἐπειδὴ τὸ κρεῖττον ὁ Θεὸς ἅμα τῇ συναφείᾳ (σχέσει) πρὸς
 τὸ ἑαυτοῦ ιδίωμα τὸ ἦττον (τὸν ἄνθρωπον) ἐν ἀκαρεῖ (εἰς τὴν
 στιγμὴν εὐθύς) μεθήρμωσεν ὁ δὲ Σεβήρος μίαν φύσιν ἔλεγεν
 ἄφθαρτον καὶ διαφορὰν μὴ μὲν τοὶ δύο φύσεις διαφόρους.

Σύνοδος Ζ'.
Ἐγένετο ἐπὶ
τῆς Βασι-
λείας Κων-
σταντίνου
τοῦ πορφυ-
ρογεννητοῦ
καὶ Εἰρήνης
τῆς μητρὸς
καὶ ἐπιτρό-
που αὐτοῦ
ἀπὸ Χρι-
στοῦ ἔτη
874.

Κι' ἄλλην δόξαν τριθείῃτι εἶχον οὗτοι οἱ ζοφεροί, (α)
Τρεῖς ἄνθρώπους ἐφρονοῦσαν τὸν Θεὸν οἱ μισαροί.
Ἐγεγόνει τέλος πάντων αἵρεσις τοῦ εὐτυχοῦς,
Πολυκέφαλος ἡ Ὑδρα εἰ κακία δυστυχοῦς.
Ὅθεν ὅλους τοὺς ἐκ τούτου ἀκεφάλους (β) τοὺς καλεῖ,
Ὁρθοδόξων ἐκκλησία τὸν Θεὸν ἐπικαλεῖ.
ἵνα ἐπιστρέψουν πάλιν εἰς τὴν ἴδιαν αὐτὴν,
Νὰ τὴν ἔχουν ὡς τὸ πρῶτον ἴδιαν αὐτῶν ἀρχήν.
Ἐλθωμεν εἰς τελευταίαν Σύνοδον τὴν ἱεράν,
Τὴν ἐβδόμην ἐν Νικαίᾳ τὴν ἁγίαν καὶ λαμπράν.
Μετα ἑκατὸν δὲ χρόνους καὶ ἑπτὰ τῆς πρὸ αὐτῆς,
Ἐκ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῶν πατέρων τῆς Σεπτῆς.
Συνεστήθη ὑπὸ θείων καὶ πατέρων ἱερῶν,
Τριακόσιοι ὑπῆρχον εἰς τὸν ἱερὸν χορόν.
Καὶ ἐξήκοντα ἑπτὰ τε αἵτιος ἡ Βασιλὶς,
Τῆς συνάξεως τῆς Θείας προστασία ἀσφαλῆς.
Ἡ Εἰρήνη Κωνσταντίνου μήτηρ ὄντως εὐσεβῆς,
Καὶ ἐπίτροπος Υἱοῦ τῆς ἐνθερμῆς καὶ ἀκριβοῦς.
Πορφυρογεννήτου γόνου ἀνακτοῦ δεκαετοῦς,
Τὴν σημαίαν ἐκρατοῦσεν ἀετοῦ ὑψηπετοῦς.
Ἐναντίον τῶν λεγόντων ὅτι οὐ δεῖ προσκυνεῖν,
Οὔτε σέβεσθαι διόλου οὔτε γόνυ κἄν κινεῖν.
Εἰς τὰς Θείας τὰς εἰκόνας τῶν εἰκονομάχων δέ,
Βλασφημούντων παρανόμως πρακτικὰ Συνόδων δέ.
Ἀναστάσιον Νικήταν Κωνσταντίνον δυσεβεῖς,
Χρηματίσαντες προτέρως Πατριάρχας εὐσεβεῖς.
Ἀναθέματ' ὑποβάλλει ὡς εἰκόνων ὕβριστάς,
Παραδόσεων τῶν Θείων ἐκκλησίας χωριστάς.
Δογματίζει ἀποφασίζει ὅρον θέτει δυνατόν,
Ἐκ συμφώνου τῶν πατέρων τῶν συνοδικῶν αὐτῶν.
Τὴν προσκύνησιν (γ) τὴν θεῖαν τῶν εἰκόνων ὀλικῶς,
Κατὰ σχέσιν γενομένην μὴ ποτὲ λατρευτικῶς.

(α) Ἀρχηγὸς τῆς αἵρέσεως Ἰωάννης Ἀλεξανδρεὺς, φιλόπονος, ὅστις ὠμολόγει Τριάδα ὁμοούσιον καὶ Θεὸν· ἐβλασφήμει δὲ λέγων μερικὰς οὐσίας, καὶ ἰδικὰς Θεότητας καὶ ἰδικὰς φύσεις.

(β) Ἀκέφαλοι λέγονται, ὅτι οἱ ἀπανταχοῦ Πατριάρχαι, συνεφώνησαν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ καὶ τὴν δ' Σύνοδον ὠμολόγησαν οὗτοι δὲ ἐπέμενον ἐπ' αἵρεσι ἀνευ γνώμης Πατριάρχου,

(γ) Αἱ μὲν νοεραὶ δυνάμεις ὡς ἀσώματα νοοῦσι κατὰ τὸ

Ἐκ χρωμάτων καὶ ψηφίδος καὶ ἐτέρας δεκτικῆς,
 ὕλης τῆς ἐπιτηδεΐας· τῶν εἰκόνων γραπτικῆς·
 Ὑαλῖα καὶ τοὺς λίθους ὡς πολλοὶ τὰ προσκυνοῦν,
 Εἰς τὰς εἰκόνας ὅσοι πόρτας ἑάνουν καὶ τὰς σφαλοῦν·
 Αὐτὰ εἶν' καινοτομίαι εἶναι εἰδωλολατρικὰ,
 Νὰ προσκυνοῦν ἀντὶ εἰκόνας πέτρας καὶ ὑαλικά·
 Πόλῃσιν ἀποφασίζει καὶ ἐν Ἱεραῖς Θεοῦ,
 Ἐκκλησίαις τὸ τιθέναι κατ' ἐνώπιον λαοῦ·
 Σκεύεσιν ἅμα αἰσθῆσι τοίχοις τε καὶ ἐν ὁδοῖς,
 Καὶ ἐν οἴκοις ὀρθοδόξων μετὰ ἱερᾶς ὁδῆς·
 Θυριάματα προσφέρειν φώτων τὴν προσαγωγὴν,
 Εἰς τιμὴν τούτων ἀπάντων μὴ καθόλου ἐκλογὴν·
 Ὅτι μία νὰ ἐγράφη παρ' ἐνὸς τῶν ἀσκητῶν,
 Καὶ ἡ ἄλλη παρομοίως παρ' ἐνὸς τῶν μεθυστῶν·
 Καὶ στήν μίαν καὶ στήν ἄλλην στήν εἰκόνα ἦν ἡμεῖς,
 Τοῦ χαρακτηριζομένου δίδομεν ἴσον τιμῆς· (α)
 Ὅτι αὗται ἐξ ἰδίων δὲν ἔχουν τὸ παντελές,
 Μήτε δύναμιν ἢ χάριν εἶν' σανὶς ὀλοτελές·
 Ἄν ποτὲ ἐκ τῆς σανίδος ἢ εἰκὼν ἀποσβυσθῇ,
 Ὡς σανὶς ἀναμφισβόλως (β) θέλει τότε λογισθῇ·
 Διὰ τοῦτο εἶναι πόρρῳ μύρου καὶ ἀγιασμοῦ,
 Φρόνημα μόνον Λατίνοις ὡς ἐκ νεοτερισμοῦ·
 Καὶ ἐν εὐχολόγοις ἴσως βλέπεις ἐν αὐτοῖς εὐχὴν,
 Νεοτερισμὸς εἶν' τοῦτο δόσε ἄκραν προσοχὴν·
 Τὸν σταυρὸν ὃν περ (γ) ποιοῦμεν δι' ἰδίας τῆς χειρὸς,
 Τὶ εὐχὴν κατέχει οὗτος καὶ εἰκόνων ὁ χορός·

αὐτοῖς θεμιτὸν ἡμεῖς αἰσθητοῖς εἰκόσιν ἐπὶ τὰς θείας, ὡς δυνατὸν, ἀναγόμεθα θεωρίας Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης.

(α) Ἡ προσκύνησις τῶν εἰκόνων τριχῶς γίνεται λατρευτικὴ ἢ τις τῷ Θεῷ μόνῳ δουλική, ἀγγέλοις καὶ ἁγίοις ὑπερδουλική μόνῃ τῇ Θεοτόκῳ, ὅτι ἀνωτέρα πάντων.

(β) Ὅχι ὡς Θεοὺς τὰς εἰκόνας προσκυνοῦμεν, οὐδὲ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἐν αὐταῖς ἔχομεν, οὐδὲ τὸ Θεῖον σέβας ἀπονέμομεν, ἀλλὰ μόνον τὴν σχέσιν καὶ ἀγάπην τῆς ἡμῶν ψυχῆς, τὴν ὁποίαν ἔχομεν πρὸς τὰ πρωτότυπα, διὰ τῆς τοιαύτης προσκυνήσεως ἐμφανίζομεν ὅθεν καὶ τοῦ χαρακτῆρος λιασθέντος ὡς ξύλον ἀργὸν τὴν ποτὲ κατακαίομεν εἰκόνα πνευματικὴ πανοπλία.

(γ) Τὸν τοῦ σταυροῦ τύπων ἐκ δύο ξύλων συνάπτοντες

Εἰς τὰ τεῖχῃ εἰς τὰ σκεύη ἱερῶν ἐκκλησιῶν,
 Μ' ὅλον τοῦτο προσκυνοῦμεν ἄνευ ἀμφιβολιῶν.
 Εἶδωλον καὶ ἄγαλμά τε διαφέρει καὶ εἰκῶν,
 Εἰς καθ' ἐν τῶν ἀνωτέρω προσφυές τι ἐνικόν.
 Ἡ εἰκῶν εἶν' ὁμοιότης πρωτοτύπου ἀληθοῦς,
 Εἶδωλον εἶν' ἀνυπάρχτου φαντασίας ἐντελοῦς.
 Ἄγαλμα τὸ παρασταῖνον σῶμα εἶν' ὀλοτελῶς,
 Τοῦ καὶ εἰκονιζομένου τέχνη ὄντως ἐντελῶς.
 Ἡ εἰκῶν παρομοιάζει τοῦ ἀνθρώπου τῇ σκιᾷ,
 Ὅτι ἂν δοθῇ εἰς ταύτην ἀναφέρετ' ἐν μιᾷ.
 Πρὸς τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον ἡ σκιά ἀναισθητεῖ,
 Ὡς τῶν αἰσθητῶν μὴ οὔσα ἄλλος ὅταν τὴν πατεῖ.
 Ἡ τιμὴ ἅμα τὸ σέβας εἰς εἰκόνας τὰς σεπτὰς,
 Ἀναφέρονται βεβαίως μέσον ἔχοντα αὐτάς.
 Ὡς τὰ πρωτότυπα ἐκεῖνα ἅπερ δέχονται τιμὰς,
 Εἰσακούουν τὰς δεήσεις ἀποδίδουν ἀμοιβάς.
 Ἡ εἰκῶν ἄλλο (α) δὲν εἶναι εἰμὴ μόνον εἰς τὸν νοῦν,
 Τὸ πρωτότυπον μᾶς φέρει εἰς κατάνυξιν κινουῦν.
 Φλυαροῦν οἱ ἀθετοῦντες τὰς εἰκόνας τὰς σεπτὰς,
 Λέγωντές τας ὡς λατρείας (β) τῶν Ἑλλήνων ὑπαρκτάς.
 Ἕλληνες ἐπροσκυνοῦσαν ἀνυπάρχτους τῶν Θεοῦς,
 Καὶ ὁμοίωμα δὲν ἦτον ἀληθῶς τὸ κατ' αὐτούς.
 Πλούτων ὁ Θεὸς τοῦ ἄδου προσκυνεῖτο εἰς τὴν γῆν,
 Οὔτε ἄδην εἶχεν οὗτος οὔτε καὶ ἐφαρμογὴν.
 Ἀποβάλλουν τὰς εἰκόνας διατὶ οἱ δυστυχεῖς,
 Ἐθνικοὶ μὴ λογισθῶσιν ἰδοὺ λόγος ἀληθής.

ἦνίκα ὅταν τις ἡμῖν τῶν ἀπίστων ἐγκαλέσειεν, ὡς ξύλον προσ-
 κυνοῦσι, δυνάμεθα τὰ δύο ξύλα χωρίσαντες καὶ τὸν τόπον τοῦ
 σταυροῦ διαλύσαντες ταῦτα νομίζειν ἀργὰ ξύλα» ἡ αὐτὴ πανο-
 πλια.

(α) Ἐν δὲ τοῖς πρακτικοῖς τῶν Συνόδων εὑρηται οὕτως·
 «ὅσῳ γὰρ συνεχῶς δι' εἰκονικῆς ἀνατυπώσεως ὁρῶνται τοσοῦ-
 τον καὶ οἱ ταύταις θεώμενοι διανίστανται πρὸς τὴν τῶν πρω-
 τοτύπων μνήμην τε καὶ ἐπιπόθησιν» καὶ «πᾶσα εἰκῶν ἐκφαν-
 ταρικὴ (ἀποκαλυπτικὴ) τοῦ κρυφίου ἐστὶ καὶ δεικτικὴ» Ἰωάν-
 νης Δαμασκηνός, καὶ Γρηγόριος Θεολόγος.

(β) Πρῶτος τῆς προσκυνήσεως τρόπος, ὁ κατὰ λατρείαν τὴν
 ὁποίαν προσάγωμεν μόνῳ τῷ φύσει προσκυνητῷ Θεῷ Δαμασκηνός
 Ἰωάννης.

Πῶς ἡμεῖς τὰς προσκυνοῦμεν πῶς κι' αὐτοὶ οἱ ἔθνικοι,
 Τὴν διαφορὰν τὴν οὖσαν δὲν γνωρίζουν οἱ κακοί.
 Ἀποβάλλουν τὰς εἰκόνας μὴ φανοῦν ὡς ἔθνικαί,
 Καὶ ναοὺς ἃς ἀποβάλλουν καὶ Ἰερεῖς ποῦ ἦτον 'κεῖ.
 Εἰς τὰ ῥῦθρα Βαβυλῶνος Ἰουδαῖοι καὶ ἔθνικοι,
 Δι' ὀργάνων δοξολόγουν ἐν τυμπάνων μουσικῇ.
 Ἐθνικοὶ τὰ εἰδωλά των Ἰουδαῖοι τὸν Θεόν,
 Ποιητὴν παντὸς τοῦ κόσμου καὶ φωτίζοντα λαόν.
 Ἐπρεπεν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ μὴν ἔχουν μουσικὴν,
 Ἐπειδὴ τὰ ἔθνη εἶχον δόξαν τὴν θρησκευτικὴν.
 Ὑποπτεύοντες μὴ τύχη σφάλλωσιν εἰς τὸν Θεόν,
 Προσκυνοῦντες ἐν εἰκόνι καὶ ὡς ἄνθρωπον Χριστόν.
 Ἄς ἰδοῦν αἰμορροοῦσαν ἀνεγειροῦσα χαλκοῦν,
 Ἀνδριάντα τοῦ κυρίου τί δὲ εἶν' τὸ ἐννοοῦν.
 Εὐχαρίστησις ὑπῆρχε μνήμη ἦτον τοῦ Χριστοῦ,
 Θεοῦ θαύματος πρὸς ταύτην κλέος καθενὸς πιστοῦ.
 Διὰ τοῦτο καὶ βοτάνι εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνθεῖ,
 Θεραπεύουσα τὰ πάθη ἴασιν ἦν ἐμπαθεῖ.
 Καὶ οἱ τότε εὐρεθέντες εὐσεβεῖς Χριστιανοί,
 Ἐβάλλον εἰς ἐκκλησίαν ἐπροσκύνουν παγκοινῇ.
 Τὸν ὁποῖον Μαξιμῖνος ἢ ὁ Ἰουλιανὸς,
 Καταθλάττει καὶ ἐκθέτει εἰδωλον Θεοῦ Διός.
 Διδασκαλεία διαβόλου συμβουλὴ τοῦ πονηροῦ,
 Ἀγωνιζόμενος νὰ παύτῃ τὴν προσκύνησιν Χριστοῦ.
 Ὑποπτεύονται προσέτι εἰς λαὸν εἶναι κακόν,
 Εἶν' σωματικὸν ἢ ὄχι ἢ ὅλως πνευματικόν.
 Ἄν σωματικὸν εἰπῶσι βλέπομεν ὄντως καλόν,
 Στολισμὸν ἐκκλησιῶν μας ἐξ ὀνύχων ἀπαλῶν.
 Ἄν πνευματικὸν εἰπῶσιν ἃς ἰδῶμεν ἑαυτὸν,
 Ποῖον αἴσθημά τις ἔχει ἐξ εἰκόνων τῶν γραπτῶν.
 Ἀναπέμπει παρὰ χρῆμα ὡς ταύτας προσκυνῶν,
 Νοῦν ψυχὴν τε καὶ καρδίαν εἰς πρωτότυπον κινῶν.
 Καὶ κατάνυξιν λαμβάνει καὶ συγχρόνως συντριβὴν.
 Θλίψιν εἰς τὰ πεπραγμένα ὡς δικαίαν ἀμοιβήν.
 Καὶ διόρθωσιν ψυχῆς τοῦ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῆς,
 Καὶ παρηγορίαν εἶτα ἐξ εἰκόνας τῆς γραπτῆς.
 Τίς ἢ λύσσα τῶν ἀπίστων εἰς καιρὸν οὔτε Θεόν,
 Οὐδαμῶς εὐχαριστοῦσιν οὔτε ἅπαντα λαόν.
 Βέβαια ὄντως κακία πείσμα εἶν' αἰρετικόν,
 Ἄλογος φιλοτιμία φρόνημα σατανικόν.

Ἐρειδόμενοι ἀκρίτως εἰς τὸ παλαιᾶς ῥητὸν,
 Μὴ ὁμοίωμα (α) τῷ Θεῷ μὴ ὁρατόν· (β)
 Ἀποροῦντες οὗτοι τάχα Χερουβὶμ πῶς τὰ γλυπτὰ,
 Ἐπὶ κιβωτὸν ὅτ' ἦτον ἀνδριάντας καθ' αὐτά·
 Φύσις ἡ ὁποία εἶναι φυσικῶς περιγραφτὴ,
 Ἡ εἰκὼν τῆς συγχωρεῖται τὸ νὰ ᾔηται ἐγγραπτὴ·
 Ἀπερίγραφτος ἂν ᾔηται ἀκατάληπτον τί ὄν,
 Δὲν ἐμβαίνει τὸ παράπαν εἰς εἰκόνισμα γραπτόν·
 Τοῦ Θεοῦ πρῶτον τὴν φύσιν δὲν γνωρίζομεν αὐτήν,
 Ὅθεν ἤκιστα ποιοῦμεν καθ' ὑπόστασιν γραπτὴν·
 Τῶν ἀγγέλων ἀρχαγγέλων ἅϋλα ὄντ' ὑπαρκτά,
 Ἐν εἰκόνι εἰσχωροῦσι καθ' ὑπόστασιν αὐτά·
 Ὡς ἐφάνηκε προφῆταις ἐπ' ἀνθρώπου τῇ μορφῇ, (γ)
 Κατὰ τοῦτο συγχωρεῖται φύσις αὕτη ἢ ἐν γραφῇ·
 Καὶ τὸν ἀναρχον πατέρα τὸν αὐθύπαρκτον Θεόν,
 Ζωγραφίζομεν κι' ὅς εἶναι ἀκατάληπτον τί ὄν·
 Ὡς ἐφάνη τῷ προφῆτῃ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν,
 Δανιήλ (δ) Θεῷ προγνώστη μυστηρίων ἱερῶν·

(α) Ὁ Θεὸς δίδωσι τὸν νόμον τοῦ Μωϋσῆ· ὁ αὐτὸς Θεὸς πα-
 ρίστησιν αὐτῷ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, καὶ
 προστάζει ἵνα κάμει τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ὡς ἐμφάνησεν αὐτῷ
 «ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδεγμένον σοι ἐν τῷ
 ὄρει» καὶ συγχωρεῖ ἐν αὐτῇ τὰς εἰκόνας τῶν Χερουβὶμ, τὰς
 ὁποίας αὐτὸς ἔδειξε τῷ Μωϋσῇ ὡς ἀνωτέρω διότι τὸ μὲν ὁμοίω-
 μα ἀναφέρεται πρὸς αὐτόν, δηλ, ἄλλῳ Θεῷ μὴ λατρεύσωσιν,
 οὔτε ἐν εἰκόνι οὔτε ἐν ὁμοίωματι τινί, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς φρο-
 νοῦντες φυλάττομεν καὶ λέγομεν «ἐκτός σου ἄλλον οὐκ' ἴδαμεν»
 ἡ δὲ προσκύνησις συγχωρεῖται παρ' αὐτοῦ ὅτι τιμητικῶς διδο-
 μένη πρὸς τοὺς προσκυνουμένους, σχετικῶς ἀναφέρεται πρὸς
 αὐτόν.

(β) Ἀπείργει (ἐμποδίζει) ὁ Μωϋσῆς τὴν λατρείαν οὐχὶ δὲ
 τὴν προσκύνησιν πρὸς χάριν τοῦ λατρευομένου ἀγγελον οἶδεν
 ὁ προφῆτης Δανιήλ καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν.

(γ) Καὶ ὁ Θεὸς τῷ Μωϋσῇ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἐν ἀνθρωπίνῳ
 μορφῇ ἔδειξε τὰ Χερουβὶμ, μὲ πόδας, μὲ χεῖρας καὶ μὲ πτε-
 ρυγας.

(δ) Οἶδεν ὁ προφῆτης Δανιήλ ἐν τῇ αὐτῇ ὁπτασίᾳ πλησίον τοῦ
 παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν καὶ ἕτερον καθήμενον ὡς Υἱὸν ἀνθρώπου·
 ὡς ἐκ τούτου ζωγραφίζεται ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας Τριάδος.

Καὶ τὸ ἅγιον τὸ πνεῦμα ὡς μία περιστέρα,
 Ζωγραφίζεται καὶ τοῦτο ὡς ἐφάνη καθαρὰ.
 Εἰς τὴν βάπτισιν Κυρίου ὡς οἱ Εὐαγγελισταί,
 Ἀποφαίνουν τοῦτο οὕτως καὶ οἱ ἐκκλησιασταί.
 Ἀναθεματίζει πάντας Σύνοδος ἡ Ἱερά,
 Καὶ ὡς αἵρεσιν δοξάζει μισητὴν καὶ βδελυρά.
 Εἰκονογραφίας πάσας τῶν ὁράσεων αὐτῶν,
 Πρὸ σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν προφητῶν.
 Ὅσοι δέχονται καὶ ταύτας προφανῶς αἰρετικοί,
 Ἐναντίον ὀρθοδόξων ἀνοήτως κριτικοί.
 Ἐμποδίζει τὰς εἰκόνας τῶν Συμβόλων παλαιοῦ,
 Νόμου ἕνεκα Κυρίου καὶ Υἱοῦ μονοῦ Θεοῦ.
 Ὡς ἀμνὸν οὐ δεῖ γραπτέον τὸν θεάνθρωπον Χριστόν,
 Οὔτε τὴν παρθένον στάμνον ἢ λιχνίαν κιβωτόν.
 Εὐαγγελιστὰς ὁμοίως εἰς τῶν ζώων τὴν μορφήν,
 Τῶν προτυποσάντων τούτους εἰς τὴν παλαιὰν γραφήν.
 Ὅτι τύπος εἶν' τὰ πάντα καὶ σκιά συμβολικὴ,
 Τώρα πράγματα ὑπάρχουν ἀληθεῖα φυσικὴ.
 Τοῦτο μόνον ἐν εἰκόνι τῇ τελείᾳ τοῦ Χριστοῦ,
 Καὶ τὰ σύμβολα ἅς εἶναι ὡς ἐν δεῖγμα θαυμασμοῦ.
 Καὶ μητρὸς Θεοῦ ὁμοίως ἅς παράκεινται ἐκεῖ,
 Προτυπόσαντα σημεῖα δὲν εἶναι τοῦτο εἰκεῖ.
 Εὐαγγελιστῶν ὡσαύτως ἐν εἰκόνι ὑπαρκτή.
 Τίθενται ἅμα τὰ ζῶα ὡς φανέντα ἐν γραφῇ.
 ἔχουν φρόνημα πρὸς τούτοις οὗτοι οἱ αἰρετικοί,
 Ὅσοι εἶν' εἰκονομάχοι αἵρεσιν τὴν μυστικὴν.
 Ἐνσαρκον οἰκονομίαν ἀναιροῦσι προφανῶς,
 Μὴ τιμῶντας τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ ὅλας κοινῶς.
 Μέχρι τοῦδε τελειώνουν θεῖαι Σύνοδοι ἐπτὰ,
 Οἰκουμενικαὶ τῶντι καὶ τὰ ἔργα τῶν αὐτῶν.
 Θέσφατα ἀναντιρρήτως ἐκκλησία τὰ φρονεῖ,
 Ἐκ συμφώνου συμφρονοῦμεν ὡς Συνόδων ἡ φωνή.
 Ἄν ποτέ τις ἀντιφάσκη εἰς τὰ τούτων πρακτικά,
 Εἶν' αἰρετικὸς τῷ ὄντι κατὰ τὰ συνοδικά.
 Καὶ μακρὰν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας τῶν πιστῶν,
 Ἐγκονος τοῦ διαβόλου καὶ ἐχθρὸς εἰς τὸν Χριστόν.
 Πάσχουν οἱ οἰκονομάχοι μὲ ἀνόητον στοχασμόν,
 Ὅπως δυνηθοῦν γὰ παύσουν τύπον καὶ ὑπογραμμόν.
 Εἰς αὐτὰς τὰς ἐπτὰ συνόδους τὰς Οἰκουμενικάς,
 Ἦσαν ἅπαντα τὰ μέλη συναμμένα ἐν αὐτάς.

Εὐαγγελισ.
 Ματθαῖος
 Κεφ. γ'.
 στίχ. 16
 Εὐαγγελ.
 Μάρκος
 Κεφ. α'.
 στίχ. 4.

Πῶς νὰ ἔχομεν Συνόδους πλῆθος ἄπειρον σχεδόν,
Γινομένας πανταχόσε ὡς ὁρῶμεν σορηδόν·
Ἐπτὰ εἶν' ἄλλοι κυρίαί ὡς τὰς λέγει ἐν γραφῇ,
Κάθε ἄλλη θεωρεῖται τοπικὴ καὶ μερικὴ·

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν αἵρέσεων Πάπα Λουθήρου καὶ Καλβίνου

Ψαλμὸς ια.
Ψαλμὸς ιη.
ἀποκάλυψ.
Κεφ. ι.
στίχ. 4.

Ὁ Θεὸς ἑπτὰ τὰς λέγει τὰς Συνόδους εἰς γραφὴν,
Εἰς ψαλμοὺς τοῦ ψαλτηρίου εἰς ἀποκάλυψιν γραπτὴν·
Βλέπε ἐκεῖ διὰ νὰ μάθῃς ἐρεῦνησον ἵνα ἰδῇς,
Καὶ ἂν θέλῃς θὰ γνωρίσῃς καὶ νὰ γίνῃς εὐσεβής·
Καὶ ὁ γδὼν ἐκινήσαν σύνοδον οἱ Δυτικοί,
Ἐκ τῆς αὐλῆς Χριστοῦ εὐγῆκαν ἔγιναν αἵρετικοί·
Τὸν Ζοιρνικάδιον λατίνοι ἐὰν θέλουν ἅς ἰδοῦν,
Αὐτὸν ἅς διανοήσουν καὶ ἅς μεταμεληθοῦν·
Ἐκεῖ ἅς μάθῃ ὁ Λατίνος ἅς γνωρίσει ἐναργῶς,
Ποῖος ἦτον ἡ αἰτία τῶν σκανδάλων χορηγός·
Αὐτὸς γράφει ἐξηγεῖται καὶ βεβαίως ὁμολογεῖ,
Ὅτι δύοσις ἡ αἰτία καὶ αἵρέσεως πηγὴ·
Διαιρέσεως ὁμοίως ἱερῶν ἐκκλησιῶν,
Καὶ αἵρέσεως ὡσαύτως τῶν πολλῶν δυστυχιῶν·
Δὲν εἶν' ἕτερον εἰς τοῦτο παρὰ δόξα κοσμικὴ,
Ἐπερίσχυσεν εἰς δύοσιν ὅλως ἡ πολιτικὴ·
Σάρκες μόνον ἀπὸ τότε δύσεως οἱ κληρικοί,
Ἡρεσκήθησαν νὰ τρέχουν δόξαν μᾶλλον κοσμικὴ·
Ἀφοῦ ἀκριβῶς ἔξετάσεις λόγους ἀπολογητικούς,
Τῶν Συνόδων τῶν πατέρων ἰσχυροὺς ἀληθινοὺς·
Τότε θέλεις ἐννοήσεις καὶ νὰ κρίνῃς ἀληθῶς,
Ὅτι μόνη τῆς ἡ δύοσις ἔφυγεν ἀπὸ τὸ φῶς·
Μόνη ἔτρεξε στὸ σκότος τὸ ὁποῖον καὶ κρατεῖ,
Ἐπιμείνει μέχρι ὥρας δὲν θέλει νὰ συλλογισθῇ·
Νὰ γνωρίσῃ ἐξουσίαν δὲν εἶχε νὰ καινοτομή,
Ἐν τῷ ἱερῷ συμβόλῳ πρόσθεσιν νὰ κάμῃ αὐτὴ·
Διότι ὅλαι αἱ Συνόδοι σύμβολον τὸ ἱερὸν,
Ὁμολογίαν εἰς Τριάδα τὸ ἔδωσαν εἰς τὸν λαόν·
Καὶ ἐκάμασι καὶ ὅρον ὅστις προσθέσει εἰς αὐτό,
Τὸ ἀνάθεμα νὰ ἔχῃ πάντοτε μεθ' ἑαυτό·

Πέντε ἔδοσαν αἰτίας οἱ Λατίνοι χωρισμοῦ,
 Κ' ἔσχισαν λαὸν Κυρίου ἀπ' ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.
 Πρώτη εἶν' ἐν τῷ συμβόλῳ πρόσθεσις βλασφημική,
 Δὲν τὴν δέχεται ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀνατολική.
 Ὡς οἱ θεῖοι οἱ πατέρες δὲν ἐτόλμησαν ποτὲ,
 Μετὰ τρίτην νὰ προσθέσουν πίστεως ὄντες κριταί.
 Καὶ ἐφύλαττον τὸ σέβας ἐναλλάξ ἕως ἐδῶ,
 Μία Σύνοδος πρὸς ἄλλην κ' εἶχε φόβον καὶ αἰδῶ.
 Οὕτω πρέπει ὥστε σύμβολον καὶ ἐν ἡμῖν,
 Ὡς τὸ φρόνημα ἐκείνων καὶ προσθήκην ἡ τομὴν.
 Οὔτε μὴ κεραίαν ὅλως νὰ δεχθῶσι καὶ ποτὲ,
 Ὡς κατάρατοι Θεόθεν εἶν' οἱ καινοτομηταί.
 Καὶ ὑπεύθυνοι ἐκ τούτου ἀναθέματος ἀρῶν,
 Παραστήνοντες τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἱερῶν.
 Τῶν προγεγονότων θείων ὅτι ἦτον ἐλειπής,
 Τὸ ὀρθὸν μὴ γινωσκόντων ἄνευ ὅλως ἐντροπῆς.
 Καὶ οἱ σάρκες οἱ καθ' ὅλα μάταιοι καὶ πονηροί,
 Εὖρον βάθος τῆς σοφίας πίστεως οἱ τολμηροί.
 Καὶ Χρισόστομος ἐκεῖνος καὶ Γρηγόριος αὐτός,
 Καὶ Βασίλειος ὁ μέγας Κύριλλος ὁ ἐκλεκτός.
 Δὲν ἐγνώρισαν δὲν εἶδον ἀλλὰ μόνον οἱ σοφοί,
 Δύσεως οἱ λυμεῶνες τῶν καλῶν πάντων κωφοί.
 Σέργιος ὁ Πατριάρχης αἵρεσιν ἐπιτιμῇ,
 Δύσεως τῆς ἐκκλησίας ἐξ αὐτοῦ εἶν' ἡ τομὴ.
 Ἐπὶ Λέοντος ἐννάτου Πάσα Ῥώμης ἐντελής, (α)
 Ἡ διαίρεσις ἐγίνει ὥς ἡ μόνη εἰληκρινής.
 Ἐμμεῖν φυλαττομένη ἀπὸ λοίμης τῆς κοινῆς,
 Μέχρι τοῦδε καὶ εἰς αἰῶνας ὥς ἡ μόνη εἰληκρινής.
 Ἀκόμῃ ἅπαντες φρονοῦσι οἱ Λατίνοι Δυτικοί,
 Οἱ ὀρθόδοξοι πῶς εἶναι ἐξ αὐτῶν σχηματικοί.
 Ἀγκαλὰ τί νὰ εἰπῶσι τί νὰ ἀπολογηθοῦν,
 Εἰς λαὸν πεπωρομένον πῶς νὰ ἀθωοθοῦν.

(α) Μιχαὴλ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ αἰῶνι ζῶν ἔθνε τὴν ἐκκλησίαν Κυρουλάριος τὸ πικλὴν ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασιλέως μονομάχου οὗτος ἰδὼν τὸ ἀμετάθετον τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ τὰς καθημερινὰς αὐτῆς προσθήκας καὶ ἀφαιρέσεις καὶ ἀθετήσεις ἀποστολικῶν καὶ συνοδικῶν κανόνων συνήθροισε Σύνοδον Οἰκουμενικὴν καὶ ψήφῳ κοινῇ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐξέτεμεν αὐτήν.

Βλέπουν Πάπαν εἰς τοὺς πόδας ἔχει τὸν σταυρὸν,
 Καὶ αὐτοὶ τὸν προσκυνοῦσιν ὡσὰν ὅμοιον Θεόν.
 Δὲν γνωρίζουν πῶς ὁ πάπας μὲ σπαθὶ καὶ μὲ σφαγὴν,
 Ἐφερε τὴν Δύσιν ὅλην εἰς τὴν αὐτοῦ ὑποταγὴν.
 Τὰς αἰτίας δὲν γνωρίζει ὁ κοινὸς ποτὲ λαὸς,
 Καὶ τὸ βάθος τῆς θρησκείας ὅσα εἶναι τοῦ νοός.
 Ὁ λαὸς τῆς ἐκκλησίας δόγματος τοῦ δυτικοῦ,
 Ἀπὸ πάσθημεν φρονοῦσι ἀπὸ τοῦ Κατολικοῦ.
 "Αν νοοῦσεν νὰ ἐξετάσῃ ὁ λαὸς ὁ δυτικὸς,
 Βέβαια θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶν' σχηματικὸς.
 Κληρικῶν νὰ μὴν ἀκούσῃ μᾶλλον τῶν Ἰσουητῶν
 Τῶν κηφῆνων λαοπλάνων τῶν λοφθοροποιῶν.
 Ἀλλὰ νὰ ἀνοίξῃ ὀφθαλμούς του τῆς ψυχῆς του νοερῶς,
 Καὶ νὰ εἶδῃ ἐκκλησία ποία εἶν' π' ὑπάγῃ ὀρθῶς.
 Ἐκκλησία ὀρθοδόξων ἦτοι ἡ ἀνατολική,
 Αὕτη ἔχει ὀρθὴν πίστιν καὶ εἶναι ἡ Καθολική.
 Ἀπὸ Σύνοδον τὴν πρώτην μέχρι τῶν λοιπῶν ἑπτὰ,
 Ἀπαρασλεύτως ἔχει αὐτὰ ἐκείνων πρακτικά.
 Ἐν τοῖς χρόνοις τῶν Συνόδων ἅγιοί τε σωρηδόν,
 Διὰ τῶν δογμάτων τούτων φαίνονται ἀναφανδόν.
 Τοὺς ὁποίους ἡ καθόλου ἐκκλησία γενική,
 Τοὺς τιμᾷ τοὺς ἐκθιάζει οὕσα χριστιανική.
 Δείκνυνται λοιπὸν ἐκ τούτων τῶν Συνόδων τὸ σεπτὸν,
 Φρόνημα τὸ τῶν δογμάτων τῇ καθ' ὅλου εἶν' δεκτόν.
 Λέγεται τῆς ἐκκλησίας σῶμα τέλειον σωστὸν,
 Πρακτικὰ τὰ τῶν Συνόδων τῶν ἑπτὰ ξεχωρεσῶν.
 Τοῦτο οὖν ὅλον τὸ σῶμα τὸ κρατοῦμεν ἀβλαβῶς,
 Μέχρι τοῦδε καὶ φρονοῦμεν ἐπ' αὐτῷ δογματικῶς.
 Πόθεν εἴμεθα σχησμένοι ποῖον μέλος ἐλλειπές,
 Σώματος (α) ὅπερ δεῦτε λέγεται ἀληθές.

(α) Πᾶν σῶμα ἀνθρώπου ὑποπίπτει εἰς ἀσθένειαν καὶ ἀκο-
 λούθως εἰς θάνατον εἴτε ἀπὸ προθέσεως, εἴτε ἀπὸ ἀφαιρέσεως
 τῶν κατὰ ἀνάγκην ἐν αὐτῷ πρὸς τὸ ζῆν.

Δυὸ προόδους ἔχει τὸ πανάγιον πνεῦμα καθὼς ὁ Υἱὸς δύο
 γεννήσεις, οἱ Λατίνοι συγχέουσιν τὰς δύο εἰς μίαν· τὴν τε ἁ-
 χρονον καὶ τὴν ἐν χρόνῳ ὅθεν ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς πνεῦμα
 ἅγιον ἀκουόμενον εἰς τὸ « λάβετε πνεῦμα ἅγιον καὶ ἐγὼ ὑμῖν
 (εἰς ἐσᾶς) τὸν παράκλητον » καὶ ἀλλαχοῦ μυριάκις τοῦτο ἐκ-
 φωνούμενον, τὴν δωρεάν καὶ χάριν καὶ ἐνέργειαν αὐτοῦ δηλοῖ,

Εἶν' σχηματικὸς τῷ ὄντι ὁ Λατίνος ὡς εἰκὸς,
 Καὶ ἀναθεματισμένος φαίνεται συνοδικῶς·
 Ἐπειδὴ αὐτὸς προσθέτει χεῖρα τε ἐπὶ χειρὸς,
 Εἰς τὸ σῶμα τὸ καθόλου ἀσεβῶς καὶ τρομερός·
 Τὴν προσθήκην μὴ δεχθῆσα ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 Ἀνατολικὴ ἢ θεία καὶ ἀπόδειξις τοῦ κάθε πιστοῦ·
 Ἀποβάλλει (α) ἀπορρίπτει τουτονὶ ὡς σεσηπὸς,
 Μέλος οὖν τῆς ἐκκλησίας πίστεως ἐκλελειπός·
 Ὡς ἡ Σύνοδος ἢ πρώτη ἄρειον τὸν μισητὸν,
 Ἡ δευτέρα παρομοίως Μακεδώνιον αὐτόν·
 Καὶ Νεστόριον ἢ τρίτη καὶ τετάρτη εὐτυχὴ,
 Ἀρχηγὸν τῶν Ἀρμενίων κατὰ πάντα δυστυχὴ·
 Ἐλθωμεν τώρα εἰς τοῦτο εἰς τὸ ὄν πραγματικῶς,
 Εἰς προσθήκην τοῦ Συμβόλου ἴδωμεν προσεκτικῶς·
 Τὴν ἀνήκουστον τὴν τόλμην τῶν πατέρων δυτικῶν,
 Πόθεν ἔλαβον αἰτίαν τάχα ἐκ τῶν γραφικῶν·
 Ἡ ἐκ τῶν ιδίων νόων ἔκρινον τὸ ὑπὲρ νοῦν,
 Τοῦτο εἶν' ἀναντιρρήτως ὅθεν καὶ κακῶς φρονοῦν·
 Δεῖ οὖν τοὺς Θεολογοῦντας βαθυτάτην σιωπὴν,
 Περὶ Θείων τε προόδων ἄγειν φέρειν προσοχήν·
 Ἄς ὑπάγωμεν ἐρευνῶντες τὸν Θεάνθρωπον Χριστόν,
 Ἀρχηγὸν τῆς πίστεώς μας βάσιν ἀληθῆ πιστῶν· (β)

καὶ πρόοδος χρονικὴ τοῦτο λέγεται· ἡ δὲ ἄχρονος πρόοδος αὐτοῦ εἶναι ἢ ἐκ πατρὸς μόνου ἀκατάληπτος ἐκπόρευσις καθὼς καὶ δύο ὀνόματα ἔχει τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ δύο ὁ Υἱός· τῷ μὲν χαρακτηρίζει ἕκαστον τὴν ὑποστατικὴν αὐτοῦ ὑπαρξίν· τῷ δὲ χαρακτηρίζει τὸ ἐνωτικὸν τῆς τρισηλίου Θεότητος, οἷον· τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ πρόβλημα λέγεται ὁ Υἱός καὶ λόγος λέγεται· ὡς Υἱὸς ἀναφέρεται τῷ πατρὶ, ὡς λόγος πατρὶ καὶ πνεύματι· τὸ δὲ πνεῦμα ὡς πνεῦμα πατρὶ καὶ Υἱῷ ἀναφέρεται· διὸ καὶ πνεῦμα Υἱοῦ πολλάκις λέγεται· ὡς πρόβλημα δὲ μόνον εἰς πατέρα ἀναφέρεται· ὅθεν καὶ διττῶς καλεῖται τὸ αἷτιον, πατὴρ καὶ προβολεὺς πατὴρ ὡς πρὸς τὸν Υἱόν, προβολεὺς ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα.

(α) Λέγει ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν, τούτων ἵνα μὴ συναπόλυσθε.

(β) Οὐδεὶς γινώσκει τὸν Υἱὸν εἰμὴ ὁ πατὴρ οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰμὴ ὁ Υἱός, καὶ εἰς ὅποιον θέλει ὁ Υἱός νὰ τὸ φανερώσῃ.

Εὐαγγελισ.
 Ματθαῖος
 Κεφ. ΙΒ'.
 στίχ. 27.

Πείθεσθαι καὶ τοῖς πατρᾷσιν ἐκκλησίας τοῖς λαμπροῖς,
 Λόγοις καὶ διδάγμασί των τοῖς σοφοῖς καὶ ἱεροῖς·
 Μὴ αὐθαδιαζομένους λέγειν παρὰ τὸ εἰκὸς,
 Ὅσα μὴ τῶν διδασκόντων μὴ ὄρος συνοδικός·
 Λέγε σὺ ἀγεννησίαν Γρηγορίου ἢ φωνή,
 Τοῦ πατρὸς Θεοῦ ἀνάρχου οὕτως οὗτος ἐκφωνεῖ·
 Καγὼ φυσιολογήσω γέννησιν τὴν τοῦ Υἱοῦ,
 Πνεύματος ἐκπώρευσίν τε καὶ οἱ δύο μας ὁμοῦ·
 Μένομεν ἐπαποροῦτες ἀληθῶς ἐκστατικοί,
 Εἰς μυστήρια Θεοῦ τε βέβαια ἐκπληκτικοί·
 Καὶ Χρυσόστομος μᾶς λέγει ἐκκλησίας ὁ φωστήρ,
 Πῶς ἐγέννησε γνωρίζω τὸν Υἱὸν τοῦ ὁ πατήρ·
 Καὶ τὸ πνεῦμα ἐξ αὐτοῦ τε πῶς εἶν' τοῦτο διατὶ,
 Οὐκ ἐπίσταμε μηδ' ὁλως ἀγνοῶ εἶπεν δὲ τί· (α)
 Ἐκεῖνοι οἱ φωστῆρες ἄγγελοι τῆς γῆς σχεδόν,
 Αποροῦσι δὲν τολμοῦσι πῶς οἱ κάτω τῶν ποδῶν·
 Τὸ ἀγέροχον τὸ γένος Θεολόγων δυτικῶν,
 Ὡς ὑπερεχόντων πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν·
 Ποῦ ὑπάγεις πόθεν τρέχεις δύσεως ὁ νομικός, (β)
 Τῆς αἵρέσεως προστάτης τοῦ λαοῦ πνευματικός·
 Ἐννοεῖς τὸ τί μᾶς λέγεις πείθομαι κ' ἐγὼ αὐτός,
 Ἐξ ἰδίων ἐὰν λέγῃς δὲν σ' ἀκούομεν ποσῶς·
 ἔχομεν λόγους ἀποδείξεις καὶ φρονοῦμεν εὐσεβῶς,
 Καὶ ὁμολογοῦμεν πάντα ὃ κρατοῦμεν ἀκριβῶς·
 Ἐπειδὴ καὶ ἡ ἰδία γνώσεως ἀνθρωπινῆς,
 Ὡς πρὸς τὴν ἐκπώρευσίν τε εἶναι πάντα ἀσθενής·

Ἀποκαλύπτει δ' οὐχ ὅσον αὐτὸς οἶδεν ἀλλ' ὅσον ἡμεῖς χωροῦμεν « Ἰωάννης Χρυσόστομος. »

(α) Ὅπου γὰρ οὐ χρόνος οὐκ αἰὼν ἐμεσίτευσεν οὐ τρόπος ἐπινενόηται πῶς φαντασθῇ ὁ νοῦς; πῶς δὲ ὑπηρετήσῃ ταῖς διανοίαις ἡ γλῶσσα. « μέγας Βασίλειος »

(β) Ὁ Πάπας κοινὸν ὄνομα εἰς ὅλους τοὺς ἱερεῖς ἐπειδὴ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς λέγεται πατήρ· μήτε ἰδιάζει τῷ Πάπα οὔτε ὑπεροχὴν δηλοῖ καθὼς εἰσέτι εἰς ἡμᾶς παπᾶς λέγεται ὁ ἱερεὺς· καὶ πολλοὶ τῶν πατριαρχῶν ὠνομάσθησαν παρὰ βασιλέων καὶ Συνόδων « πατέρες πατέρων » καὶ μέχρι τοῦδε ἐν τῇ φήμῃ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Πάπας κηρύττεται εὐρηται δὲ παρ' Ὀμήρῳ ἐν τῷ Σ. τῆς Ὀδυσσεΐας « πάπα φίλε » ὅπερ ἐστὶ πατήρ, καθὼς καὶ Πάπος ὁ πατήρ πατρός.

Ὡς τοὺς ἄνω θεωροῦμεν δύο θείους Εὐκλεεῖς,
 Καὶ σοφοὺς πνευματεμφόρους τοὺς ὁμολογεῖ καθεῖς·
 Δὲν τολμῶσι σιωπῶσιν ἀποροῦν τί νὰ εἰποῦν,
 Καὶ εἰς ἐκστασιν ἐμμένουν χωρὶς νὰ τὸ ἐντραποῦν·
 Ἀλλὰ μένουν καὶ διδάσκουν τοῦ κυρίου τὴν φωνήν,
 Ἐν Εὐαγγελίῳ βλέπε εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν κοινήν·
 Λέγουσι ῥητῶς τὸ πνεῦμα ὅτι εἶν' ἐκπορευτὸν,
 Παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνάρχου (α) τοῦτο φαίνεται γραπτόν·
 Τοῦτο μόνον ἐπαρκοῦσε τοῦτο μόνον δυνατὸν,
 Ἀμυδρῶς πῶς ἐννοῆσαι εἰς πᾶν ἄτομον κτιστόν·
 Διὰ τοῦτο σιωποῦσι μέχρι τούτου ἐκφωνοῦν,
 Ἀπαρχῆς χορὸς Συνόδων πίστεως οὕτω φρονοῦν·
 Τόσοι Σύνοδοι πατέρων πλέον τούτου μηδαμῶς,
 Οὔτε λέγουν οὔτε γράφουν οὔτε λόγος παντελῶς·
 Αὕτη ὕστερον δοξάζει μετὰ πάντων εὐτεβῶν,
 Δύσεως ἡ ἐκκλησία τρισυπόστατον Θεόν·
 Καὶ τὸ πνεῦμα ὅτι εἶναι τέλειος ὅλως Θεός,
 Ἀκατάληπτος διόλου ὑπερέχων τοῦ νοός·
 Εἶτα ἀκατάληπτὸν τε τρόπον (β) πολυπραγμονεῖ,
 Τῆς ὑπάρξεως Θεοῦ τε πόσον φεῦ! κακῶς φρονεῖ·

(α) Εἰπούσης τῆς δευτέρας Συνόδου καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον συνυπακούεται τὸ ἐκ μόνου καθὼς τῆς α. εἰς ἓνα κύριον τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα.

(β) Εἰδὲ τὸν τρόπον ἐπιζητεῖς τί καταλήψεις τοῖς μόνοις γινώσκουσιν ἄλληλα καὶ γινώσκεισθαι ὑπ' ἀλλήλων μαρτυρουμένοις (Γρηγόριος Θεολόγος).

(β) Τὸ πέμπω διαφέρει τοῦ ἐκπορεύεται· ὅτι τὸ πέμπω ἐν χρόνῳ, καὶ πρὸς τί καὶ δι' αἰτίαν τὸ δὲ ἐκπορεύεται « τὴν πρὸ αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ αἰδίου ὑπαρξίν τοῦ ἁγίου πνεύματος » ἅμα τῷ Υἱῷ δηλοῖ· καὶ οὐδὲ πρὸς τί ἐκπορεύεται ἢ δι' αἰτίαν, ἀλλ' ἀναιτίως καθὼς καὶ ἡ γέννησις τοῦ Υἱοῦ ἐκ τοῦ πατρὸς ἡ προαιώνιος καὶ αἰδίου καὶ τῷ πέμπῳ ἔτη κοινὸν τῇ τρισυποστάτῳ Θεότητι τὸ πνεῦμα κυρίου ἀπεσταλκὲ με Προφ. Ἡ-Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, καὶ ὃν γὰρ φησὶν ἀπέστειλας Ἰησοῦν σαῖας Κεφ. Χριστὸν (Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης Κεφ. ΙΖ' στίχ. 13) πρὸς τούτοις πνεῦμα πέμπεται· οὐκ εἶν' τὸ ἐν πρόσωπον τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀλλὰ δωρεὰ καὶ χάρις ὃν ὀνόματος (Χρυσόστομος). Εἰς τὴν ἀκούσιν τοῦ Χριστοῦ λέγοντες ἐγὼ ἀποστελῶ ὑμῖν

Οἶεται ἀνυποστόλως ὅτι μᾶλλον τοῦ Υἱοῦ,
 Τὰ μυστήρια γνωρίζει πνεύματος ὄντως Θεοῦ.
 Διὰ τοῦτο δογματίζει τὰ ἐναντία τοῦ Χριστοῦ,
 Τὰ κηρύττει εἰς τὸν κόσμον εἰς τὸν νοῦν κάθε πιστοῦ.
 Ἐκπορεύεται οὖν λέγον ὁ Χριστὸς ἐκ τοῦ πατρὸς,
 Ἀτελῶς πῶς ἐξηγήθη διὰ τοῦτο καὶ αὐτός.
 Ὁ Λατῖνος τὸ προσθέτει ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ,
 Ὡς εἰδῶς μᾶλλον κυρίου ὑπαρξιν τὴν τοῦ Θεοῦ.
 Βάλλων βάσιν μόν' εἰς τοῦτο ἐγὼ πέμψω ἐφ' ὑμῖν,
 Τὸν παράκλητον τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔστι κ' ἐν ἡμῖν.
 Ἀπὸ τὸν Υἱὸν τὸ πνεῦμα πέμπεται μὲν ἀληθῶς,
 Ἐκπορεύεται δὲ μόνον τουτοῖ ἐκ τοῦ πατρὸς.
 Ὅτι λέξις ἐκπορεύω ὑπαρξιν αὐτοῦ (α) δηλοῖ,
 Ὡς ἡ γέννησις τοῦ λόγου τὸ προσὸν ἀποτελεῖ.
 Ὡς πατρὸς ἀγεννησία τῶν προσώπων τῶν τριῶν,
 Ἄνευ τῶν κοινῶν (β) προσόντων ὡς αἰτία αἰτιῶν.
 Ὡς τὸ πνεῦμα εἶνα πόρρω τῆς γεννήσεως Υἱοῦ,
 Ὡς ἰδιαζούσης ταύτης εἰς τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ.

(εἰς ἐσᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον μὴ τὸν Θεὸν νομίσῃς, διότι ὁ Θεὸς οὐκ (δὲν) ἀποστέλλεται ὀνόματα εἶναι δηλοῦντα τὴν ἐνέργειαν.

Καὶ ἰδοὺ ὁ Χριστὸς πρὸς τοὺς μαθητάς του πρωτοῦ νῆσταυρωθῇ καὶ ἐγὼ θέλω παρακαλέσει τὸν πατέρα (ἡγουν θέλω μεσιτεύσει) καὶ θέλει σᾶς δώσει ἄλλον παράκλητον τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ πάλιν λέγει » ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος τὸν ὅποιον ἐγὼ σᾶς θέλω πέμψῃ ἀπὸ τὸν πατέρα (τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ ὅποιον ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸν πατέρα) ἐκεῖνος θέλει μαρτυρήσει δι' ἐμέ.

(α) Περὶ πνεύματος μόνον λέγοντες οὐ γὰρ αἰεὶ (διότι ὅχι πάντοτε) τὸ ἐκπορεύεται παρὰ Θεοῦ ὑπάρξεως ἐστὶν αὐθυπόστατον δηλωτικὸν κατὰ τὸ ὅ Θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου « ἦτοι φανεροῦσθαι σε καὶ » οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος ἀλλ' ἐν παντὶ ῥήματι, ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.

(β) Διότι κοινὸν μὲν πατρὶ, καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι τὸ μὴ γεγονέναι, καὶ ἡ Θεότης Γρηγόρ. Θεολόγος καὶ πᾶν ὄνομα ὑψηλὸν καὶ Θεοπρεπὲς τὰ ἀδιακρίτος ἐπὶ πάσης τῆς Θεότητος καὶ τῆς οὐσίας ὄντα δηλοτικά.

Καὶ Υἱὸς εἶν' παρομοίως ἐκπορεύσεως αὐτῆς,
 Πνεύματος τοῦ ἰσοτίμου τῆς Θεότητος αὐτῆς·
 Καὶ Υἱὸς ἅμα καὶ πνεῦμα εἶν' ἀμέτοχα αὐτὰ,
 Τοῦ πατρὸς ἀγεννησίας πρόσωπα αἰτιατά·
 Αἷτια (α) κυρίως εἶναι καὶ τῶν δύο ὁ πατήρ,
 Καὶ ἀρχὴ καὶ προβολεύς τε ἀγαθῶν εἶν' ὁ δοτὴρ.
 Ἐκπορεύεται ἂν λέγῃς καὶ τὸ πνεῦμα ἐξ Υἱοῦ,
 Δύω αἷτια μᾶς κάμνεις καὶ ἀρχὰς δύο Θεοῦ.
 Αἷτια τῶν αἰτιῶν τε ὄντα μόν' αἰτιατὸν,
 Τὸν Υἱὸν χαρακτηρίζεις ποῦ πλέον τὸ γεννητόν·
 Καὶ ἀρχὰς προσέτι δύο τὸν ποτὲ Σαβελλισμὸν, (β)
 ἔχει τοῦτο ὑποκρύπτει καὶ τὸν ἀρειανισμὸν.
 Ἄτοπα μύρια ὅσα ἔχει τοῦτο ἐν αὐτῷ.
 Καὶ πολυθεΐαν ἔτη πείσμα ὄντως καθ' αὐτῷ.
 Ἄν ὑποτεθῇ πῶς λέγεις ἄνθρωπε ὦ δυτικέ,
 Ὡς ἀλήθειαν τὴν δόξαν ἄκουσον ὦ γνωμικέ·
 Ἐπειδὴ καὶ οἱ πατέρες τῶν Συνόδων ἱερῶν,
 Δογματίζουσιν ἐντόνως γράφουσι μετὰ ἀρῶν·
 ἵνα μένει εἰς αἰῶνας σύμβολον τὸ ἱερὸν,
 Ἀσυνὲς ἄνευ προσθήκης εἰς τὸν ἅπαντα καιρὸν·
 Διὰ τοῦτο μόνον εἶσαι ὑπὸ ἀνάθεμα αὐτῶν,
 Νέον δόγμα δογματίζων καὶ ἀναίρεσιν ζητῶν·
 Κύριλλος Αλεξανδρείας τὸν ἀντιοχείας δέ,
 Γράφει οὗτος πρὸς ἐκεῖνον παρατήρησε ἰδέ·
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας ἐν Νικαίᾳ συστηθὲν,
 Παρὰ τῶν ἐκεῖ πατέρων ὀρθοδόξως τορνευθὲν·
 Ἀνεχόμεθα μηδόλως λόγον τινὰ παραβεῖν,
 Ἥ ἀμεῖψαι ὅλως λέξιν ἢ προσθῆναι συλλαβεῖν·
 Οὐ γὰρ ἦσαν οἱ πατέρες οἱ λαλοῦντες μόν' αὐτοί,
 Ἀλλὰ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μας καὶ πατρὸς εἶν' ἐν αὐτῇ·

(α) Τὴν διαφορὰν τῶν Θεῶν ὑποστάσεων ἐν μόναις τρισὶν ιδιότησιν ἐπιγινώσκουμεν· τῇ ἀναιτίῳ καὶ πατρικῇ, καὶ τῇ αἰτιατῇ καὶ Υἱικῇ, καὶ τῇ αἰτιατῇ καὶ ἐκπορευτῇ Δαμασκηνὸς περὶ δογμάτων.

(β) Αἱρεσις τῶν Σαβελλιανῶν ἦτον φρονοῦσα τὴν Θεοτόκον γεννήσασαν ὅχι τὸν Υἱὸν ἀλλὰ τὸν πατέρα, καὶ αὐτὸν νοητὸν προφορικὸν ἡμῖν ἀναχεόμενον (διαδιδόμενον) τὸν λόγον ἐπεξηγηματικώτερον φρονεῖ ἐν πρόσωπον τὸν Θεόν, ὅτε μὲν πατέρα τὸν αὐτὸν, ὅτε δὲ Υἱὸν, ὅτε δὲ πνεῦμα ἅγιον.

Ὁ μὲν ἐκπορεύεται τε ἐξ αὐτοῦ παρὰ πατρός,
 Οὐκ ἄλλότριον Υἱοῦ τε Κύριλλος φησὶ αὐτός·
 Κατὰ λόγον τῆς οὐσίας βλέπε πῶς Θεολογεῖ,
 Ὁ πατὴρ τῆς ἐκκλησίας τίνι τρόπῳ ἐξηγεῖ·
 Ἡ τετάρτη ἐπομένως Σύνοδος πολυπληθής,
 Σέβεται τρίτης πατέρας ὡς ἁγίους ἀληθεῖς·
 ἔχουσα χρεῖαν μεγάλην νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτῷ,
 Σύμβολον τῆς πίστεώς μας δύο φύσεις τῷ Χριστῷ·
 Μετὰ ἔνωσιν ὡς οὐσας ἐναντίον εὐτυχοῦς,
 Δὲν προσθέτει ἐσεβάσθη τοὺς κανόνας τ' ἀληθοῦς·
 Ὅρον τίθησι καὶ γράφει δογματίζει τ' ἀληθές,
 Ἀναθεματίζει μόνου φρόνημα κακὸν ψευδές·
 Ἐπομένως καὶ αἱ ἄλλαι Σύνοδοι αἱ καθ' ἐξῆς,
 Τὸ αὐτὸ ἀκολουθοῦσι καθὼς θέλεις τὸ ἰδεῖς·
 Εἰς τὰ πρακτικὰ Συνόδων εἰς τὸ τεῦχος ἱερὸν,
 Τῶν πατέρων ἐκκλησίας θείων δήπου καὶ λαμπρῶν·
 ἔχεις γραφικὰ γνωρίζω δύσεως ὁ νομικός,
 Ἐπ' αὐτοῖς τὴν βάσιν βάλλεις μήποτε συνοδικῶς·
 Καὶ γνωρίζεις ὡς γνωρίζω τὴν παραφθορὰν αὐτῶν,
 Ὡς ἀλήθειαν τὴν λέγεις πείσμα ἴδιον κρατῶν·
 Ζοιρνικάβιος ἐλέγχει γραφικῶν παραφθορὰν,
 Καὶ ἀποδεικνύει ταύτην μὲ ἀπόδειξιν λαμπράν·
 Ἀνατολικῶν πατέρων οὗτος ἐν παριγραφῇ,
 Πέντε καὶ εἴκοσι τὰς λέγει τὰς φθορὰς ἐν τῇ γραφῇ·
 Ὡς Λατινιζόντων τούτων εἰς τὴν θέλησιν αὐτῶν,
 ἔφερον ἀθεοφόπως ἔννοιαν τὴν τῶν ῥητῶν·
 Τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς τε λέγει τὰς τῶν δυτικῶν,
 Αἱ φθοραὶ πῶς εἶναι βίβλος τῶν ἐκκλησιαστικῶν·
 Ὅθεν ἔλλειψεν ἐκ τούτου τῶν ῥητῶν μας τὸ πιστὸν,
 Τῶν πατέρων ὅστις εἶναι ἐκκλησίας τῶν πιστῶν·
 Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τοῦτον τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Ἀρχηγὸν τῆς πίστεώς μας βάσιν ἀληθῆ πιστῶν· (α)

(α) Πᾶσα Θεολογικὴ φωνὴ ἀπὸ τῶν αὐτολέκτων τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ ῥηθέντων τὴν ἀρχὴν ἔχειν καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον οὐ τις ἄλλος, ὅθεν εἶναι παρέδωκεν ἡμῖν ὁ Υἱὸς μέγας Ἀθανάσιος.

Ἐρέτω τὸ πεπλασμένον καὶ νενοθευμένον Σύμβολον τοῦ ἁγίου, τὸ προβαλλόμενον παρὰ τῶν Λατίνων, τὸ ὅποῖον οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ καθόλου ἐκκλησία γνωρίζει ἐκθεσιν πίστεως, ναὶ

Ἡ ἀπόφασις ἡ θεία τοῦ Χριστοῦ μας ἡ φωνή,
 Εἶν' ἀττίρρητος εἰς πάντα οὕτω οὗτος ἐκφωνεῖ·
 Ὁ γὰρ εἶπε τοῦτο εἶναι πνεῦμα ἐκ πατρὸς,
 Ἐκπορεύεται οὐκ ἄλλος τοῦτο εἶπεν ὁ αὐτός·
 μετὰ τοῦτο λέγεις ἄλλο ὡς παράδειγμα κρατεῖς,
 Τὸ τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τῶν Συνόδων καὶ ζητεῖς·
 Μ' ἀποδείξεις ἐπιπλάστους ὅτι τάχα ἐξηγεῖς,
 Μήποτε ὅτι προσθέτεις οὕτω σὺ ὁμολογεῖς·
 Ἄς ἰδῶμεν τὸ τῆς πρώτης τῆς Συνόδου πρακτικόν,
 Τὶ ἐξήγησιν μᾶς κάμνει κατὰ τῶν αἰρετικῶν·
 Σύμβολον τῶν ἀποστόλων εἰς πατέρα εἰς Υἱόν,
 Εἰς τὸ πνεῦμα ἀληθείας τρισυπόστατον Θεόν·
 Οὕτω λέγει ὁ Χριστός μας εἰς ἰδίους μαθητάς,
 Ὅταν διορίζει τούτους εἰς τὰ ἔθνη βαπτιστάς·
 Ἄρειος ἐν τούτοις λέγει τὸν μονογενῆ Υἱόν,
 Ἐτερούσιον καὶ κτίσμα ὅχι τέλειον Θεόν·
 Σύνοδος λοιπὸν ἡ πρώτη ὡς ἐκ πρώτης τῆς φωνῆς,
 Τοῦ Κυρίου κ' ἀποστόλων δὲν τὸ ἀναιρεῖ κανεῖς·
 Εἰς πατέρα εἰς Υἱόν τε καὶ εἰς πνεῦμα ἱερὸν,
 Τὸ βαπτίζεσθαι τοὺς πάντας ἐκ χειρῶν τῶν ἱερῶν·
 Τὸ ισότιμον δεικνῦται τῶν προσώπων τῶν τριῶν·
 Ὁμοούσιον προσέτι καὶ ταυτότης οὐσιῶν·
 Ἐξηγεῖ τὸ πρὸς ἐκεῖνον Ἄρειον τὸν δυσεβῆ,
 Τὸ συνεπτυγμένον τοῦτο εἰς ψυχὴν τε εὐσεβῆ,
 Ἡ δευτέρα παρομοίως Μακεδόνιον μωρὸν,
 Διὰ λόγους τοὺς ἰδίους διὰ πνεῦμα ἱερὸν·
 Ἐξηγεῖς ἐσὺ Λατῖνε δός μοι πρῶτος τὴν λαβὴν,
 Ἐκ τοῦ στόματος κυρίου λάβε καὶ μίαν συλλαβὴν·
 Ὅχι μόνον πῶς δὲν ἔχεις ἀλλὰ μᾶλλον ἀναιρεῖς,
 Τὴν φωνὴν τὴν τοῦ Κυρίου διαθήκην ἀναιρεῖς·
 Οἱ πατέρες ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν τὴν ἐν αὐτοῖς,
 Τοῖς προσώποις ἦσαν ὄντως ἐγνωσμένην τοῖς πιστοῖς·
 Καί τοι γε συνεπτυγμένος ὡς ἐκ στόματος Χριστοῦ,
 Παρετέρω τίς ἡ χρεῖα γνώσεως ἐνός πιστοῦ,
 Τοῖς λεξιθήρσιν ἐκείνοις βεβλαμμένοις ταῖς φρεσὶ,
 Τὴν ἐξήγησιν τὴν κάμνουν ὅχι ὁμῶς ὡς ἐσύ·

Ζητηθῆσαν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰοβιανοῦ διαδόχου τοῦ
 Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Ἄλλως ὁ πατήρ φρονεῖται ἄλλως τε καὶ ὁ Υἱός,
 Ἄλλως καὶ τὸ Θεῖον πνεῦμα τρισυπόστατος Θεός·
 Τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τε μίαν ἔννοιαν ποιεῖς.
 Πρὸς παράκλητον τὸ πνεῦμα τὸν Θεὸν τὸν διαιρεῖς,
 Τὴν ὁποίαν ὡς μὴ οὔσαν οὐχ' ὑπάρξασαν ποτὲ,
 Τὴν προσθέτεις ἐν Συμβόλῳ ἅς τὸ κρίνουν οἱ κριταί,
 Ἡ προσθήκη διαφέρει ἔχει τὴν διαφοράν,
 Ἐξηγήσεως πραγμάτων λαμπροτάτην καθαρὰν·
 Ἐξηγεῖ τις τὶ τῶν ὄντων τῆς ἐννοίας ἐν αὐτῷ,
 Οὔσης δὲ συνεπτυγμένης ἢ σχεδὸν καὶ ἐν κρυπτῷ·
 Ἐὰν μὴ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τίθεται ὅμως αὐτῷ,
 Εἴν' προσθήκη ἀδιστάκτως αὔξησις τῶν ἐν αὐτῷ·
 Ἀλλὰ πρώτη καὶ δευτέρα Σύνοδος ἡ ἱερὰ,
 Ἀπαντᾷ τοὺς ἐναντίους ἐξηγεῖται καθαρὰ·
 Ἐξηγεῖται ἐν Συνόδῳ γνώμη πάντων γενικῇ,
 Ἐκκλησίας καθαιροῦνται ὅλοι οἱ αἰρετικοί·
 Δεῖξε με τὸν ἐναντίον ταύτης τὸν αἰρετικόν,
 Τὸν φανέντα τὸν κριθέντα διὰ τῶν συνοδικῶν·
 Δεῖξε με εἰς ποῖον μέρος καὶ εἰς χρόνον καὶ καιρὸν,
 Σύνοδος ποτὲ ὑπῆρξε τῶν πατέρων ἱερῶν·
 Οἰκουμενικὴ ὡς εἶναι αἱ λοιπαὶ αἱ ἱεραί,
 Δογματίζουσα καὶ τοῦτο δυτικέ μου τολμηρὲ·
 Ὅχι Σύνοδον τοῦ πάπα αὕτη εἶναι τοπικῇ.
 Ὡς ἐδείξαμεν ἐν πρώτοις ποῖα οἰκουμενικῇ·
 Διονύσιος Λατῖνος ἄκρος ὑπερασπιστής,
 Τῆς προσθήκης τοῦ συμβόλου καὶ ἡμῶν ὡς ὑβριστής·
 Ἦν πατάβιος τὸ γένος Τζεζουίτης εἶν' αὐτός,
 Φιλαλήθως οὕτως λέγει φανερά ὅχι κρυπτῶς·
 Ἐρευνήτας μετὰ κόπου οὔτε εὖρον παντελῶς,
 Τὶς εἶν' ὁ ποιήσας ταύτην τὴν προσθήκην μηδαμῶς·
 Ποῦ καὶ πότε ἐγεννήθη πῶς δὲ τοῦτο διατί,
 Εἶμαι εἰς τὴν ἀπορίαν σιωπῶ δὲν λέγω τί·
 Ἀναιρεῖ οὗτος καλέκαν (α) Μανουὴλ τὸν δυτικόν,
 Ἰωσήφ τὸν τῆς Μεθώνης δόγματος τῶν παπικῶν·
 Ὅσα λέγουσιν οἱ δύο εἶναι ὅλα ἀφανῆ,
 Καὶ γελοῖα κατὰ πάντα πλάσματα πασιφανῆ·

(α) Ἀνεψιὸς τοῦ Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως ἐπονομαζόμενος Καλέκας ἦν Λατινόφρων.

Δι' αἰτίαν τῆς προσθήκης λέγει ὅτι φλυαροῦν,
 Δὲν ἡξεύρουσιν τὸ τί γράφουσιν εἰς τὸ ψεῦδ' ἔχουσιν τὸν ῥοῦν.
 Ὅταν λέγῃς πῶς μιμεῖσαι τὰς Συνόδους τὰς Σεπτὰς,
 Καὶ φιλοτιμεῖσαι ὅλως νὰ πιῇς καθὼς αὐτάς· (α)
 Διατὶ νὰ παρατρέχῃς τὰς συνόδους τὰς λοιπὰς,
 Καὶ δὲν κάμνεις ὡς ἐκεῖναι κατὰ τὰς διαταγὰς.
 Ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ τὸ κωλύον οὐ παρὴν,
 Τοῦ προσθῆναι τῷ Συμβόλῳ ἔξεστι πιστῷ ἔρεϊν.
 Μετὰ ταύτας ὅχι ὁμῶς ἐμποδίζει μὲ ἀράς,
 Τρίτῃ Σύνοδος ἡ Θεία μ' ἀποφάσεις τρομεράς·
 Αἱ λοιπαὶ μέχρι ἐβδόμης δὲν ἐτόλμησαν ποτὲ,
 Ὡς ἐδείχθησαν ἐν πρώτοις ἀποδείξεις αἱ ῥηταί·
 Ἐξηγήσεις ἢ προσθήκας τοῦ Συμβόλου μηδαμῶς,
 ἵνα κάμουν καὶ τοὶ χρεῖας ἥκιστα ὀλοτελῶς·
 Δὲν εὐρίσκω τί νὰ εἶπω δι' ἐσὲ τὸν δυτικόν,
 Εἰμὴ πείσμα ὅτι ἔχεις βέβαια σατανικόν.
 Ὅσπερ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ Μάρκος ὁ εὐγενικός,
 Τῆς Ἐφέσου ἀρχηγότης ὁ βαθὺς ὁ κρητικός·
 Ἀπαιτεῖ τὴν τῶν πατέρων παρ' ἐσᾶς τῶν δυτικῶν,
 Παρακαταθήκην Θεῖαν τὴν δοθεῖσαν παρ' αὐτῶν.
 Τῶν συναθροισθέντων τότε ἐν τῇ πόλει τῇ ἡμῶν,
 Ὡς ἐλάβετε μοι δότε ὄντες τότε μεθ' ἡμῶν·
 Μείωσις ἢ τοῦ Συμβόλου ἀπαραδέκτως εἰς ἐσᾶς,
 Ἡ προσθήκη τοῦ ἰδίου ἀπαράδεκτος εἰς ἡμᾶς·
 Αἰδεσθῶμεν τοὺς πατέρας καὶ τιμήσωμεν αὐτοὺς·
 Φοβηθῶμεν τὰς ἀράς τῶν ὅρους Θεοῦ καὶ σεπτούς·
 Ἄς κρατῶμεν παρὰδόσεις κι' ἅπερ εἶπον σωρηδόν,
 Τὸν Θεὸν δοξολογοῦντες πάντες ὁμοθυμαδόν·
 Ὅλα ταῦτα ἦτον κι' εἶναι μάταια στοὺς δυτικούς, (β)
 Ὡς τοὺς βλέπομεν εἰς ὅλα μένοντες πεισματικούς·

(α) Καὶ εἰς τὴν ἑκτὴν Σύνοδον γράφων ἀγάθων ὁ πάπας
 λέγει τοιοῦτοτρόπως « ἐν καὶ ἐξαίρετον διὰ παντὸς ἔχειν εὐχό-
 μενοί τε καὶ πιστεύοντες ἵνα μηδὲν παρὰ τὰ κανονικῶς ὀρι-
 σθέντα μειωθῇ, μηδὲ ἐναλλαγῇ ἢ προστεθῇ, ἀλλὰ ταῦτα καὶ
 ῥήμασι καὶ νοήμασι ἀπαράτρεπτα φυλαχθῇ. »

(β) Διότι ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει « ἐματαιώθησαν ἐν
 τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία,
 καὶ περιπατοῦσιν ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν ἐσκοτισμένοι

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς
 Ἐφεσίους
 Κεφ. Δ'.
 στίχ. 4.

Δι' αὐτοὺς εἶναι ὁ λόγος πρὸς ἰδέαν τὴν καλὴν.
 Ἴνα μὴ ἀπατηθῶσι εἰς αἵρεσιν ἀπατηλήν.
 Καὶ γνωρίσωσι βεβαίως τῶν γραφῶν τὸ ἀληθές,
 Ἀποφάσεις τῶν Συνόδων στόμα ὄντος ἀψευδές.
 Ἴνα ὧσι διὰ πάντα ἂν ἐρωτηθῶν τυχόν,
 Ἕτοιμοι ἀπολογίας κατ' αὐτῶν τῶν δυστυχῶν.
 Μάλιστα οἱ ἐνδημοῦντες εἰς τὰ μέρη τῶν αὐτῶν,
 Δόγμα ἀσινὲς κρατοῦντες σύμβολον τὸ ἑαυτῶν.
 Μὴ δεχόμενοι ἐν γνώσει τὰς ψευδεῖς ἀπατηλάς,
 Ὑπονοίας ἀποδείξεις ἀμαρτίας ἀπειλάς.
 Ἐφευρέματα ἰδίων ἅπαντα ἐπισφαλῆ,
 Βάσιν ἔχοντα βεβαίως ψευδестаτήν ἐντελῆ.
 Δι' αὐτοὺς ἀπελπησία δὲν εἶναι ποτὲ ἐλπίς,
 Νὰ γνωρίσωσι πῶς εἶναι πίστεως μόν' ἡ κριτής.
 Δόγματα τῆς ἐκκλησίας Θείας ἀνατολικῆς,
 Καὶ ἐπισφαλῆ πῶς εἶναι τῆς ἰδίας δυτικῆς.
 Ἦθελον ποτὲ ἐλπίσει ἂν ἐγνώριζον αὐτοὺς,
 Κινουμένους μὴ εἰδότας μήποτε πεισματικούς.
 Αὐτοὶ ὅμως τὸ γνωρίζουν μᾶλλον δήπου καθενὸς,
 Καὶ σοφοὶ πῶς εἶν' φρονοῦσι μὴ ἐξαιρουμέν' ἐνός.
 Τὶ ἐλπίζεις τί προσμένεις ὅταν εἶν' αἵρετικός,
 Μὲ τοιαύτας εἶν' ιδέας μάλιστα καὶ δυτικός.
 Αὐτὸς χάνεται βεβαίως καίεται ἀναφανδόν,
 Εἰς τὸ πῦρ τὸ τῆς γεέννης κόπτεται καὶ μεληδόν.
 Ἄλλ' αὐχένα δὲν τὸν κλίνει οὔτε τὸ ὁμολογεῖ,
 Ὅτι ἠπατήθη οὗτος μᾶλλον ἀχρειολογεῖ.
 Εἰς τοιοῦτον τί συμβαίνει πείσμονα καὶ δυστυχῆ,
 Ἡ συνείδησις φωνάζει ἐσωτερικῶς ἡχεῖ.
 Πόλεμος τῶν ιδεῶν του ποῦ νὰ κλίνη ἀπορεῖ,
 Ἄλογος φιλοτιμία κριτικοῦ τὸν ἀφαιρεῖ.
 Θέλει μέσον ἵνα παύσῃ ἐσωτερικὴν ὀρμὴν,
 Καταφεύγει εἰς τὸ τρίτον ἀπιστίας ἀφορμὴν.
 Καὶ δὲν θέλει νὰ ἡξεύρῃ πλέον τί ἐσὺ φρονεῖς,
 Προσποιεῖται πῶς πιστεύει μήποτε μάθει κανεῖς.
 Καὶ δεικνύει ὅτι εἶναι ἄκρως ὑπερασπιστής,
 Δόξης τῆς ἠπατημένης ἐναντίων ὕβριστής.

τῇ διανοίᾳ ὄντες ἀπηλλωτριωμένοι (ἀποξενούμενοι) τῆς ζωῆς
 τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν πόρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν.

Φθάνει πλέον ἔς ἀθείαν καὶ τὴν αἵρεσιν κρατεῖ,
 Πάπας καὶ ῥαβὶς φρονεῖται σώματος μόνον ζητεῖ.
 Ἄνεσιν καὶ δόξαν κόσμου μέλλουσιν ποτὲ ζῶν,
 Δὲν φρονεῖ οὔτε ἐλπίζει οὔτε καὶ ἀναπνοήν.
 Ὅθεν καὶ ἀδιαφόρως τὸ καθὲν καταπατεῖ,
 Ἄρθρον ἥθος τε καὶ δόγμα καὶ ὀρθῶς οὐδὲν κρατεῖ.
 Ἐκάμε καὶ τὴν θρησκείαν ἐκκλησίας εὐσεβοῦς,
 Εἰς τὸν ἄθλιον λαόν του χείρονα τῆς ἀσεβοῦς.
 Ὡς περ κατιόντες τοῦτο ἐλέπωμεν δὴ ἐναργῶς,
 Καινοτομοιῶν (α) ἀπείρων εἶν' αὐτὸς ὁ ὁδηγός.
 Ἀπασων τῶν ἐναντίων εἰς Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Ἀποστόλους καὶ πατέρας εἰς ἀπάτην τῶν πιστῶν.
 Καὶ ἅς παύσῃ ἡ ἰδέα ἡ κοινὴ ἴσως τυχόν,
 Τῆς ἐνώσεως ἐκείνης τῶν ἀθλίων δυστυχῶν.
 Δύναται ἴσως νὰ γίνη ὡς ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ,
 Τὰ ἀδύνατα ἀνθρώποις δυνατὰ ἐκ τοῦ Θεοῦ.
 Κατ' ἀρχὰς ὑπῆρξε τοῦτο αἷτιον μόνον αὐτὸ,
 Σχίσματος ἡ τοῦ Συμβόλου ἡ προσθήκη ἐν αὐτῷ.
 Καὶ αὐτοῦ δοθέντος μόνου τοῦ ἀτόμου τοῦ ἐνὸς,
 Ἐγεννήθησαν καὶ ἄλλα κεφαλαῖς τούτων κοινῶς.
 Ἐγεγόνασι αἱ πέντε κύριαι διαφοραὶ,
 Ἐκκλησίας ὀρθοδόξου ὡς αἱρέσεις μυαραί.
 Ἐπειτα παραφυάδες ἀριθμὸν αὗται κινοῦν,
 Μ' ὅλον τοῦτο ἀσυστόλως πάντοτε φιλονικοῦν.
 Ἡ ἐπάρατος εἶν' πρώτη δόξα ἡ αἰρετικὴ,
 Τοῦ Συμβόλου ἡ προσθήκη κ' οὔσα προκαταρκτική.
 Ἡ δευτέρα μοναρχία σατραπία μὴν εἶπεῖς,
 Ὡς διάδοχος τοῦ Πέτρου ἐκκλησίας ἡ κρηπίς.
 Τρίτη εἶναι ὅτι τρίτον τόπον αὕτη προσφωνεῖ,
 Ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι καθαρτήριον φρονεῖ.
 Καὶ ἡ πέμπτη τῶν ἀζύμων μεθ' ὧν οὔτοι λειτουργοῦν,
 Μυστικὸν δεῖπνον κυρίου καὶ ὀρθὸν ὁμολογοῦν.
 Περὶ τούτων ἅς ἰδοῦσι τὰ βιβλία μου αὐτὰ,
 Ἐκδεδομένα ἀπὸ σαράντα κι' ἀπὸ σαρανταεπτὰ.
 Ἄς ἰδοῦν κι' ἅς ἐννοήσουν τὰ ῥητὰ τῶν προφητῶν,
 Εἰς Χριστοῦ τὴν ἐκκλησίαν ἅς ἐλθοῦν τ' ἀνατολικῶν.

(α) Πausάτω ἡ καινοτομία ὅτι μιαίνει τὴν ἀρχαιότητα ἁ-
 μωμος γὰρ ὁ νυμφίος ἁμωμος καὶ ἡ αὐτοῦ νύμφη « Δύγουστ. »

Προφήτης
Ζαχαρίας
Κεφάλ. Ε'.
Στίχ. 4 5

Ψαλμ. ΙΒ'
στίχ. 5.

Προφήτης
Ἡσαίας
Κεφ. ΚΖ'
Στίχος
6, 8, 9.

Πρωτοῦ νὰ φθάσῃ ἡ ἐσπέρα τοῦ μεγάλου θερισμοῦ,
Τοὺς τοιοῦτους νὰ θερίσῃ δι' ὀργῆς θυμοῦ Θεοῦ.
Ἄς ἀφίσουσι τὴν πλάνην πείσμα τὸ πολιτικόν,
Καὶ ἄς ἔλθουν εἰς τὸ δόγμα τὸ τῶν ἀνατολικῶν.
Ἄς ἀφίσουν τὴν ιδέαν τῆς Συνόδου γενικῆς,
Ἐκ τῶν κληρικῶν νὰ γίνῃ ἐνώσεως θρησκευτικῆς.
Εἶπα καὶ ἰδοὺ πάλιν λέγω καὶ αὐτὸ σὰς ἐκφωνῶ,
Σύνοδος διὰ νὰ γίνῃ στήν γραφὴν δὲν θεωρῶ.
Ἀλλὰ δρέπανον προφήτης Ζαχαρίας ὀμιλεῖ,
Ἀποκάλυψις ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ἐξιστορεῖ.
Αὐτὸ μέλλει νὰ θερίσῃ τοὺς κακοὺς καὶ πονηροὺς,
Παρανόμους καὶ ἀντιχρίστους καὶ ὅλους τοὺς αἵρετικούς.
Ὅποιοι σήμερον τοῦ κλήρου ἀνατολικῶν ἢ δυτικῶν,
ἔχουν ἀρμόδια προσόντα ὡς πατέρων τῶν παλαιῶν.
Ἀπέξω εἶναι ἐνδεδυμένοι μὲ ἐνδυμασίαν ἱερὰν,
Ἀπὸ μέσα ὅμως ἔχουν τὴν καρδίαν δολερὰν.
Μαμωνὰ Θεὸν λατρεύουν ἀργυρὸν καὶ τὸν χρυσόν,
Αὐτὸν τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι καὶ ὄχι τὸν Χριστὸν Θεόν.
Ποῦ Νικόλαος Σπυρίδων Κύριλλος ὁ ἐκλεκτός,
Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ὅσιος καὶ σεβαστός.
Τρώγωσιν ὡς βρῶσιν ἄρτου τὸν λαὸν τὸν τοῦ Θεοῦ,
Χωρὶς νὰ τὸν ἐδιδάξουν κατ' ἀπόφασιν Χριστοῦ.
Τὴν γραφὴν δὲν ἐννοοῦσι τὰ ῥητὰ τῶν προφητῶν,
Μήτε δύσεως ὁ κληρὸς μήτε ἀνατολικῶν.
Αἵρετικοὶ οὗτοι λέγουν θέλουν διὰ νὰ ἐνωθοῦν,
Ἀλλὰ νὰ μὴ βαπτισθῶσι μόν' ἵνα μυρωθοῦν.
Ἄς ἰδοῦν τὸν Ἡσαΐαν τὸν προφήτην ἂν νοοῦν,
Αἵρετικούς μετανοοῦντας τοὺς λέγει ἵνα βαπτισθοῦν.
Μήπως μόνον πέντε εἶναι τῶν δυτικῶν αἱ διαφοραὶ,
Πλῆθος (α) ἔχουν καινοτομίας ἄπυραι καὶ τρομεραὶ.
Περὶ μυστηρίου πρῶτον πρὸς ιδέας δεῖ εἰπεῖν.
Τὰς καινοτομίας τούτου τοῦ ὀρθοῦ παρεκτροπὴν.
Τοῦ βαπτίσματος τοῦ Θεοῦ πρώτου χαρακτηρισμοῦ,
Πίστεως τῆς ὀρθοδόξου καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.
Καὶ ἀκόμη οἱ Λατῖνοι ἔφθασαν ἤδη κακῶς (β)
Πάσας ἱεροπραξίας ἐκτελεῖν ἰδανικῶς.

(α) Εἰς πεντήκοντα αἵρετικὰ φρονήματα ὑπέπεσαν οἱ ἄθλιοι
ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κορέσιος.

(β) Ταύτην τὴν Θεῖαν κατασκευὴν τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος

Ὡς τε βάπτισμα τὸ Θεῖον πρῶτον χαρακτηρισμὸν,
Ἐφερν ἀσυνειδήτος σ' ἀληθὴ μιδενισμόν·
Δὲν ἤξεύρη τί νὰ εἶπῃ ἄν τις θέλει νὰ εἰπῇ,
Πῶς νὰ ὀνομάσῃ τοῦτο βέβαια θὰ ἐντραπῇ·
Πότε βάπτισμα τὸ λέγουν πότε χρήσιν τὸ καλοῦν,
Πότε ῥάντισμα κυρίως τίποτε δὲν ἐκτελοῦν·
Ἀναδύσις καταδύσις ὅλως ἀδιαφοροῦν, (α)
Καὶ ἀνάστασιν ταφῆντε παντελῶς δὲν θεωροῦν·
Τοῦτο θέλουν νὰ φρονοῦσι τὴν ἐπίκλησιν ῥητὴν,
Τῆς τριάδος μόν' τῆς Θείας εἶναι ταύτην ἀρκετὴν·
Ὅθεν δέσμην ἐκτελοῦσι ἐκ χοιρίων τῶν τριχῶν,
Εἰς τὸ μέτοπον ῥαντίζουν τῶν νηπίων δυστυχῶν·
Μέτοπον νηπίων χρίουν καὶ βαπτίζουν οὕτω πῶς,
Καὶ ἀβάπτιστα ἀφίνουν νήπια ὀλοτελῶς·
Ἄλλοι δὲ τιμιωτέρως μὲ βαμβάκι πολλοστὸν,
Καὶ εἰς ὕδωρ βουτιμένον τοῦτο μᾶλλον θαυμαστόν·
Προσκαλῶ εἰς τοῦτο ὄχι ὄχι ἄνδρα τὸν σοφόν,
Ἀλλὰ μήτε καὶ λατίνον ὄντα πάντοτε κωφόν·
Ἄλλὰ ἄνθρωπον τυχόντα μὲ ιδέαν φυσικὴν,
Κρίσιν ἵνα κρίνῃ τοῦτο μ' γνῶσιν διακριτικὴν·

τῆς μυστικῆς παραδόσεως τῶν Ἀποστόλων ἔχομεν, ἰσοδυναμοῦσαν τῷ Ἱερῷ Εὐαγγελίῳ πρὸς τὴν εὐσέβειαν· καὶ εἴτις ἐπιχειρήσχιτο ἀφελοῖν τι τῆς Θείας ταύτης καὶ μυστικῆς παραδόσεως τοῦ Θεοῦ βαπτίσματος ἀσεβὲς ἀποκαθίσταται ζημιούμενος τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.» Μέγας Βασίλειος.

(α) Ἀδιαφοροῦσι καὶ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Ἱεροῦ ἐμφυσήματος ὁ παρὰ τοῦ δεσπότη Χριστοῦ παρελάβομεν ἐπὶ τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος μυστικῇ ἐμπνεύσει κατὰ στόμα τοῖς βαπτιζομένοις, καὶ κατὰ τὸν ἕκτον κανόνα τῆς δευτέρας οἰκουμενικῆς Συνόδου· ἀντὶ δὲ τούτου Σίελον (σάλιον) μετὰ ἄλατος πεφυρμένα (ἀνακατομένα) ἐν τοῖς τῶν ἀρτίως (ἀκριβῶς ἐντελῶς) ῥαντιζομένων ἐμβάλλουσι στόμασιν, οὔτε μεταδιδόναι τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἀξίους αὐτοὺς κρίνουσιν εἰμὴ μετὰ καιρὸν, ἀθετοῦντες τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, πρὸς τὸν κλήμεντα βαπτισθέντα καὶ τῶν μυστηρίων ἀμέσως ἀξιοθέντα καὶ πολλοὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῶν ἀνατολικῶν ὄχι μόνον δὲν ἐκτελοῦν τοῦτο ἀλλὰ καὶ τὰς βαπτίσεις τὰς κάμνουν οἱ ἀσύνητοι εἰς τὰ ὁσπήτια, εἰς ἀνίερους τόπους.

Ὁ ἀπόστολος φωνάζει τὸν ἀκούει ὁ καθ' εἷς,
 Ἀπ' ἀρχῆς τῆς πίστεώς του τὸ μανθάνει παρ' εὐθύς.
 Ὅστις εἶν' ποτὲ ἐκεῖνος ἢ καὶ ἄγγελος Θεοῦ,
 Ἦθελεν εὐαγγελίσει ξένα δόγματα αὐτοῦ.
 Καὶ ἡμῶν τῶν ἀποστόλων ἃ ἡμεῖς πρὶν εἰς ἡμᾶς,
 Ἀνηγγείλαμεν τὸ πρῶτον ὅσον ἦν τὸ καθ' ἐσᾶς.
 Εἰς ἀνάθεμα πεμπέσθω ὅτι εἶν' ἐχθρὸς Χριστοῦ,
 Καὶ ἀντίχριτος τὸ ὄντι καὶ ἐχθρὸς παντὸς πιστοῦ.
 Πόθεν ἔλαβεν ὁ πάπας ποῦ τὸ εἶδεν οὕτωςι,
 Δύσεως ἡ ἐκκλησία καὶ ὀρθὸν τοῦτο φησί.
 Ἀπὸ βάπτισμα κυρίου Ἰορδάνης μαρτυρεῖ, (α)
 Δύσεις τε καὶ ἀναδύσεις οὗτος πρωτίστως ἔρεϊ.
 Ἀπὸ λόγους τοῦ κυρίου ἄκουσον τοὺς ἀληθεῖς,
 Μαθητεύσατε τὰ ἔθνη καὶ βαπτίζεται εὐθύς.
 Ὅχι χρίετε δὲν λέγει ἡ ῥαντίζεται αὐτοῖς,
 Ἀλλὰ τὸ βαπτίζειν μόνον ἀποστόλοις ἐκλεκτοῖς.
 Τὸ βαπτίζω ἐξηγεῖται βούτυμα παναληθῶς,
 Καὶ τὸ βούτυμα εἶν' ἄλλιν τελειότατον ὀρθῶς.
 Βαπτίζομενον πᾶν ὅτι κρύπτεται ὀλοτελῶς,
 Τότε λέξις τὸ βαπτίζω ἐξηγεῖται ἐντελῶς.
 Ἡ παρὰ τῶν ἀποστόλων ἀπὸ λέξιν καὶ φωνήν,
 Ἡ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀρχαίαν καὶ κλεινὴν.

(α) Τρία εἰσὶ τὰ βαπτίσματα τὰ πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν,
 τοῦ Μωϋσέως τοῦ Προδρόμου, καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πα-
 πικὸν δὲ οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχει οὐδενὶ τούτων κατὰ τὸν δο-
 σίθεον τῶν Ἱεροσολύμων· τίσι τῶν ἄνωθεν τριῶν εἰρημένων βα-
 πτισμάτων εἶναι ὅμοιον τὸ παπικὸν ἀλμυρὸν ῥάντισμα ; ὅχι
 εἰς κανένα διότι ὁ μὲν Μωϋσῆς ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι καὶ δι' ὕ-
 δατος ἐράντιζεν ἔχοντας κεκαυμένην στάκτην πυρᾶς δαμάλεως
 ὁ δὲ λατινικὸς ῥαντισμὸς δὲν ἔχει νομικὴν στάκτην ἀλλὰ πα-
 πικὸν ἄλλας διὸ ὁ παπικὸς ῥαντισμὸς δὲν εἶναι ὅμοιος μὲ τὸ
 ἀποκάλυψ. βάπτισμα τοῦ Μωϋσέως· (καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν Ἰω-
 Κεφ. Γ'. ἄννου λέγει ἢ οἱ λέγοντες ὅτι εἶναι Ἰουδαῖοι καὶ δὲν εἶναι.)
 στίχ. 9. οὔτε μὲν τῷ τοῦ Ἰωάννου βαπτίσματι εἶναι ὅμοιον διότι ὁ μὲν
 Ἰωάννης ἐν Ἰορδάνῃ ποταμῷ καὶ εἰς ἄλλους ποταμοὺς ἐβά-
 πτιζεν· ἄρα τῷ τοῦ κυρίου βάπτισματι εἶναι ὅμοιος ὁ παπικὸς
 ῥαντισμὸς, ὅπερ εἰς οὐρανοὺς ἀναληφθεὶς ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπο-
 στολικῆς γλώσσης τῆς τοῦ Θεοῦ Διονυσίου ἔγραψε χειρὶ ; ἀπα-
 γε τῆς βλασφημίας μᾶλλον δὲ τῆς ἀσεβείας.

Οὐδαμοῦ τοιαύτη χρῆσις ἢ τοιούτον γραφικόν,
 ,Οποσοῦν ἵνα καλύπτῃ δόγμα τὸ τῶν δυτικῶν.
 Μάλιστα κανὼν προστάζει διατάττει γενικῶς,
 Τὰ βαπτίσματα γὰρ εἶναι τρία ἀποστολικός.
 Εἴτουν ἀναδύσεις εἶναι καταδύσεις πάλιν τρεῖς,
 Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος κατὰ μέρος καὶ χωρίς.
 Καὶ ἀπόστολος ὁ Παῦλος σκεύος ὃν τὸ ἐκλεκτόν,
 Ἐβαπτίσθημεν κηρύττει ἅπαντες εἰς τὸν Χριστόν.
 Εἰς τὸν θάνατον (α) κυρίου ἑβαπτίσθημεν καθὼς,
 Συνετάφημεν αὐτῷ τε ἀποφαίνεται ἀληθῶς.
 Διὰ τοῦ βαπτίσματός του τοῦ Χριστοῦ σαφῶς δηλοῖ,
 Τὴν ταφὴν καὶ ἐγερσὶν του ἅπερ τυπικῶς τελεῖ.
 Ἡ πατέρων καὶ συνόδων ἴδε οἰκουμενική,
 Ἡ ἁγία ἡ δευτέρα ῥῆσει ἀποφαντική.
 Εὐνομιανούς διώκει ἐκκλησίας παντελῶς,
 Καὶ τοὺς ἔχει ἀβαπτίστους ἐθνικούς ὀλοτελῶς.
 Μολονότι καὶ χρωμένους καταδύσει μόν' μιᾶ,
 Ἀπορρίπτει ἀποβάλλει ἔλεος οὐκ ἐγγυᾶ.
 Εἶν' λοιπὸν καινοτομία ἀναντίρρητος σαφῆς,
 Ῥάντισμα λατίνων τοῦτο ἐναντίον τῆς γραφῆς.
 Εἶδομεν ὅτι ἡ δύσις ἐπλανέθη παντελῶς,
 Τὰ μυστήρια τὰ Θεῖα δὲν φυλάττει ὀλοτελῶς.
 Κατ' ἐπίνοιαν ἢ χάρις μυστηρίων Ἱερῶν,
 Εἰς ψυχὰς τῶν μουρμένων εἰς τὸν πρέποντα καιρόν.
 Ἐνεργοῦνται δι' ἀνθρώπων ὄντων τούτων ὑλικῶν,
 Διὰ ὕλης ἀρμουζοῦσις κατὰ λόγον φυσικόν.
 Τυπικῶς δεικνύται αὕτη εἰκονίζη τ' ἀληθές,
 Ὡς ἀδύνατον ἀνθρώπῳ προσιδεῖν τὸ ἀφανές.
 Χάρις τοῦ βαπτίσματός τε εἶναι ὑπερφυσική,
 Ἄπαντες φρονοῦμεν τοῦτο δύναμις εἶν' Θεϊκή.
 Αὕτη μόνον θεωρεῖται μόνον διὰ τοῦ νοός,
 Ἐναργῶς πῶς ταύτην βλέπει ὅστις εἶν' ὁ χοριγός.
 Πῶς δὲ τοῦτο τί δὲ τοῦτο τὰς αἰτίας νοερῶς,
 Ὁ Θεάνθρωπος δεσπότης οἶδε ταύτας καθαρῶς.

Ἐπιστολὴ
 Παύλου Ἀ-
 πρὸς Ῥωμ.
 στίχ. 3. 4.

(α) Τὸν Ἱερὸν λοιπὸν βαπτιζόμενον ἢ Συμβολικὴ διδασκα-
 λία μυσταγωγεῖ, ταῖς ἐν τῷ ὕδατι τρισὶ καταδύσεσι τὸν Θεαρ-
 χικὸν τῆς τριημερονύκτου ταφῆς Ἰησοῦ τοῦ ζωοδότου μιμεῖσθαι
 θάνατον ἢ Διονύσιος ἀρεοπαγῆτης.

Καὶ ἡμεῖς ὡς ὑλικοὶ τε ἄνθρωποι ὡς γηγενεῖς
 Μὴ δυνάμενοι εἰδέναι ἅς δὴπου ποτὲ κἀνεῖς·
 Ἐνεργοῦμεν ὡς εἰδότες μόνον διὰ τοῦ νοῦς,
 Τυπικῶς καὶ διὰ ὕλης βλέποντες ἅς ὁ Θεός·
 Ἄνευ ὕλης βλέπει ταύτας ὦν Θεὸς ὑπερφυής,
 Ὁ Θεάνθρωπος δεσπότης ὁ χριστὸς ὁ δυφυής.
 Ἐνσαρκος οἰκονομία λόγου τοῦ μονογενοῦς,
 Ἀναπλάσεως ἀνθρώπου σωτηρίας παγγενούς·
 Εἶχε τὸν σκοπὸν πρὸ πάντων ἄνθρωπον τὸν μισιτὸν,
 Ἀναπλάττει ὑπὲρ λόγον σύμφυτον αὐτῇ αὐτόν·
 Θέλοντες ἵνα ἰδῶμεν φύσει ὄντες ὑλικοὶ,
 Τυπικῶς δηλοῦμεν τοῦτο ἄνθρωπ' ὄντες χοῖκοί.
 Ἀναγέννησις ποιεῖται ὡς ἡμῖν γε δυνατόν,
 Ἐκ τῆς φύσεως λαβοῦσι ἐκ τῶν ὄντων ὑπαρκτῶν·
 Ἀναγέννησις ἀνθρώπου ἵνα γένη ὑπαρκτῇ,
 Ἐν τῇ μητρὶ τῆς μητρός του δεῖ τιθῆναι ἐν αὐτῇ·
 Μετὰ θάνατον ἰδίου διὰ τὴν ἀλλοιωθῆ,
 Καὶ ἡμῖν φανῇ ὡς ἄλλος ὅταν θὰ ἀναστηθῇ·
 Βάπτισμα λοιπὸν τὸ Θεῖον ἐκτελεῖ καθολικῶς,
 Καὶ τὰς ἄνω ἐνεργείας παριστάνει τυπικῶς·
 Αὕτη ὡς μήτρα κολυμβήθρα (α) ἐκλαμβάνεται ῥητῶς,
 Ἡ κατάδυσις τοῦ βρέφους καὶ ὑστέρισις φωτός.
 Θάνατον μᾶς παραστένει εἰς στοιχεῖον συστοιχοῦν,
 Τῷ κοινῷ τῶν τεθνεώτων μὲ αὐτὸν δὴπου τὸν χοῦν·
 Ἡ ἀνάδυσις συγχρόνως τὴν ἀνάστασιν δηλοῖ,
 Τὴν ἀνάπλασιν ἀνθρώπου ὑπὲρ λόγον ἐκτελεῖ·
 Τίς ὁ αἷτιος ἀπάντων τίς ὁ μεταφυσικὸς,
 Ἐνεργεῖ καὶ μεταπλάττει τρισυπόστατος Θεός.
 Ἀναδύσεις καταδύσεις ἐνεργοῦνται ἀνὰ τρεῖς,
 Εἰς τὸ ὄνομα τριάδος τὸ καθ' ἐν ὅμως χωρίς.
 Οὕτω τέλειον φρονεῖται βάπτισμα τὸ Ἱερὸν,
 Τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀποστόλων καὶ πατέρων τῶν λαμπρῶν·

(α) Δηλοῖ τροπικῶς κατὰ τοὺς Θεολόγους τὴν κοιλίαν τῆς Θεοτόκου εἰς τὴν ὁποῖαν κατώκησεν ὁ ἀναγεννήσας ἡμᾶς τῷ Θεῷ αὐτοῦ αἵματι καὶ τῷ ἐκ τῆς θείας πλευρᾶς αὐτοῦ ἐκχυθέντι ὕδατι, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ οἴκῳ τῆς Θεοτόκου » χαῖρε τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον χαῖρε τῆς ἀμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ῥύπον.

Καὶ κοινῶς τῶν ὀρθοδόξων ἀληθῶς χριστιανῶν,
Καὶ ποτὲ κατὰ λατίνους χεῖρῳ εὐνωμιανῶν (α)
Τί ἐκ τούτου σὺ ὦ πάπα ἐκ χοιρίων καὶ τριχῶν,
Καὶ ἐκ ῥαντισμοῦ σου μόνον ἐκ ψιλῶν μόνον εὐχῶν.
Κρίνεις σὺ καὶ ὁ λαός σου ὅτι τὰ ὑπερφυῆ,
Παρχστένεις ἐν τῷ κόσμῳ καὶ αὐτὸν τὸν δυφυῆ.
Διὰ τοῦτο καὶ θρησκείας μέρος της τὸ πρακτικόν.
Παραρρίπτεις παραφθείρεις τάχα μὲ πνευματικόν.
Ἐνθυμήσου τὸν εὐνοῦχον πράξιν ἀποστολικήν, (β)
Ἴδε ὕδωρ τί κωλύει (γ) ὄντως τὴν δογματικὴν.
Τοῦ βαπτίσαιμε ἀμέσως ἐκ τοῦ ἄρματος εὐθύς,
Ἐκατέβησαν ὁμοῦτε ἐβαπτίσθη ὡς καθ' εἷς.
Ὅτι ἦτον ὕδωρ τοῦτο ὅχι δῆπου τε τυχόν,
Οὔτε ὅσον ἔχει ἡ δέσμη τῶν χοιρίων σου τριχῶν.

(α) Οὗτοι εἰς μίαν κατάδυσιν καὶ εἰς μίαν ἀνάδυσιν ἐβαπτίζοντο, καὶ ἐφρονοῦσαν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κτίσμα καὶ ποίημα ὡς τοὺς ἀγγέλους.

(β) Δι' ἀγγέλου κυρίου ἀπεκαλύφθη τῷ ἀποστόλῳ Φιλίππῳ καὶ ὑπῆντησε τὸν εὐνοῦχον κανδάκης καθ' ὁδὸν καὶ ἐκολλήθη τῷ ἁμαρτι (καροῦτζα) καὶ κατηχήσας ἐβάπτισε πράξις ἀποστόλων Κεφ. ἡ. στιχ. 8.

(γ) Ἀπὸ Χριστοῦ μέχρι τῆς τοῦ Παύλου Μυήσεως καὶ ἔτι ἱκανῶν χρόνων ἐγένετο τὸ Ἱερὸν βάπτισμα ἐν παντὶ ὕδατι (εἰς κάθε νερόν) δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τελειούμενον ἄνευ τῆς τοῦ μύρου χρίσεως· καὶ ὁ βαπτίσας τὸν ῥηθέντα εὐνοῦχον Φίλιππος, ἓνας τῶν ἐβδομίκοντα διάκονος ἦν διὰ τοῦτο δὲν ἐπέθηκε τὴν χεῖρα. ἀλλ' ἕτερος ἔπειτα τῶν δώδεκα, καὶ ἐπῆλθε τῷ πνεύματι τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτῷ, ὡς φησὶν Ἰσίδωρος· ὡς ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων βλέπομεν Φίλιππον βαπτίσαντα τοὺς ἐν τῇ Σαμαρείᾳ Πέτρον δὲ καὶ Ἰωάννην καταβάοντας προσευχομένους περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι πνεῦμα ἅγιον· ὕστερον μεθ' ἱκανὸν χρόνον ἐδιδάχθησαν οἱ ἀπόστολοι δι' ἐπιπνοίας τοῦ ἁγίου πνεύματος τὸν δὲ τρόπον τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ τοῦ ἁγίου μύρου, καὶ τῆς Ἱεροσύνης, καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ἡμῖν παρέδωκαν, ἐκτὸς γραφῆς ὡς λέγει » Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης. Ἰδέτω ὁ λατίνος ἐν παντὶ ὕδατι καὶ μόνῳ ὕδατι θέλων ἐπικυρῶται τὸ ῥάντισμα φέρει ἐξ ὑποθέσεως, πῶς ὁ Πέτρος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐβάπτισε τρεῖς χιλιάδας· δοθέντος ὡς δίδεται εὐρυχώρου ποταμοῦ, ὅχι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἀλλ' ἐν μιᾷ ὥρᾳ χιλιάδας ἑκατόν.

Τυπικῶς ἡ μήτρα ἦτον ἦτον πολλὰ ἀρκετόν,
 Ὑποβρύχιον νὰ κάμῃ τὸν εὐνοῦχον βουτικτόν·
 Δόσε προσοχὴν εἰς μέρη εἰς διάφορα σχεδόν,
 Ἴνα ἴδῃς κολυμβήθρας τῶν ἀρχαῖων σωρηδόν·
 Ἀποστόλων τῶν ἀγίων καὶ ἐγὼ τὸ μαρτυρῶ,
 Ὡς ἐξέτασα πολλάκις ἔμαθον ἤδη ἐρῶ·
 Μία εἶναι ἐν ἐφέσω ἀπὸ μάρμαρα γλυπτῇ,
 Σώματι ὑπὲρ μεγέθει ἔκτοτε αὐτὴ ὑπαρκτή·
 Τέσσαρας θαθμίδας ἔχει ἐν τῇ ἔσω τῇ πλευρᾷ,
 Τέσσαρες πάλιν τῇ ἔσω κολυμβήθρα Ἱερᾷ·
 Ἄλλη αὖθις ἐν τῇ πάτρῳ πρὸς λιμένα τῆς αὐτῆς,
 Εἶν' λιθόκτιστος παροῦσα τί πλέον τοῦτο ζητεῖς·
 Κ' ἐν Σερίφῳ εἶναι μία εἰς τριάδος τῷ ναῷ,
 Καὶ αὐτὴν μόνος μου ἴδα μαρτυρῶ κ' ὁμολογῶ·
 Καὶ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἐξεσκέπασαν ἐκεῖ,
 Ὅταν τὸν ναὸν ἐκτίζαν μὲ μεγάλην προσοχή·
 Μετὰ τοῦτο καὶ ἐν τούτοις ἕτερον καινοτομεῖς,
 Μετατρέπεις καὶ τὴν λέξιν ἔννοιαν διχοτομεῖς·
 Εἰς ἰδίαν σου τὴν γλῶσσαν ἀπορῶ τί νὰ εἰπῶ,
 Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν φρατόρων εἰς αὐτὴν νὰ ἐκραπῶ·
 Οἱ ὅποιοι κατοικοῦσιν ὅπου ἡ ἐλληνικὴ,
 Βασιλεύουσα καὶ πρώτη γλῶσσα εὐαγγελικὴ·
 Καὶ βαπτίζου ἐκφονοῦντες λόγους τῶν ἐλληνιστῶν,
 Μὴ εἰδότες ὡς νησῶται ὁμιλεῖν ῥωμαϊστί·
 Ἐγὼ τὸν βαπτίζω τοῦτον φευ! βαβαὶ τῆς μιαρᾶς,
 Οἷησιν καὶ τοῦτο δεῖχιν φαντασίας βδελυρᾶς,
 Πότε πνεῦμα μόν' σέ βλέπω, πότε σῶμα καθ' αὐτό,
 Ἀλλοπρόσσαλος ὑπάρχεις ἐναντίον σεαυτῷ·
 Ἄπασα ἡ ἐργασία μυστηρίων Ἱερῶν,
 Καὶ ἐν λόγῳ καὶ ἐν λέξει εἰς τὸν ἅπαντα καιρόν·
 ἔχει ὄντως κατ' ἀνάγκην ἔννοιαν πνευματικὴν,
 Ἦτις πρὸς ἡμᾶς δεικνύται εἰς αὐτὴν τὴν πρακτικὴν·
 Τὸ βαπτίζεται βαπτίζω ῥῆμα ἐνεργητικόν,
 Διαφέρη κατὰ πάντα μὴ κατὰ γραμματικόν·
 Ὅταν εἰπῶ ὅτι τύπτω κεφαλὴν τοῦ κατ' ἐμοῦ,
 Καὶ ἐξ' ἐναντίας εἰπῶ τύπτεται παλ' ὑπεμοῦ·
 Ἐνεργῶν ἐγὼ θὰ εἶμαι καὶ ὁ πάσχων πάλ' αὐτός,
 Κ' εἰς τὰς δύο ταύτας κλίσεις λόγος εἶναι ὁ αὐτός·
 Ἡ διαφορὰ εἰς τοῦτο ῥήματος σχηματισμός,
 Εἰς τὸ ἄλλο ὅμως εἶναι καὶ ὁ χριστιανισμός·

Ὁ ὁποῖος κατὰ λέξιν θανατῶνι ἀνηλεῶς,
 Κατὰ πνεῦμα ὅμως σώζει οὕτως ἐστὶν ὁ Θεός·
 Τὸ βαπτίζω δὲ σημαίνει τοῦ βαπτίζοντος αὐτοῦ,
 Τὴν ἐνέργειαν ἀμέσως κατὰ θέλησιν αὐτοῦ·
 Εἶδομεν ἡ ἐκκλησία βαπτιζόμενον αὐτόν,
 Δέχεται τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸ ἴδιον ῥητόν·
 Κατὰ βίαν ὅταν ἔλθῃ ὅχι προαιρετικῶς,
 Ὅχι κατ' ἰδίαν γνώμην ὅχι θεληματικῶς·
 Ὅχι βέβαια δι' ὅλου ὅχι λέγει ὁ Χριστός,
 Ὅστις θέλει ἵνα ἔλθῃ γενῇ εἰς ἐμὲ πιστός·
 Καὶ ἀπαρνησάτω πάντα ἐμὸς οὗτος μιμητῆς,
 Γενηθήτω κατὰ οὕτως ἐστὶ μαθητῆς·
 Τοῦτο θέλουσα ἡ θεία ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 ἵνα δείξῃ ἀρηδύλως εἰς τὸν νοῦν κάθε πιστοῦ·
 Ὅστις βάπτισμα λαμβάνει τὸ βαπτίζεται φωνεῖ,
 Αὐθαρέτω προαιρέσει ἔρχεται καὶ κοινωνεῖ·
 Καὶ συντάττεται Χριστῷ τε ἀποτάσσει σατανᾶν,
 Ὅχι ἀπὸ βίαν ἄλλου ἐξορκεῖ τὸν μαμωνᾶν·
 Ὅταν ἐν δοθῇ καὶ μόνον ἄτοπον ἐνὶ σχεδόν,
 Τρέχουσι μύρια ὅσα καθημέραν σωρηδόν·
 Ἐνα πάντοτε προσάξει ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ,
 Τὸν ἀναδόχον νὰ ᾔῃαι καθενὸς τυχὸν πιστοῦ·
 Καὶ τὸν θέλει ἐξαιρέτως εὐσεβεῖ καὶ ἐγκρατὴν,
 Τῶν δογμάτων τῆς θρησκείας ἐντελῶς κατηχητήν·
 Διονύσιος ὁ μέγας ὁ σοφώτατος ἀνὴρ,
 Ἐξηγήσεων δαγμάτων ἐκκλησίας ὁ φωστὴρ·
 Χρέος εἶν' τοῦ ἀναδόχου ἀποφαίνεται ὀρθῶς,
 Πρῶτον τὸν ἀναδόχον του νὰ διδάξῃ καθαρῶς·
 Πίστιν νὰ τὸν κατηχήσῃεῖτα νὰ συλλογισθῇ,
 Λόγον δὲ θέλει νὰ δόσῃ εἰς Θεὸν τὸν ἀληθῆ·
 Οἱ λατῖνοι ὡς καὶ τοῦτο ἐν παρέργῳ ἀπερνοῦν,
 Ὡς ἀσήμαντον τὸ ἔχουν οὕτω πάντες τὸ φρονοῦν·
 Ὅθεν δύο ἀναδόχους καὶ πολλάκις ἴσως τρεῖς,
 Τῶν νηπίων προσκαλοῦσι οἱ ἀνόητοι γονεῖς·
 Καὶ τὸ χερίστον ἀπάντων ὅπερ δείχνει ἐντελῶς,
 Τὴν ἀνυπαρξίαν τούτου βάπτισμα μὴ μηδαμῶς·
 Ὑστεροῦσιν ἀπ' τὴν χάριν μύρου (α) θείου Ἱεροῦ,
 Τοὺς βαπτιζομένους πάντας ὕστερον ἀπὸ καιροῦ·

(α) Τρεῖς αὐτόν βαπτίζει ταῖς τρισὶ τοῦ τελουμένου κατα-

Μετὰ χρόνων τὰ μυρόνουν μετὰ ἔτη τὰ ἑπτὰ,
 Ἰσως τότε δὲν προφθάνουν καὶ ἡ ζωήτων τελευτά.
 Χρῖει τότε τούτους οὕτως ὅχι πάλιν Ἱερεὺς,
 Ὅταν κρίσεως ὁ χρόνος μόνον ὁ ἀρχιερεὺς.
 Ἐπειδὴ δὲν συγχωρεῖται Ἱερεύσι δυτικοῖς,
 Μύρω χρῖει χρισμένους φεῦ ! τῆς δόξης τῆς κακῆς.
 Ποιήσις τοῦ μύρου (α) τούτου ἐμποδίζεται καλῶς,
 Παρ' αὐτῶν μὴ ἐκτελεῖσθαι τὸ δὲ χρῖειν παντελῶς.
 Αὐθεντία τῶν κανόνων οὕτω φθέγγεται ὀρθῶς,
 Τῶν πατέρων τῶν Συνόδων βλέπε τούτους καθαρῶς.
 Καὶ ἡ κρίσις ἡ τοῦ μύρου ὅλως εἶν' Συμβολικῶς,
 Χάριτος πνεύματος θείου δείκνυται πραγματικῶς.
 Ὡς εἰς βάπτισμα κυρίου καὶ ὁ ἴδιος (β) Χριστὸς,
 Ἀναβαίνων παρὰ χρῆμα ἐξ' ὑδάτων ὁ αὐτός.
 Ἐβλεψεν ἀνεωγότα ἄνωθεν τὸν οὐρανόν,
 Κατερχόμενον τὸ πνεῦμα κατ' εὐθείαν ἐπ' αὐτόν.
 Ἀναγκαῖον λοιπὸν τοῦτο ἄφευκτον ὀλοτελῶς,
 Μετὰ βάπτισιν τὸ χρῖειν τότε ἔχει ἐντελῶς.
 Βάπτισμα τοῦ Θεανθρώπου βαπτιζόμενος αὐτός,
 Καὶ δικαίως νὰ καλῆται ὡς Χριστοῦ Θεοῦ στρατός.

δύσει καὶ ἀναδύσει τὴν τρισὴν τῆς θείας μακαριότητος
 ἐπιδοήσας ὑπόστασιν· καὶ περιβαλλὸν ἐσθῆτα (ἔνδυμα) τῷ τε-
 λουμένῳ κατάλληλον τῷ Θεουργηκωτάτῳ μύρῳ τὸν ἄνδρα
 σφραγιτάμενος, μέτοχον ἀποφαίνει λοιπὸν τῆς Ἱεροτελεστικω-
 τάτης εὐχαριστίας ἡ Διονύσιος ἀρεοπαγίτης· τοῦτο παραβαί-
 νοντες ἀντὶ μύρου σιάλω (σάλιον) μὲ ἀλάτι πεφυρμένῳ (ἀνα-
 κατομένῳ) κρίουσιν οἱ Λατῖνοι.

(α) Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη ἡ κρίσις· ποί-
 ησις, κορῶν (κοριζίων· ἥτοι παρθένων διακονισῶν) καθιέρωσις
 ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γένηται μήτε δὲ καταλλάξῃ (καθ' ὀλοκλη-
 ρίαν) τινὰ εἰς δημοσίαν λειτουργεῖαν πρεσβυτέρῳ ἐξεῖναι (ἐξέρ-
 χεται μετέρχεται) ἔκτος κανὼν τῆς ἐν καθαργένῃ Συνόδου.

(β) Αὕτη ἐστὶν ἡ κρίσις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἐχρίσθη
 ἄλλοθεν ποθεν, ὡς οἱ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας κατὰ τὸν λόγον
 Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ. » Χριστὸς εἶναι ὄνομα τῆς τοῦ Θεοῦ
 λόγου ὑποστάσεως, δύο φύσεων ὑπάρχον σημαντικόν, καθ' ὃ
 αὐτὸς ἑαυτὸν ἔχρισε, κρίων μὲν ὡς Θεὸς τὸ σῶμα τῇ Θεότητι
 αὐτοῦ, χρισόμενος δὲ ὡς ἄνθρωπος, κρίσις δὲ ἡ Θεότης τῆς ἀν-
 θρωπότητος.

Κεχρισμένοι ὄντες μύρω μᾶλλον οἱ χριστιανοί,
 ἔχουσι τὴν κλήσιν ταύτην ἅπαξ ἅπαντες κοινῇ.
 Διὰ τοῦτο ἐκκλησία ἀληθῆς καθολικὴ,
 Καθ' ἡμᾶς τῶν ὀρθοδόξων αὐτ' ἡ ἀνατολική.
 Ὡς γυμνοὺς ἐλλήνων παῖδας δέχεται τοὺς δυτικούς,
 Μὲ κοινὸν ἕτερον λόγον ὅλους τοὺς αἰρετικούς· (α)
 Εἶδομεν ἀρχὴν καὶ βάσιν χάριτος τῆς τοῦ Θεοῦ,
 Ἀπὸ βάπτισμα ἀρχίζει σωτηρία τοῦ λαοῦ.
 Δίδονται καὶ ἐπομένως χάριτες παντοτειναί,
 Πρὸς αὐτὸν τὸν βαπτισθέντα ὅλως καθημεριναί.
 Ὡς λαμβάνει μεταδίδει μεσιτεύει πρὸς Θεόν,
 Μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του ἀγιάζει τὸν λαόν.
 Ὅταν βάπτισμα δὲν εἶναι οὔτε χάριτος ἀρχή,
 Μῆτε ἔχει μῆτε δίδη μῆτε λόγον μῆτ' εὐχῇ.
 Ἄν δεχθῶμεν ὥσπερ θεῖον βάπτισμα αἰρετικῶν,
 Διατὶ ὅχι καὶ τὰ ἄλλα φρόνημα πεισματικόν.
 Ἐπειδὴ δὲν μᾶς λανθάνει ὅτι δύναμις Θεοῦ,
 Χάρις πνεύματος ἁγίου ἐνεργεία τοῦ Υἱοῦ.
 Ἐκτελεῖ τὸ κάθε Θεῖον μυστηρίων Ἱερῶν,
 Ὑπὲρ φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς τὸν ἅπαντα καιρόν.
 Λοιπὸν βάπτισμα λατίνων ἀπ' ἀρχῆς εἶναι μηδὲν, (β)
 Οὔτε χάριν τοῦτο ἔχει εἶν' ἀσήμαντος ὑφέν.
 Καὶ ὁ βαπτισθεὶς ἐκεῖνος εἶναι ὥσπερ ἐθνικός,
 Χάριτος (γ) ἐστερημένος ὢν οὗτος αἰρετικός.
 Χάριν οὕτως δὲν λαμβάνει πῶς εἶν' τοῦτο δυνατόν,
 Ἀπὸ τὸ μὴ ἔχειν δοῦναι εἰς τινα τῶν ἐξ αὐτῶν.
 Ἱεροπραξία (δ) πᾶσα εἶν' αὐτοῖς μόνον φωνή,
 Οὕτω πῶς ἡ ἐκκλησία καθ' ἡμᾶς αὐτοῖς φρονεῖ.

(α) Τοὺς διαφθείροντας τὴν τῶν Ἱερῶν ἀποστόλων καὶ πατέρων ὀρθὴν παράδοσιν τοῦ Ἱεροῦ βαπτίσματος καὶ μὴ ἐντελῶς κατὰ πάντα καθ' ἡμᾶς βαπτιζομένους, ὡς ἑλλήνας (ἐννοεῖ τοὺς εἰδολολάτρας) δεῖ (πρέπει) δέχεσθαι (νὰ δέχεσθαι « μέγας Βασίλειος.

(β) Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν, εἰὰν καὶ μὴ ἡ δεδομένον ἄνωθεν αὐτῷ Εὐαγγελ. Ιω. Κεφ. Γ'. στιχ. 27.

(γ) Οὐ γὰρ ἐνοικήσει τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν σώματι καταχρέω ἁμαρτίας» Σοφία Σολομώντος καὶ Σεεράχ.

(δ) Διότι τοῦ ἀληθοῦς, ὅτι ποτέ εἶναι κατὰ νόμον ἀληθείας, ὀρθῶς ἀποδεικνυμένου, καὶ ἀκραιφνοῦς ἐστηκότος, πᾶν τὸ ἐ-

Διὰ τοῦτο καὶ ὡς ἔλλην καὶ ὡς ἓνα ἔθνικόν,
 Ὡς ἀρτίτοκον παιδίον δέχεται τὸν δυτικόν·
 Ὁ κανὼν τῶν ἀποστόλων βάπτισμα αἰρετικῶν,
 Ὅστις δέχεται ἀκρίτως καθαιρεῖσθαι τὸν κακόν·
 Εἴτα ἢ ἐν Καρχηδόνι Σύνοδος ἢ Ἱερὰ,
 Τῷ κανόνι ἐπομένη λέγει αὕτη καθαρὰ·
 Ὅσοι καὶ ἂν βαπτισθῶσι παρὰ τῶν αἰρετικῶν,
 Εἴτε χειροτονηθῶσιν εἰς τὴν τάξιν κληρικῶν·
 Οὐκ' εἰσὶ χριστιανοί τε οὔτε ὅλως κληρικοί·
 Ἐναντίοι ὡς φανέντες δόγμασιν αἰρετικοί·
 Βάσιν ἔχουσα εἰς τοῦτο πλῆθος γραφικῶν ῥητῶν,
 Μάλιστα τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ λόγων τῶν γραπτῶν·
 Εἰς ὃ κύριος ἀπάντων μία πίστις ἀληθής,
 Ἐν τῷ βάπτισμα κυρίου τοῦτο ἔχει ὁ καθ' εἷς·
 Πῶς τὸ βάπτισμα ἐκεῖνο εἰμπορεῖ αἰρετικῶν,
 Τοῦ νὰ ᾔηται στὴν καθ' ὅλου τούτων τῶν σχισματικῶν·
 Τοῦ Χριστοῦ τῆς ἐκκλησίας πίστεως καθολικῆς,
 Ἦς κεχωρισμένον ὄντων δόξης ἀνατολικῆς·
 Παύω πλέον τί νὰ εἶπω εἶναι δύσκολον σχεδόν,
 Λατίνων τὰς καινοτομίας ἵνα εἶπω ῥιζηδόν·
 Τὰ Συγγραμμάτου ὅλα ἅς ξετάσουν ἀπ' ἀρχῆς,
 ἵνα μάθουν καὶ ἰδοῦσι ἀπὸ ποῖας ἐποχῆς·
 Ἀπὸ τὰ σαράντα γράφω ἐξηγῶν ἐκ τῶν γραφῶν,
 Κήρυξά εἰν' ἐσφαλμένος ὁ λαὸς τῶν δυτικῶν·
 Ἐπαναλαμβάνω αὖθις ἄτοπον ἐὰν δοθῇ,
 Ἐπονται μύρια ὅσα (α) ὅσα ἂν τις λογισθῇ·

τέρως ἔχων καὶ τὴν ἀλήθειαν προσπιούμενον ἐξελεγχθήσεται,
 καὶ ἕτερον αὐτοῦ ὄντως ὄντος, καὶ ἀνόμοια, καὶ δοκοῦν (στο-
 χάζοντες) ἐκεῖνο μᾶλλον, ἢ ὃν » Διονύσιος ἀρεοπαγίτης.

(α) Παρίημι λέγειν τὰς καινοτομίας τούτων καὶ παραβάσης
 τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων· ἀθετοῦσι τὸν ιδ'. τῆς ἐν Λαο-
 δικείᾳ Συνόδου, καὶ ἐπιμερίζουσι τὰ ἅγια δῶρα, τὰ παρ' αὐ-
 τοῖς ἄζυμα, μετὰ τὸ ἀγικισθῆναι, ὡς κοινῷ τῷ δῆμῳ παντὶ·
 ἀθετοῦσι τὸν ΞΘ'. τῆς ἑκτῆς Συνόδου θ' λέγει μὴ ἐξεστω τινὶ
 (δὲν εἶναι συγχωρισμένον εἰς κανένα) τῶν ἀπάντων ἐν λαϊκοῦ
 τελοῦντι ἐνθα τοῦ Ἱεροῦ εἰσιέναι τοῦ Θυσιαστηρίου (ἐκ τῶν
 λαϊκῶν νὰ ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὸ Ἱερόν) ἐκτὸς τοῦ βασιλέως»
 ἐν τῷ Δευτερονομίῳ· οὐ ποιήσεται σεισὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς σας
 οὐδὲ φθαρεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν (τὰ γένιά σας μὴ τὰ

Διὰ τοῦτο καὶ ἀμέσως πάπαν τοῦτον ἐρωτῶ,
 Πόθεν ἔλαβε βεβαίως ἀπὸ τίνος τὸ ῥητό·
 Ἀπὸ παλαιάν ἢ νέαν Θεῖαν Ἱερὰν γραφὴν,
 Ἡ ἐξ ἀποστόλων ἔχει τοιούτην τὴν περιγραφὴν·
 Παλαιάν τὴν σιωπῶμεν Ἱερὰν γραφὴν καινὴν,
 Ἄς ἰδῶμεν τὸν Χριστὸν μας τὴν αὐτοῦ θεῖαν φωνήν·

κουρεύεται) ὁ Χριστὸς μετὰ πώγωνος ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη ὁ δὲ πάπας γυμνὸς τῇ κεφαλῇ χαρακτηρίζουσι τὴν γυμνότητα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐκ ἀπὸ μαδαρώσεται (νὰ μὴν μαδίσητε κουρεύσητε λέγει ἔτι ὁ νόμος τοὺς πώγωνας ὑμῶν (ἦγουν τὰ γενιάσας) διότι τοῦτο γυναιξὶν εὐπρεπὲς ὁ κτίσας ἐποίησε Θεὸς » εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀποστόλων λέγεται » μὴ φθείριν τρίχα γενείων, μήτε ἐταιρικῶς κεκοσμήσθαι (μήτε ὡς τὰς δημοσίας νὰ στολίζεσθαι) » ἀθετοῦσι τὸν ΕΓ'. τῶν ἀποστόλων καὶ τὸν Ες'. τῆς ἑκτῆς Συνόδου » ἀπηνὲς (σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον) εἶναι τὸ κελεύοντας (προστάζοντας) καὶ ἀτεχνὲς ἄλογον, τὸ μὴ πρῶτον ἐκκενοῦν τῇ σφαγῇ τῶν ἀλόγων ζώων τὸ αἷμα τοὺς τῶν κρεῶν αὐτοῦ ἄπτεσθαι μέλλοντας ἀπειρήται (ἀπαγορεύεται ἐμποδίζεται) δὲ καὶ θηριάλοτα (τὰ πιανώμενα ὑπὸ τὰ θηρία) ἐσθίειν (νὰ μὴν τὰ τρώγουν) ἢ τεθνικὸς (ἢ τὸ ἀποθαμμένον) καὶ ὁ παραβαίνων εἰ μὲν κληρικὸς, καθαιρίσθω, εἰ δὲ λαϊκὸς ἀφοριζέσθω τὴν θεῖαν λειτουργίαν τελοῦντες οὐ πάντες ἐπίσης τῶν Θεῶν δώρων μεταλαμβάνουσιν ἀλλ' εἰς ἐξ αὐτῶν ἀσπασμῷ δὲ μόνῳ τοῖς ἄλλοις ἀφοσιοῦνται τὴν μέθεξιν » ἀθετοῦσι τὸν ιη. κανόνα τῆς πρώτης συνόδου λέγοντα » μετὰ τούτους ἦτοι τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους, τοῖς Θεοῖς δώροις δεῖ προσιέναι τοὺς διακόνους, ἐκείνων αὐτοῖς μεταδιδόντων.

Περὶ δὲ ἁζύμων ἀθετοῦσι τὸν Ο'. (70) κανὼνα τῶν ἀποστόλων λέγοντα ὅποιος μετὰ Ἰουδαίων νηστεύει ἢ συνεορτάζει, ἢ παρ' αὐτῶν δέχεται ξένια, ἢ ἅζυμα ἢ τί τῶν τοιούτων, κληρικὸς μὲν καθαιρεῖσθω, κοσμικὸς δὲ ἀφοριζέσθω » ἔτι προστάζει ὁ Ζ'. κανὼν » ὅποιος τῶν τοῦ κλήρου τὴν ἀγίαν τοῦ πάσχα ἡμέραν μετὰ Ἰουδαίων πρὸ τῆς ἐαρηνῆς (ἀνοίξεως) τελέσειεν ἰσημερίας ἀφοριζέσθω » πολλῷ μᾶλλον τὸ κεφάλαιον τῆς οἰκονομίας τὴν μυστικὴν Θυσίαν τελέσειεν διὰ ἁζύμων κατὰ Ἰουδαίους· βασιζόμενοι εἰς τὸν ἀπόστολον Παῦλον λέγοντα » εορτάζομεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ' ἐν ἁζύμοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας· ἀλλ' ἵνα λατῖνοι δὲν λέγει περὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀνυπο-

Ἐπιστολὴ
 ἁ. Ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς κορινθίους
 Κεφ. ἑ. Στίχ. 7 8

Ὁ Υἱὸς ὁ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ κραταιοῦ,
Ὅταν ἔλθῃ μετ' ἀγγέλων παντοκράτορος Θεοῦ.
Καὶ καθήσῃ ἐπὶ θρόνου πάραυτα θέλει κρινῇ.
Πάντα ἄνθρωπον ἐν γένει ἅπαντας ὅλους κοινῇ.
Οἱ ἐργάται ἀληθείας ἔσονται δήπου εὐθύς,
Οὐρανῶν τῆς βασιλείας κληρονόμοι ἀληθεῖς.

κρίτου καὶ καθαρᾶς καὶ ἀνεπιλήπτου διδασκαλίας εἶπεν ὁ ἀπόστολος » ὡς ἀλλαχοῦ μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ » βλέπε Χρυσόστομον.

Δι' ἐνζυμομένου τελείου ἄρτου ἐκτελοῦντες τὸ Ἱερὸν μυστήριον, τὴν τελείαν ἀνθρωπότητα τοῦ κυρίου δηλοῦμεν καὶ ποιοῦμεν τοῦτο κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον, ἄλευρον ἢ σὰρξ, προζύμιον ἢ ψυχὴ, τὸ πῦρ ἢ Θεότης τὸ ὕδωρ, τὰ χαρήσματα τοῦ ἁγίου πνεύματος τὰ ὅποια τὰ εἶχεν ὁ Χριστὸς ὡς φύσι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἄλλας ὁ νοῦς διὰ τοῦτο ἔννουν καὶ ἔμψυχον τὸ τοῦ κυρίου σῶμα ὀνομάζομεν· εἰσέτι ἐπαρχίαι τινὲς ὑπὸ τὴν δυτικὴν ἐκκλησίαν καὶ αὕτη ἡ Σηκελία ἐνζυμον καθ' ἡμᾶς ἄρτον θύουσι.

Εἰς τοιαύτην ἀσέβειαν ἔφθασεν ὁ πάπας ὥστε ἔπλασε καὶ καθαρτήριο πῦρ (πυργατόριον) καὶ ἴσως αὕτη ἡ αἵρεσις ἔχει τὴν ἀρχήντης ἀπὸ τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ἢ ὅποια λέγει » τὰ δεκτικὰ θεραπειᾶς ἀμαρτήματα δι' ἀλγηδόνων (βασάνων) θεραπεύονται καὶ ἐδῶ καὶ εἰς ἄδην, τὸ ἴδιον αὐτὸ φρόνημα ἔχουν καὶ οἱ ἀστρολόγοι τῶν χαλδαίων· διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ λατῖνοι ὡς ἐκ πρώτης παντὸς τοῦ κόσμου καταβολῆς συνέστην ἐν τόπῳ ἰδίῳ καὶ πῦρ καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ Ἀδάμ αἱ ἀξίαι τῶν ἀποβιοσάντων ψυχῶν τυχεῖν σωτηρίας μέχρι καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως, διὰ τοῦ καθαρτικοῦ πυρὸς εἰς τὸν τῆς ἀνχαύσεως τόπον, τὸν παρ' αὐτοῖς Λίμπον ὀνομαζόμενον, ἀπὸ τὸν ἐνταῦθα διήρχοντο· αἱ δὲ μὴ ἀξίαι εἰς τὴν ὑποχθόνιον κατακεκριμνῆζοντο κόλασιν· ὁ δὲ Χριστὸς ἀναστὰς κανένα λέγει ἐκ τῶν εἰς τὸν ἄδην ἠλευθέρωσε ἀλλὰ τοὺς προκαθαρισμένους ὅλους διὰ τοῦ καθαρτηρίου ἀπὸ τοῦ Λίμπου εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν μετέφερεν, ἔκτοτε δὲ ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἔμεινεν τὸ Λίμπος εὐκερον ὅθεν τῶν κεκοιμημένων αἱ ψυχῶν ὅσαι εἶναι ἀξίαι διὰ νὰ σωθοῦν διέρχονται διὰ τοῦ καθαρτηρίου καὶ ἀφοῦ καθαρισθοῦν ἀναβαίνουν εἰς τὸν οὐρανόν· οὕτω λέγοντες οἱ τῆς δύσεως, ἐπιβεβαιοῦσι τὸ ἤδη παρ' αὐτῶν φρονοῦμενον καθαρτήριο.

Οἱ ἐργάται πάλιν ψεύδους ἀληθῶς Θεοστυγεῖς,
 Κληρονόμοι αἰωνίως τῆς κολάσεως εὐθύς·
 Ὅπου εἶδομεν νὰ λέχει τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Λέγοντα περὶ μελλόντων οὐκ ἐγνώκαμεν αὐτόν·
 Νὰ εἰπῇ περὶ τοῦ τρίτου τόπου ἅμα καὶ πυρός,
 Οὔτε γραφικῶς διόλου οὔτε ἀναγωγικός·
 Δύω τόπους μᾶς δικνύει τῆς μελλοῦσις τῆς ζωῆς,
 Κόλασιν καὶ σωτηρίαν ὅχι μόνον τῆς ψυχῆς·
 Καὶ τοῦ σώματος ὁμοίως τοῦτο ἄνθρωπος δηλοῖ,
 Ἡ ψυχὴ ἅμα καὶ τὸ σῶμα τὸ κριθέν ἀποτελεῖ·
 Πόθεν ἔλαβες σὺ τοῦτο ὡς ἐκ Παύλου τοῦ ῥητοῦ, (α)
 Ἡ ἐξήγησις πατέρων τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κριτοῦ·
 Ναὶ ἀμφίβολον συγχρόνως ὅτι οὕτω τὸ φρονεῖ,
 Ἐξ ἀπείρων τῶν ῥητῶν του ὁ αὐτὸς τὰ ἐκφωνεῖ·
 Πῶς λοιπὸν ἀναλαμβάνεις καὶ ὡς δόγμα τὸ κρατεῖς,
 Ἐν ἀμφίβολον δογμάτων (β) ἐπιμόνως καὶ ζητεῖς·
 Ἰνα πείσης αὐτοὺς πάντας κατὰ σὲ μοναδικήν,
 Στὴν ἀκύρωτον διόλου καὶ ἀπὸ συνοδικήν·
 Σύναξιν πατέρων θείων οὔτε καὶ ἓνας πατὴρ,
 Ἐκκλησίας τῆς τοιαύτης γνώμης ἔγινε δοτήρ·
 Ἐξ ἧς ἐκγενῶνται πάντως ἀτοπήματα πολλὰ,
 Τῆς θρησκείας τοῦ κυρίου ὅσα δὲν εἶναι καλὰ·

(α) Ἐκάστου τὸ ἔργον πυρὶ δοκιμασθήσεται· τὸ πῦρ τῆς κολάσεως καίει δὲν δοκιμάζει κατὰ τοὺς Θεολόγους διότι πῦρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον »καὶ πάλιν ὁ ἀπόστολος» εἵτινος μὲν τὸ ἔργον μένει ὁ (τὸ ὁποῖον ἐπωκοδόμησεν μένη θέλει λάβει πληρωμὴν· καὶ ἂν τινος τὸ ἔργον κατακαῇ, θέλει ζημιωθῇ· αὐτὸς δὲ θέλει σωθῇ, ἀλλ' οὕτως ὡς διὰ μέσου τοῦ πυρός.

Ἐρμηνεύων δὲ τοῦτο ὁ μέγας ἀθανάσιος λέγει » εἵτινος τὸ ἔργον κατακαήσεται ζημιωθήσεται τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· σωθήσεται δὲ αὐτὸς ὡς διὰ πυρός· πῶς δὲ σωθήσεται, τουτέστι σῶος καὶ ἀκέραιος μενεῖ ἐν τῷ πυρὶ καὶ οὐκ ὀψεται (καὶ δὲν θέλη εἰδῇ) θάνατον· ἀλλὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ μόνον κατακαήσεται, καὶ χαωθήσεται· αὐτὸς δὲ ἀκέραιος μένει εἰς αἰῶνας αἰῶνος κολαζόμενος καὶ δὲν θέλει διαλυθῇ· τὸ σωθήσεται δηλ. ἀντὶ τοῦ διαμενεῖ, ὡς ἐν τῷ Ἰωβ ἐγὼ μόνος ἐσώθην καὶ ἤλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαισε. »

(β) Δέον ἡμᾶς ἐν τοῖς ἀμφιβάλοις ἐτέροις ἀμφιβάλοις νικᾶν τὸ ἀμφίβολον» μέγας Ἀθανάσιος.

Επιστολὴ
ἀποστόλου
Παύλου ἀ.
πρὸς κοριν-
θίους Κεφ.
Γ'. Στίχ.
13.14.15.

Διὰ τοῦ καθαρτηρίου τοῦ πυρὸς ὅπερ φρονεῖς,
 Ἄναιρεῖται ἡ δευτέρα παρουσία ἣν κανεῖς.
 Πίστεως τῆς τοῦ κυρίου ὥστε τοῦ νὰ μὴ φρονῇ,
 Ἀνταπόδοσιν καὶ κρίσιν καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκφωνῇ.
 Ἐπειδὴ καὶ τίς ἡ χρεία παρουσίας τοῦ Χριστοῦ,
 Ἰδοὺ νὰ ἡ κρίσις πάντα γίνεται κάθε πιστοῦ.
 Ἄν δοθῇ πῦρ ἐκεῖνο ὅπερ πάπας τὸ φρονεῖ,
 Ὑλικὸν πῶς εἶναι τοῦτο πάντως ματαιοπονεῖ.
 Ἐπειδὴ τῶν ἀδυνάτων φύσις οὕσα ὑλική,
 Ἐν αὔλοις ἵνα γένη χῦτη ἐνεργητική.
 Ἄν δοθῇ πῶς εἶναι τοῦτο ὕλης ὅλως ἀμιγές,
 Εἰς τὸ τοῦ ἀσβέστου πίπτει κ' εἶναι προφανῶς ψευδές.
 Εἶν' ὀρθότερον νὰ λέγω δύναμιν (α) τὴν τοῦ Θεοῦ,
 Ἐρειδόμενος εἰς ταύτην οὐκ εἰς φαντασίαν νοῦ.
 Τρίτον τόπον δὲν φρονοῦμεν καταστάσεις ὅμως τρεῖς,
 Τῶν ψυχῶν ὡς διαφόρους ἐννοεῖ τοῦτο ὁ καθ' εἷς.
 Πρώτη τῶν ἐν εὐσεβείᾳ τοῦ Θεοῦ τῶν ἐκλεκτῶν,
 Καὶ δευτέρα ἀσεβείᾳ (β) παρ' αὐτοῦ τῶν μισητῶν.
 Καὶ αἰρετικῶν ἀπάντων ὅλως τῶν ἀμαρτωλῶν,
 Θανασίμως πεπτοχότων κολασμένων ἐντελῶν.
 Τρίτη τῶν ψυχῶν ἐκεῖνων ὅσαι ἡμαρτον ποτέ,
 Ἐν τῷ κόσμῳ οὕσαι αὗται ἀμαρτίας ποιηταί.
 Πράξεων τῶν ἀθιμίτων παραβάται ἐντολῶν,
 Ἐνοχοὶ ἀμαρτιμάτων ἀδεκτοὶ καὶ συμβουλῶν.
 Εἰς μετάνοιαν ἐλθοῦσαι εἰς κλαυθμὸν ὀδυνηρὸν,
 Δὲν ἐπρόφθασαν τελείως διὰ ἄωρον καιρὸν.
 ἵνα κάμωσι πρεπόντως τὸν κανόνα ἀληθῆ,
 Ἡ ψυχὴ τῶν τεθνηκότων ὡς αὕτῃ ἐπιποθῇ.
 Εἶν' ἐπάναγκες νὰ κάμουν τὸν κανόνα τῶν ἐκεῖ,
 Ὅπου ἡ ψυχὴ ἐκάστου οἶον τόπῳ κατοικεῖ.
 Τιμωροῦνται τυρανοῦνται οἶον τρόπῳ δὲ οὐδεὶς,
 Τῶν ἀνθρώπων καὶ σὺ πάπα δύνασαι νὰ προειδῇς.

(α) Ψυχαὶ δικαίων ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν
 βάσανος Σολομὼν Κεφ. Γ'.

(β) ἡ Ἀσεβεὶς δὲ δὲν διασώζει ὁ Θεὸς, οὐκ αὐτὸς αὐτοῖς τῆς
 ἀπωλείας γενόμενος αἷτιος, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοῖς, μήτε τῷ ἐμπύ-
 τῳ καὶ φυσικῷ λόγῳ τὸν Θεὸν ἐπιγινῶναι θελήσαντες, μήτε τῇ
 ἐπιτρεπτικῇ παιδίᾳ, καὶ νοουθεσίᾳ κατήκοι Θεοῦ γενέσθαι βου-
 ληθέντες » ὁ Θεὸς Λυμπιόδωρος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Ἰωβ.

Αἴσθησις ψυχῆς ὑπάρχει δύναμις ἀληθινά,
 Ὡς τὴν βλέπομεν ἐν κόσμῳ πρὸς ἡμᾶς παντοτεινά·
 Δι' αὐτῆς διενεργεῖται πάθος λύπης καὶ χαρᾶς,
 Μεταβάλλεται συχνάκις ἀπὸ καιρικᾶς φορᾶς·
 Εἶναι ἀληθὲς τῷ ὄντι μὲ δυνάμεις τὰς αὐτάς,
 Ἡ ψυχὴ ὅπου ἂν ᾔηται ἐνεργεῖ ὡς ὑπαρκτάς·
 Οἶδε ποῦ εὐαρεστεῖται ἐν τῷ κόσμῳ ὅταν ᾔῃ,
 Ὁ κριτῆς τῶν πραξεῶν τῆς ποῦ δυσάρεστος ἂν ᾔῃ·
 Ἐκ τῆς γνώσεως (α) οὖν ταύτης χαίρει ἢ ἀγανακτεῖ,
 Τιμωρεῖται τυρανεῖται ἔλεος πάντα ζητεῖ·
 Καὶ διαφορὰ τετάρτη ἦν ὁ πάπας τὴν φρονεῖ,
 Καὶ ὡς δόγμα ταύτην ἔχει παρρησία ἐκφωνεῖ·
 Ὅτι τὰς ἀντιμισθίας ὅλως οἱ χριστιανοί,
 Ἐλάβον Θεόθεν ταύτας ἅπαξ ἅπαντες κοινή·
 Μετὰ θάνατον ἀμέσως δίκαιοι ἁμαρτωλοί,
 Καὶ τὴν κρίσιν πεπραγμένων τὴν φρονεῖ ὡς ἐπτελεῖ·
 Ἐπειδὴ ἡ δόξα αὕτη εἶν' συνάδουσα σχεδόν,
 Μὲ τὸ καθαρτηριὸν τοῦ διὰ τοῦτο περιττόν·
 ἵνα εἰπὼν καὶ αὐθις ἀποδείξῃς τὰς αὐτάς,
 Ἀναιροῦντες τοῦτο ὅλως μάλιστα ἀπὸ γραφάς·
 Φθάνει Παῦλος διὰ πάπαν τοῦτο μόν' τὸ γραφικόν,
 Ψεῦδος ἄντικρυς δεικνύει δόγμα τὸ αἰρετικόν·
 Ἐγὼ τετέλεκα τὸν δρόμον καὶ τετήρηκα ὀρθῶς,
 Πίστιν μόνην Ἰησοῦ μου διεφύλαξα ἀληθῶς·
 Στέφανος δικαιοσύνης μοι ἀπόκειται λοιπὸν,
 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅνπερ μετὰ τῶν λοιπῶν·
 Ἀποδώσει με ἐμβαίως ὅ,τε δίκαιος κριτῆς,
 Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἀπάντων πάνσοφος ὁ ποιητής·
 Ὅχι μόνον εἰς ἐμένα ἀλλὰ τᾶσιν γενικῶς,
 Τοῖς ἡγαπικόσιν ὅλοις παρουσίαν Θεϊκῶς·
 Τί ἐκ τούτου κρίνει πᾶς τις ὅτι κρίσις τοῦ Θεοῦ,
 Οὐπω ἐγεγόνει ἔτι οὐτ' ἀπόδοσις (β) αὐτοῦ·

Ἀπόστολ.
 Παύλου
 Ἐπιστολὴ
 Β'. Πρὸς
 Τιμόθεον
 Κεφ. δ'.
 Στίχ. 6. 7.
 8.

(α) » Ἐχουσιν αἱ ψυχαὶ τὴν αἴσθησιν παραδείσου καὶ κο-
 λάσεως κατὰ τὴν ἐννοηματικὴν λεγομένην αἴσθησιν καθ' ἣν ὁ-
 ρῶσι ἑαυτάς τε καὶ τὰ ὑπ' αὐτάς » Ἰουστῖνος μάρτυς.

(β) Καὶ εἰσὶν αἱ ψυχαὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπὸ τοῦ σώματος
 ἔξοδον (ἀναχώρισιν) ἐν τοῖς ἀξίοις αὐτῶν τόποις φυλαττόμε-
 ναι ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀνταποδόσεως » Ἰου-
 στῖνος.

Κρίσεως μὴ γενομένης πῶς ἀπόδοσις ποτέ,
 Ἄς τὸ κρίνουν τοῦτο δήπου οἱ παγκόσμιοι κριταί·
 Παραφρόνησις καὶ τοῦτο ἐκκλησίας δυτικῆς,
 Ἄντικρυς κενотоμία οὔσης ἐωσφορικῆς·
 ‘Ἡμεῖς ἅπαντες φρονοῦμεν καὶ δοξάζομεν ὀρθῶς,
 Κόλασιν ψυχῶν καὶ δόξαν καὶ φρονοῦμεν ἀληθῶς·
 Μετὰ τὴν δευτέραν εἶναι παρουσία τοῦ Χριστοῦ,
 ‘Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἔργων εἰς ψυχὴν κάθε πιστοῦ·
 Καὶ ἐντούτοις τυρανοῦνται αἱ ψυχαὶ ἀμαρτωλῶν,
 Καὶ εὐφρένωνται δικαίων τίς ὁ τοῦτο ἐκτελῶν·
 Αἴσθησις τῶν πεπραγμένων ἢ ἀπόφασις γνωστῇ,
 Τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους οὐδενὶ τούτων κρυπτῇ·
 ‘Ὡς ὁ Παῦλος βάλλει θάσιν εἰς τὰς πράξεις τὰς πιστὰς,
 Καὶ ἐν κόσμῳ ὧν εἰσέτι οἰκειοῦτε κατ’ αὐτάς·
 Βασιλεία οὐρανῶν τε εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ,
 Μετὰ σώματος ὧν χαίρει πρὶν τῆς κρίσεως αὐτοῦ·
 Τὸ αὐτὸ ὁμοίως πάσχει ἡ ψυχὴ ἀμαρτωλός,
 Τυρανεῖται τῇ αἰσθήσει ὅχι ὅμως ἐντελῶς·
 Εἴτε δόξα τῶν δικαίων ἢ παιδία ἀληθῆς,
 Μετὰ κρίσιν τοῦ κυρίου εἶναι τότε ἐντελής·
 Μετὰ τὴν αἵρεσιν τοῦ πάπα ἐφάνισαν καὶ ἄλλαι δυῶ,
 Τοῦ Λούθηρου καὶ τοῦ Καλξίνου ἐν τῷ δυτικῷ λαῷ·
 Λούθηρος (α) καλὸς μαρτῖνος μάστιξ τῶν χριστιανῶν,
 Ἐγεννήθη καὶ ἐφάνη γέννημα τί ἐχιδνῶν·
 Πλημυρεῖ Εὐρώπην ὅλην αἵματος ὁ τολμηρὸς,
 Ἐξ’ αἰτίας Θεοῦ πάπα (β) φόνου ἔγινε καιρὸς·

(α) » Ἦν τότε εἰς Βιτεμβέργιον διδάσκαλος Θεολόγος, καὶ ἦν ὑπερασπίζων αὐτὸν ἐν τῇ αἵρέσει ὁ δοῦξ τῆς Σαξωνίας Φρε-
 δερίκος.

(β) Φερόμενος κατὰ τοῦ πάπα Λούθηρος καὶ Καλξίνος εἰς ἀναίρεσιν τῆς δόξης αὐτοῦ, λέγοντες κεφαλὴν εἶναι τῆς ἐκκλη-
 σίας ἄκρον ἀρχιερέα, τὸ ὅποῖον καὶ ὁ διάλογος πολλάκις ἀντι-
 χριστιανικὸν ὄνομα ἐκάλεσεν· δὲν ἄρχονται ἀπὸ τῶν ῥητῶν τῆς
 Θείας γραφῆς καὶ πατέρων των ὄντων κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ
 πάπα, ἀλλ’ ἐκπίπτουσιν εἰς διαφόρους παραλογισμοὺς, ἐνδει-
 κνύμενοι τὸν πάπαν ἀμαρτωλόν, καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, ὡς
 φανερῶς ἀμαρτάνοντα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀνίερον· διὸ καὶ δογ-
 ματίζουσιν, ὅτι ὁ ‘Ιερεὺς ἐὰν ἢ ἀμαρτωλός, καὶ οἱ περιστῶτες
 ἀγνοοῦσι τῆς ἀμαρτίας του, ἐνεργεῖ τὰ μυστήρια· εἰδὲ καὶ οἱ·

Γράφει πρὸς ἀρχιερέα (α) τῆς μαγένης δι' Ἱερῶν,
 Συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας μᾶλλον διὰ τολμηρῶν.
 Συγχωρήσεως γραμμάτων ὅποιος ποτὲ ἂν ᾖ.
 Ὁ διδοὺς πλῆθος χρημάτων εὐπειθὴς τῷ πάπα ᾗ.
 Ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ,
 Συγχωρεῖται ἐπὶ πλεόν καὶ τοῦ προπατορικοῦ.
 Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος γράμματα τὰ παπικὰ,
 Εἰς δομινιάνους (β) δίδει ὄντα ἐωσφιρικά.
 ἵνα τὰ κηρύξουν ταῦτα εἰς ἀκοὰς πάντων πασῶν,
 Καὶ συνάξουν ἐκ τούτων τῶν ἐνόντ' αὐτοῖς χρυσόν.
 Ὅχι μόνον διὰ λόγου ἀλλ' ἐγγράφως ἐν πολλοῖς,
 Ἐγραψε σκληρὰ λουθῆρος κατὰ πάπα κεφαλῆς.
 Πρῶτον διὰ νὰ ἐλκύσῃ νόας ἡγεμονικάς,
 Μάλιστα ὅλας τὰς πόλεις τὰς αὐτοκρατορικάς.
 Παρεχώρησεν ἀμέσως τὰ ἐκκλησιαστικά,
 Τῶν μοναστηρίων ὅλων καὶ τὰ ὑποστατικά.
 Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ δόξα ἀπ' ἀνθρώπου τολμηροῦ,
 Πάπα Θεοῦ τοῦ ἐκγόνου κατὰ πάντα πονηροῦ.
 Ἦρχησεν ἵνα ἀπλώσῃ τοὺς πλοκάμους ἐντελεῖς,
 Εἰς τοὺς ἡγεμόνας ὅλους ἐπιγείους βασιλεῖς.
 Ἐφθασεν λοιπὸν ἡ δόξα ἴσως μᾶλλον παπισμοῦ,
 Ν' ἀπατήσῃ πλῆθος κόσμου λόγῳ χριστιανισμοῦ.
 Ἡ Δανία ἡ Σβεκία Σάξωνες δὲ ἐν ταυτῷ,
 Ἡ Ἀγγλία ἡ Προυσία εἰς τὸ δόγμα τὸ αὐτό,
 Ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἄλλα μέρη πλεῖστα τοῦ παντός,
 Ἐξακρίβωσις τελεία δύσκολος τοῦ καθενός.
 Ἡ διδασκαλεία (γ) τούτου εἶναι ὅλως γενικὴ,
 Ἀρνησις τῆς ἀκριβείας τῶν πατέρων ὀλική.

δασιτὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ, μηδὲν ἐνεργεῖν μὴ ἔχων ὁ τοιοῦτος Ἱεροσύνην· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὁ ἀνίερος καθ' ἑλα, βίον μόνον καλὸν ἔχων, ἐνεργεῖ· τοῦτο μόνον τὸ κατὰ τοῦ πάπα σκοπὸν ἔχοντες διεύθειραν τὰ Ἱερὰ μυστήρια καὶ ὅλην τὴν καθόλου θρησκείαν.

(α) Ἀλμπέρτον καλούμενον.

(β) Δομινιάνοι τάγμα καλογήρων ἐκ κυριακοῦ τινὸς ἀρχηγοῦ αὐτῶν· καθὼς οἱ Ἰσουῖται ἐκ τοῦ Ἰησοῦ.

(γ) Τερατολογεῖ λουθῆρος καὶ καλβῖνος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἀπέθανεν ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐκλεκτῶν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν δίδει εἰς ὅλους τὴν χάριν ἀλλὰ μόνον τοῖς προορισμένοις· ὅτι ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος πέπτωκεν ἀπώλεσε τὴν προτέραν φύσιν, ἐπομένως καὶ τὸ αὐτεξούσιον, ὥστε ἀναγκάζεσθαι ἁμαρτάνειν· ὅτι ὁ Θεὸς προσέταξε τοῖς ἀνθρώποις ἀδύνατα, διὰ τοῦτο δὲν δύνανται πάντα ὅσα προσέταξεν αὐτοῖς φυλάττειν· ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δὲν διαφέρει τοῦ πρεσβυτέ-

Εἶναι ἀρκετῇ διδάσκει μόνον Θεία ἡ γραφή,
 Πρὸς τὴν σωτηρίαν πάντων ἀληθείας οἱ κωφοί·
 Ἀναιρεῖ τὰς ἀποφάσεις τῶν συνόδων Ἱερῶν,
 Τὰ μυστήρια (α) ἐμπαίζει τὰ φρονεῖ ὡς πρὸς καιρόν·
 Παραδόσεις ἐκκλησίας συλογεῖται μηδαμῶς,
 Τὰς νηστείας ἀποβάλλει δὲν τὰς θέλει παντελῶς·
 Τὰ γενόμενα ὡς μέσα ἔνεκα ἀμαρτιῶν,
 Τὰ πρὸς ἄφεσιν ἀπάντων παρὰ τῶν ἐκκλησιῶν·
 Ὅσα ἐν εὐαγγελίοις δὲν ἐκτίθενται ῥητῶς, (β)
 Δεισιδεμονίας λέγει πλάνης ἀντικρυ αὐτός·
 Εἰς αὐτὰ θεμελιούται οὗτος ὁ αἵρετικὸς,
 Κατὰ πάντα διὰ πάντα τῆς ὀρησκείας βλαπτικὸς·

Ἐπιστολὴ
 ἀποστόλου
 Παύλου
 πρὸς ῥω-
 μαίους Κεφ.
 έ.

ρου, ταυτὸν εἶναι ἀρχιερέα καὶ ἱερέα· ὅτι εἰς τὸ προπατορικὸν ἀμάρτημα ὑπόκεινται οἱ ἄπιστοι καὶ συγγενῶνται μὲ αὐτὸ, ὅχι ὁμῶς οἱ πιστοὶ μὴ ἀκούοντος τοῦ ἀποστόλου » ὅτι ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἡμαρτον οἱ ἐκ τοῦ Ἀδάμ » μήτε τοῦ Θεοφόρου Ἰγνατίου λέγοντος » τί γὰρ ἔστιν ἐπίσκοπος ἀλλ' ἡ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα ; οἱ Ἱεροῖς σύμβουλοι, καὶ συνεδρεύοντες τῷ ἐπισκόπῳ διάκονοι λειτουργοῦντες τῷ ἐπισκόπῳ » μήτε τοῦ Γελασίου, ὁ ἐπίσκοπος ἐπέχη τὸν τόπον τοῦ Κυρίου. ὁ πρεσβύτερος τὸν Σεραφικόν, καὶ ὁ διάκονος τὸν Χερουβικόν.

(α) Αὐτὸς καὶ ὁ Καλβῖνος λέγουσιν, ὅτι ἡ πίστις μόνον εἶναι ἀναγκαία εἰς σύστασιν τῶν μυστηρίων· καὶ ἐὰν ἔχει ὁ μετέχων τῶν μυστηρίων πίστιν εἶναι μυστήρια εἰδὲ εἶναι μηδὲν ἂν καὶ Ἱερεὺς Ἱερουργήσῃ, ὅθεν δύναται πᾶς τις ἔχων πίστιν εἴτε Ἱερεὺς εἴτε μὴ, νὰ ἐκτελέσῃ τὰ Ἱερὰ μυστήρια· καὶ ταῦτα τὰ πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ἁπαξ γεννηθέντων· χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Χρυσόστομον περὶ Ἱεροσύνης λέγοντα » εἰ γὰρ μηδὲν ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ διὰ τοῦ Ἱερέως, οὔτε λουτρὸν ἔχεις, οὔτε μυστηρίων μετέχεις, οὔτε εὐλογιῶν ἀπολαύεις ἄρα δὲν εἶσαι χριστιανὸς » ἔτι φρονεῖ ὅτι ἡ πίστις τῶν περιστώτων ἐκτελεῖ τὰ μυστήρια καὶ Ἱερεὺς., καὶ ἀνέρος, Ἱερουργῇ, ὥστε ἐκ τῶν περιστώτων ὁ μὲν διὰ τὴν πρὸς τὸ μυστήριον πίστιν τοῦ κοινωνεῖ σώματος καὶ αἵματος ἡγιασμένου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ διὰ τὴν ἀπιστίαν τοῦ κοινωνεῖ ἄρτου καὶ οἴνου λιτοῦ ἀμέτοχον ἀγιότητος ὥστε ὁ αὐτὸς ἄρτος, εἰς τὸν μὲν σῶμα Χριστοῦ εἰς τὸν δὲ ἄρτος ἀπλοῦς, καὶ τοῦτο νοητῶς, καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Ἰούδα, ὅστις κακὸς ἀπὸ γενετῆς ὢν τὴν κακίαν ἔχων ἐνδόμυχον καὶ ὢν ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ ἐνήργει θαματα, ἐκβάλλων δαιμόνια ἐπὶ τῷ ὀνοματίτου, ὡς οἱ λοιποὶ Θεοὶ ἀπόστολοι· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ πάντων ἐνεργεῖ, ἀλλ' οὐ πάντας χειροτονεῖ Χρυσόστομος.

(β) Ὁ τρόπος τῆς ἐξηγήσεως ὁ εὐσεβῆς τῆς Θείας γραφῆς, κατὰ τοὺς Θεολόγους, εἶναι τεσσάρων εἰδῶν, ἀναγωγικὸς, ἀλληγορικὸς, τροπολογικὸς, καὶ κατὰ γράμμα, ὁ μὲν ἀναγωγικὸς ἀνάγει τὸν νοῦν ἐκ τῶν γήινων εἰς τὰ οὐράνια, ὁ δὲ ἀλληγορικὸς, ἄλλο τὸ γράμμα καὶ ἄλλο ἐννοεῖ τὸ πνεῦμα, ὁ δὲ τροπολογικὸς οἶον φῶς εἶναι ἡ φωτίζουσα χάρις τῶν ἀνθρώπων· τὸ δὲ κατὰ γράμμα ἐκεῖνο τὸ ὅποιον γράφει.

Ἡ πεπειθῆσις εἶν' μόνον (α) τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν,
 Καὶ ἐλπίς μόνον εἰς τοῦτον ἀπεργάζονται πιστόν.
 Καὶ πρὸς σωτηρίαν εἶναι αὕτη ἀρκετῇ,
 Τῆς γραφῆς (β) ἡ ἱστορία κάθε ἄλλη περιττῇ.
 Ἄζυγον βίον δὲν θέλει σχῆμα τὸ μοναδικόν,
 Διὰ τοῦτο ἐνυμφεύθη ὡς ἀπὸ τῶν κληρικῶν.
 Κόρην θόρην καλογραίαν ὡς ἀτάκτου ἀγωγῆς,
 Καθαρίναν (γ) λεγομένην γένημα κείνης τῆς γῆς.
 Εἶναι οὗτοι προτεστάντοι τοῦ Λουθήρου μαθηταί,
 Διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὡς λέγουν οἱ Θεαταί.
 Τὸ προτέστο εἰς τὴν γλῶσσαν ἰδικήν μας θέλ' εἰπῇ,
 Διαμαρτυρία τοῦτο ἀδυνάτων τίς ῥοπῇ.
 Ἐγραψαν κατὰ Λουθήρου πρᾶξιν ἕκαμον τινές,
 Ἀντιγράφουν κατὰ τοῦτο φρόνημα τὸ ἀφανές.
 Οἱ ἀκόλουθοι Λουθήρου καὶ ὁμολογοῦν αὐτὸ,
 Διαμαρτυροῦντες ἅμα κατὰ πάπα ἐν ταυτῷ.
 Εἶτα ἄλλος ἐγεννήθη πάπα ἔγκονος κί αὐτός,
 Ὁ παμπόνηρος Καλβῖνος ὁ Θεόθεν μισιτός.
 Ἦτον καὶ πεπαιδευμένος Θεολόγος καὶ σοφός,
 Καὶ διδάσκαλος προσέτι ἀληθείας ἦν' κωφός.
 Ἐγραψεν διδασκαλίαν καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν,
 Ἐναντίαν κατὰ πάντα εἰς τὴν πίστιν τὴν γραπτὴν.

(α) Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν Εὐαγγελ.
 τῶν οὐρανῶν ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. Ματθαῖος

(β) Διότι τὸ γράμμα ἀποκτείνει τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Κεφ. ζ'.
 Παῦλος. Στίχ. 21.

(γ) Αἰκατερήνην καθ' ἓνα τρόπον ἐναντίον τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας
 κατὰ ἄλλον τῆς Ἀνατολικῆς ἢ μὲν δυτικῇ ἐμποδίζει διόλου τὸν κλῆρον
 ἀπὸ τοῦ νομίμου γάμου, καὶ ἀθετοῦσα τὸν κς'. κανόνα τῶν ἀποστό-
 λων, καὶ τὸν ἕκτον τῆς ἕκτης Συνόδου, καὶ τὸν ις'. τῆς ἐν Καθαργένη
 καὶ τὴν κβ'. Ἰουστινιάνειον διάταξιν » τοῖς ἐν τῷ κλῆρῳ κατειλεγμέ-
 νοις νομίμως συγχωροῦσι γαμεῖν (νὰ ὑπανδρεύωνται) ἢ δὲ ἀνατολικῇ
 ἐμποδίζει τὸ μετὰ ταῦτα » διὰ τὸ ἐπόμενον τῆς διατάξεως » μετὰ δὲ
 τὸ εἰς βαθμὸν ἀχθῆναι ὑποδιάκονον ἢ διάκονον ἢ πρεσβύτερον οὐχὶ πλέ-
 ον διότι τῶν Ἱερομένων τοὺς πρὸς τὸν γάμον ἐκκλίνοντας καθαιροῦσιν
 εὐθὺς » ἀποβάλλουσιν τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων φρονῶν ἐλληνισμὸν
 ἀντικρύζη τῶν αὐτῶ ῥητῶς ἐν εὐαγγελίοις καὶ πράξεσιν ἀποστολι-
 καῖς μὴ δεχόμενος παραδόσεις ἀγράφους, μήτε πειθόμενος εἰς τοὺς πα-
 λαιοὺς Θεολόγους τῆς ἐκκλησίας, εἰς Δαμασκηνὸν Γριγόριον καὶ Βασι-
 λειον, ἀπορρίπτει τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ὡς μηδὲν αὐτὰ λογιζόμενος καὶ
 σταυρὸν δὲν κάμνουσι, καὶ τὴν προσκύνησιν αὐτοῦ ἀποποιοῦνται.

Ἐπιστολὴ
ἀποστόλου
Παύλου
πρὸς ῥω-
μαίους Κεφ.
ή. στιχ. 29
30. 31.

Ἐν πολλοῖς τῆς τοῦ Λουθήρου δογμασίτου συμφωνεῖ,
Πλέον τῆς καινοτομίας τούτου οὗτος (α) ἐκφωνεῖ·
Τὸν προορισμὸν δοξάζει τῶν ἀνθρώπων ἀπ' ἀρχῆς,
Ἐκ τῆς πλάσεως ἐκείνης ἐξ' ἀδὰμ τῆς ἐποχῆς·
Ὅθεν ἄλλας φλυαρίας καὶ αἱρέσεις (β) μισητάς,
Καὶ τῶν δύο ἐατέον οὔσας ὄντας περιττάς.
Πάπας τούτων οὗτος ἃς εἰπῇ ὦ; εἰμ.πορεῖ,
Ὡς γεννήματα ἰδίου οὗτος τοῦτο ἀπορεῖ·
Περὶ τοῦ προορισμοῦτε (γ) τοῦτο δεῖ ἡμᾶς εἰπεῖν,
Ἐπειδὴ κακῶς ἐξάγουν πίπτουν εἰς παρεκτροπὴν·
Ἀπὸ τῆς ῥητὸν τοῦ Παύλου ὁ Θεὸς λέγει ῥητῶς,
Οὓς προέγνω τούτους ὄντως ἐπροόρισεν αὐτός·
Οὓς προώρισεν ἐκεῖνος καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς,
Ἐδικαίωσεν ἀμέσως ὡς ἀξίους ἐκλεκτούς·
Δικαιώσας αὐτοὺς τούτους τοὺς δοξάζει ἐν ταύτῃ,
Ὡς προορισμένους ὄντας καὶ ἀξίους ἐν αὐτῇ·
Εἶδομεν ὁμολογοῦμεν ἄχρονον ὄντα Θεόν,
Καὶ ἀνώτερον τοῦ χρόνου ὡς αὐθύπαρκτον τοῦτο ὄν·
Ἐνεστὸς ἅμα καὶ μέλλον οὔτε τὸ παρωχητός,
Δίδεται Θεῷ τελείως ὅτι ὑπερφυσικῶς·
Τίς λοιπὸν ἀμφιβολία πῶς βλέπει κατὰ λεπτῶς (δ)
Μέλλοντα παροχρητότα ἐνεστῶτα τοῦ παντός·

(α) Ὁ μὲν Λούθηρος φρονεῖ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἐν τῷ ἄρτῳ καὶ οἶ-
νω πραγματικῶς, ἀλλὰ χωρὶς μεταβολῆς τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου· ὡ-
σαύτως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μυστήρια· ὁ δὲ Καλβῖνος ἀρνεῖται διόλου,
καὶ σημεῖα ἀπλᾶ ὀνομάζει μόνον ὅλα τὰ Ἱερὰ μυστήρια.

(β) Ὑποδιαίρεσις τῆς αἱρέσεως Λουθήρου καὶ Καλβίνου » Σουμπι-
στιατζίελες· Σακραμεντάριοι· Ζουίγλιανοὶ ῥεφερμαντοὶ, ἥτοι μεταριθ-
μημένοι, πουρτάνοι, ἥτοι καθαροὶ, ἰνδιπενδέτοι, ἥτοι ἀνεξάρτητοι· ῥεβελ-
λέροι ἥτοι πρεσβυτεριανοὶ, ἀγγλοκαλουϊανοὶ, ἥτοι ἐπισκοπιανοὶ· κουάκε-
ροι, ἥτοι τρεμώδεις· Σοκινιανοὶ. κ.λ.π.

(γ) Προορισμὸς εἶναι οὐσιοποιὸς λόγος ἐν τῷ Θεῷ ὅχι δὲ ἀποφαντι-
κὸς καὶ βίαιος, κατὰ τὸν Διονύσιον, καὶ ἔπεται τῇ προγνώσει, ὡς δεί-
κνυται ἐκ τοῦ ῥητοῦ, εἴτα ἡ πρόσκλησις καὶ ἐπομένως τακτικῶς τὰ ἄλ-
λα· ὁ ὁποῖος λόγος ἀχρόνως εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ· καὶ κατὰ τὸν μέγαν
Ἀθανάσιον » ἐθεάσατο γὰρ ὁ Θεὸς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν ἀ-
χρόνως ἐννοήσας.»

(δ) Προτοῦ μὲ πλάσεται ἐν κοιλίᾳ ἐπισταμαίσε (σὲ γνωρίζω) καὶ
προτοῦ σὲ ἐξελεθῇ ἐκ μήτρας ἡγιακάσει προφήτην εἰς τὰ ἔθνη τεθηκά-
σε » πρὸς τὸν προφήτην Ἱερεμίαν ὁ Θεὸς λέγει, καὶ ὁ Δαυὶδ τὸ ἀκα-
Ψαλμ. ρλή. τεργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου ἀκατέργαστον ἐννοῇ ὁ Δαυὶδ τὸ
Στίχ. 6. ἀνεξεκόνιστον καὶ ἀμόρφωτον τοῦ ἀνθρωπίνου ἐδρύου, τὸ ὁποῖον ἀκόμη

Βλέπει πάντα προγινώσκει (α) τὸ ἐπόμενον ποτὲ,
Περισσότερον ἐκεῖνων οἵτινες εἶν' Θεαταί·
Τὴν προαίρεσιν τοῦ Παύλου τὴν προέγνω (β) ὁ Θεός,
Καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν τὴν κλίσιν δύνάμει Θεοῦ νοός·
Προορίζει (γ) δικαιώνει δικαιοτάτος αὐτός,
Καὶ ἀμεταθέτω (δ) λέγει οὕτως ἐστὶν ὁ ἐκλεκτός·
Τὴν προαίρεσιν τοῦ ἄλλου εἰς κακίαν τὴν ῥοπὴν,
Τὴν γινώσκει προορίζει ὥς μὴ ἔχουσιν τροπὴν·
Ὁ προορισμὸς φρονεῖται ὅτι ἔχει τὰς ἀρχάς,
Ἐξ ἀνθρώπου τοῦ ἰδίου μάθετο ἀπ' τὰς γραφάς·
Ὁ Δαμασκηνὸς κηρύττει ἐκκλησίας ὁ πατήρ,
Ὁ διδάσκαλος τῶν Θείων ὁ λαμπρότατος φωστήρ·

δὲν ἔλαβεν τὸν τέλειον διοργανισμόν μέσα εἰς τὸ κρυπτόν τῆς φύσεως ἐργαστήριον, ἡγουν ἐν τῇ μήτρα τῆς γυναικὸς· ὀνομάζει δὲ ἀκόμη καὶ τὴν ἀτελῇ κίνησιν τοῦ νοός. Σὺ λέγει κύριε ἡξεύρεις ἐμένα (λέγει ὁ Δαυὶδ) προτοῦ ἀκόμη νὰ μορφωθῶ μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου καὶ σὺ πρὸς τούτοις γινώσκεις ἡξεύρεις τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς κινήσεις τοῦ νοός μου προτοῦ ἀκόμη νὰ ἔλθουν εἰς τελείαν μὀρφωσιν, σὺ γὰρ πάντα οἶδας πρὶν γενέσθαι κατὰ τὴν σωσάνα.

(α) Προγινώσκει μὲ τὴν Θεοπρεπῇ νοητικὴν νοησὶν τοῦ ὅχι ἀποφαστικῶς καὶ ἀμεταθέτως, διὰ δύο λόγους, πρῶτον ὅτι πᾶν τὸ κινούμενον ἐνεκάτου κινῆται· ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη κατὰ προηγούμενον λόγον μέτοχος καὶ κοινωνὸς τῆς θείας δόξης, δὲν ἤρκει τῇ ἀγαθότητι τοῦ Θεοῦ τὸ κινῆσθαι μόνον τῇ ἐαυτῆς Θεωρίᾳ ἀλλ' ἔδει χεθεῖναι τὸ ἀγαθὸν ὡς περισσότερα εἶναι τὰ εὐεργετούμενα » Γριγόριος Θεολόγος· πῶς ὁ γεννηθεὶς διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ νὰ γεννᾶται συγχρόνως καὶ διὰ τὴν κόλασιν ; δεύτερον ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς αὐτῷ τὸ αὐτεξούσιον μὴ ἐπιφέρων ἐν αὐτῷ βίαν καλοῦ ἢ κακοῦ ἐὰν δὲ ἤθελεν ἐπιφέρει βίαν, δὲν ἦτον αὐτεξούσιον λέγει ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός » ἐφ' ἡμῖν γὰρ εἶναι ἢ ἐπιμεῖναι τῇ ἀρετῇ καὶ ἀκολουθῆσαι τῷ Θεῷ, ἢ ἀποφοιτῆσαι (ἀπομακρυνθῆ) τῆς ἀρετῆς καὶ ἀκολουθῆσαι τῷ διαβόλῳ » ὅθεν ὁ ἄνθρωπος προορίζει τὸν ἑαυτόν του, ἢ διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ διὰ τὴν κόλασιν, διὰ τῶν αὐτεξουσίων πράξεων του· λέγει ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας » διότι πᾶσα κτίσις λογικὴ διὰ ἁγιασμοῦ καὶ δικαιοσύνης καὶ διὰ πᾶσης ἀρετῆς μορφοῦται πρὸς Θεὸν » καὶ ὁ προφυτάναξ Δαυὶδ » οἱ Ψαλμ. 66.
μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται

(β) Ὁ ἀφορίσας με (ξεχωρίσας με ἐκλέξας με) ἐκ κοιλίας μητρός· Ἐπιστολὴ ἀποστόλου

(γ) Ἔργον τῆς θείας προγνωστικῆς κλεύσεως εἶναι ὁ προορισμὸς, Παύλου Ἰωάννης Δαμασκηνός.

(δ) Διότι ἁγιάζεσθαι μὲν λέγοντες τινὲς, ὡς ἐν προγνώσει τοῦ Θεοῦ, τὰς Κεφ. α'. προαναθροῦντος, ὅτι τὴν εὐδοκιμότητα καὶ ἐννομότητα κατορθωκότες Στίχ. 13'. ζώην, ἐπιτηδεύως ἔξουσιν, καὶ εἰς τὸ χρῆναι μεταλαχεῖν ἁγίου πνεύματος » Κύριλλος Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰουστίνος ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπολογία πρὸς Ἀντωνίνον.

Πρόγνωσιν (α) ὁμολογοῦμεν καὶ ποτὲ προορισμὸν,
 Τοῦ Θεοῦ περὶ ἀνθρώπων φεύγε τὸν καλβινισμόν·
 Ὁ ὁποῖος τὸν δοξάζει τοῦτον τὸν προορισμὸν,
 Ὡς Θεόθεν γεγονότα κατὰ βίαν ὁρισμὸν·
 Ὅσοι εἶναι ἵνα λάβουν δόξαν τε τὴν Θεϊκὴν,
 Ὡς προορισμένοι ὄντες εἰς τὴν ὑπερφυσικὴν·
 Ὅτι ἂν ποτὲ καὶ κάμνουν παραβάσεις ἐντολῶν,
 Μετὰ πάντων θέλουν εἶναι ἐναρέτων ἐντελῶν·
 Καὶ ἐξ' ἐναντίας πάλιν ὅσοι εἶν' νὰ κολασθοῦν,
 Δὲν εἶν' τρόπος σωτηρίας ὅσον ἂν συλλογισθοῦν·
 Τί ἐκ τούτου νὰ συμβαίνει δόγματος αἰρετικοῦ,
 Αἴτιον Θεὸν τὸν κάμνει ἀναισχύντως τοῦ κακοῦ·
 Καὶ ἡ ἀπειρος ἐμφύτως ἀγαθότης ποιητοῦ,
 Ἀναιρεῖται διὰ τούτου δόγματος τοῦ μισητοῦ·
 Ὁ Θεὸς οὐχ' ὑπ' ἀνάγκης προορίζει ἀληθῶς,
 Προγνωρίζει καὶ δοξάζει φύσει ὦν νοῦς ἀγαθός·
 Οὔτε τοῖς προορισμένοις οὔτ' ἀνάγκην παντελῶς,
 Ἐπιφέρει εἰς πᾶν ὅτι ἥκιστα ὀλοτελῶς·
 Ὅτι ἔχουσιν οἱ πάντες προῖκα ὄντως Θεϊκὴν,
 Τ' αὐτεξούσιον σοι λέγω δύναμιν Θελητικὴν·
 Προσκαλεῖ Θεὸς τοὺς πάντας (β) καὶ δοξάζει δικαιοῖ,
 Οὓς περ (γ) ἀπ' αἰῶνος ἔγνω ὅτι εἶν' φωτὸς υἱοί·
 Ὁ Θεὸς (δ) θέλει σωθεῖναι πάντα ἄνθρωπον σχεδὸν,
 Ὡς πηγὴ οὔσα ἐλέους καὶ χαρίτων σωρηδῶν·

(α) Πρόγνωσις Θεοῦ εἶναι τῶν ἐφ' ἡμῖν προτοῦ γενέσθαι διάγνωσις
 ἄνευ προορισμοῦ, διότι δὲν θέλει νὰ γίνεται ἡ κακία μήτε βιάζῃ διὰ
 τὴν ἀρετὴν· Δαμασκηνός καὶ Ἰουστίνος φιλόσοφος καὶ μάρτυς » δὲν
 εἶναι αἰτία ἡ πρόγνωσις τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι (νὰ εἶσθαι νὰ εἶναι)
 ἀλλὰ τὸ μέλλον ἔσεσθαι αἴτιον τῆς προγνώσεως· οὐ γὰρ τῇ προγνώ-
 σει ἔσεται τὸ μέλλον ἀλλὰ τῇ μέλλοντι ἡ πρόγνωσις.

Εὐαγγελισ.
 Μάρκος
 Κεφ. ή.
 Στίχ. 34.
 πρὸς κοριν-
 θίους β'. ἐ-
 πιστολὴ
 Παύλου
 Κεφ. ε'.
 Στίχ. 15.
 Ἐπιστολὴ

(β) Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
 τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθήτω μοι· δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κο-
 πιόντες καὶ πεφορτισμένοι καγὼ ἀναπαύσω ἡμᾶς (ἐσᾶς) Εὐαγγελ. ματθ.
 Κεφ. α'. στίχ. 28 διότι κατὰ τὸν ἀπόστολον ὑπὲρ παντὸς γὰρ τοῦ κό-
 σμου ἐγεύσατο θανάτου καὶ εἰς (έναν) ὑπὲρ πάντων ἀπέθανε.

(γ) Τὸ ὑποτακτικὸν τοῦτο ἄρθρον δὲν εἶναι μεριστικὸν ἀλλὰ ἀναφο-
 ρικὸν ὡς οὕτω ἐξηγῆται παρὰ τῶν πατέρων καὶ τὸ ἐν τῷ ῥητῷ τοῦ
 ἀποστόλου « οὓς ἔγνω τούτους ἐπροώρισεν.

(δ) Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι· Παῦλος
 ἀπόστολος.

Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνον τοῦτο συμφωνία ἐν τ' αὐτῷ,
Τῆς Θελήσεως ἀνθρώπου (α) τότε γίνεται αὐτό·
Ἄν καὶ μόνον ἐπαρκούσε θέλησις ἡ τοῦ Θεοῦ,
Κατ' ἀνάγκην ἦτον τότε ὁ μισθὸς ὁ παρ' αὐτοῦ·
Καὶ τί χρεῖαν ἔχει δήπου ποῖαν ὁ ἀνενδεής,
'Ἡ αὐθύπαρκτος οὐσία ἄϋλος ὑπερφυῆς·
Κατὰ φύσιν ὢν τοιοῦτος κατὰ πάντα ἀγαθός,
Καὶ ἀνθρώπου καὶ τῶν πάντων ὢν αὐτὸς ὁ αὐτουργός.
Κάμνει τοῦτον τῆς ἰδίας δόξης Θείας κοινωνόν,
Σύμφωνον αὐτὸν εὐρίσκων ἀληθῆ χριστιανόν·
'Εναντίον τοῦτον ὄντα ἀπορρίπτει (β) ἀνηλεῶς,
'Ὡς ἀχάριστον καὶ πταίστην ὅτι δίκαιος Θεός·
Αὐτεξούσιος ἐπλάσθη ἐλευθέρως ἐνεργεῖ,
Τὰ κατὰ προαίρεσίν του ἑαυτὸν νὰ ὁδηγεῖ·
'Εκ τῶν πράξεών του εἶναι ὅπως θέλει εἶν' αὐτός,
'Ἡ τῆς δόξης κληρονόμος ἡ Θεόθεν μισιτός·
Εἶδομεν ἐν ἀληθείᾳ λεγοντά μας τὸν Χριστὸν,
'Εν ἡμέρᾳ κρίσεώς του καὶ συνάξεως πιστῶν·
Καὶ καλοῦντα τοὺς δικαίους βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς,
Τοὺς εὐλογημένους ὄντας λέγοντα οὕτω ῥητῶς·
'Εν τῇ πείνῃ ὅταν εἴμουν μοὶ ἐδώκατε φαγεῖν,
'Εν τῇ δίψῃ παρομοίως μοὶ ἐδώκατε ποιεῖν·
Δεῦτε προητιμασμένη τῇ πρὸ τῆς καταβολῆς,
Βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου τοῦ παντὸς παραγωγῆς·
Ἄς ἰδῇ λοιπὸν Καλβῖνος πῶς Χριστὸς ἐπαριθμεῖ,
Πράξεις Θείας ἐναρέτους τῶν κακῶν διχοτομεῖ,
Εἵτα πάλιν λέγει οὗτος οἶδατε ἅπερ ποιῶ,
(Περὶ ταπεινοφροσύνης) ἐγὼ τοῦτο ἐννοῶ·
Ἔσεσθαι ποιοῦντες οὕτως τοῦτο ὑμεῖς (ἐσεῖς) μακαρισοί, (γ)
Κληρονόμοι βασιλείας καὶ ζῆς ἐμένα ἀρεστοί·

(α) Τὸν Βουλόμενον σώζεσθαι Θέλει ὁ Θεὸς καὶ ἐλεεῖ· οὐκουμένιος.

(β) Ἀπέλθετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ διὰ τοὺς ἀγγέλους του. Εὐαγγελισ. Ματθ. Κεφ.

(γ) Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐτῶν ἐσθὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· μακάριοι οἱ δεδιογμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, καὶ οἱ λοιποὶ μακαρισμοὶ· καὶ Ἰουστίνος μάρτυς λέγει » Γεννητοῦ δὲ παντὸς ἡδε ἡ φύσις κακίας καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι· οὐ γὰρ ἂν ἦν' ἐπαινετὸν οὐδὲν αὐτῷ εἰ οὐκ' ἦν ἐπ' ἀμφοτέρα (μαζὺ) τρέπεσθαι (στρέφεσθαι) καὶ δύναμιν εἶχε· δεικνύουσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἀπανταχοῦ (εἰς ὅλα τὰ μέρη) κατὰ λόγον ὀρθὸν νομοθετήσαντες καὶ φιλοσοφήσαντες ἐκ τοῦ ὑπαγο-

Οὐκ ἀπονητὶ καὶ προῖκα βασιλεία οὐρανῶν,
 Διὰ πράξεων δωρεῖται ἀρετῶν ἀληθινῶν.
 Μήποτε τῇ ἀπολύτῳ αὐθεντία τοῦ Θεοῦ,
 Ὡς τὸ φρόνημα Καλβίνου τοῦ Σατᾶν ὄντος υἱοῦ.
 Λέγει ὁ Χριστὸς διδάσκει ὅσοι ἔκαμον καλὰ,
 Εἰς ἀνάστασιν ζωῆς τε μ' ἀγαθὰ Θεῖα πολλά.
 Καὶ τὰ φαῦλα οἱ ποιοῦντες εἰς ἀνάστασιν ῥητὴν,
 Κρίσεως πολλῆς ἐρεῦνης εἰς τὸν φοβερόν κριτὴν.
 Ὅταν ἄνθρωποι ὑπῆρχον ὑπὸ τὸν προορισμόν,
 Πῶς ὑπόσχεται ἐν τούτοις ὁ Χριστὸς μακαρισμόν.
 Διὰ τῶν ἰδίων τούτων πράξεων καὶ ἀρετῶν,
 Ἐναργῶς πῶς κοθοράτε ἐκ τῶν Θεῶν του ῥητῶν.
 Ἄρα ἄπαγε δὲν εἶναι ἄπαγε προορισμός,
 Κόλασιν εἶν' ἐκ τῶν ἔργων εἴτε ὁ μακαρισμός.
 Δεῖ ἡμᾶς φρονεῖν τοιοῦτον ἀληθῆ προορισμόν, (α)
 Τὸν διὰ τὰ ἔργα ὄντα καὶ Θεόθεν φωτισμόν.
 Καὶ τὴν λέξιν ὡς ὁ Θεὸς Ἱερὸς Δαμασκηνός,
 Πρόγνωσιν Θεοῦ δεῖ λέγειν μᾶς διδάσκει ὁ κλεινός.
 Καὶ ποτὲ ὡς ἐξηγοῦσι τοῦτον τὸν προορισμόν,
 Εἰς ἐπάρατον ἀφεύκτως πίπτειν δεῖ Καλβισμόν.
 Ἐξ αὐτῶν τῶν παραφρόνων τῶν σκηνδάλων ἀρχηγῶν,
 Καὶ αἰρέσεων τοκέων κακοδόξων ὁδηγῶν.
 Τμήματα εἶτουν αἰρέσεις ὅλα συστηματικά,
 Ὑπὲρ εἴκοσιν ἀνόμως ἔγινον σχισματικά.
 Ὅθεν δύσκολον καὶ τοῦτο ἴσως εἶν' καὶ περιττόν,
 Τὸ καθ' ἐν ἐκ τούτων γράφειν πῶς ὑπῆρξεν ὑπαρκτόν.

ρεύειν (ἐμποδίζειν) τάδε πράττειν τῶν δὲ ἀπέχεσθαι ἤγουν τὰ καλὰ
 νὰ κάμνης καὶ τὰ κακὰ νὰ ἀποστρέφου.

(α) Διαφόρως, οἱ τῆς ἐκκλησίας Θεολόγοι ὀνομάζουσι τὸν παρὰ Θεοῦ προορισμόν, κατὰ φωνὴν διάφορον, κατὰ σημασίαν τὸν αὐτὸν ὁ μὲν χάριν Θεοῦ, ὁ δὲ Θέλησιν Θεοῦ, ὁ δὲ οἰκονομίαν Θεοῦ, ὁ δὲ ἀμετάθετον βουλὴν Θεοῦ, ὁ δὲ ἀπόφασιν καὶ διορισμόν ἀβίαστον Θεοῦ, ὁ δὲ Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης τὰ ἐν τῷ δημιουργῷ νοῦ τοῦ Θεοῦ εὐρισκόμενα λέγει » λόγους οὐσιοποιούς, προορισμούς καὶ Θεῖα Θελήματα ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ταῦτα τοῦ αὐτοῦ ὀνομάζει» Θεληματικὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ εἴτα ὁ αὐτὸς τὴν Θελητικὴν ἔννοιαν ὀνομάζει» παράδειγμα εἰκόνα, καὶ προορισμόν· τέλος προορισμός, τὸ νοηματικὸν ἐκείνο τοῦ παντὸς κόσμου εἶδος, ὅπερ ἦν καὶ εἶναι καὶ ἔσεται ἐν τῷ δημιουργικῷ νοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ γὰρ ἐθεάσατο ὁ Θεὸς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν.

Τοῦτο μόνον ἤδη λέγω ρίζαν εἶναι παπικὴν,
 Ὡς γεννήτριαν τῶν ὅλων καὶ ὡς περιεκτικὴν.
 Ἀπασῶν αἵρεσεῶν τε ὅσαι ἦτον ἀπ' ἀρχῆς,
 Ἀποστόλων τῶν πανσόφων ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐποχῆς.
 Τῶν αἱρέσεων ἐκάστη ὑπὸ τὴν καινωφανῇ,
 Παπικὴν δόξαν τὴν νέαν τὴν ἐφρόνουν ἀφανῇ.
 Ἀνεγέννησεν ἐξαίφνης ὅσας ἂν τις στοχασθῇ,
 Δόξας καὶ κακὰς αἱρέσεις ὅσας ἂν τις λογισθῇ.
 Μία δέχεται τὴν ἄλλην τὴν ἀπάτην βαθμηδόν,
 Καὶ γενᾶ νέας ἀπάτας ἢ κακία ριζηδόν.
 Καὶ ὅλας ταύτας τὰς αἱρέσεις ὅσοι ἔχουσιν αὐτάς,
 Ζητοῦν πάντας νὰ πλανέσουν νὰ τοὺς φέρουν εἰς αὐτάς.
 Μὲ ὄνομα τῶν ἀποστόλων καὶ μὲ σχῆμα Ἱερῶν,
 Πανταχοῦ τρέχουν ἐξ' ἀπατῶσι τὰς καρδίας τῶν ἀπλῶν.
 Προσπιοῦνται ὅτι θέλουν μόν' δόξαν (α) Ἱερὰν,
 Καὶ ἐπιθυμῇ βεβαίως κοσμιλὴν παραφοράν.
 Προσπιοῦνται ὅτι πίστιν οὗτοι ἔχουσιν ὀρθήν,
 Μὲ αὐτὸ πλανοῦσι πάντα τὸν χυδαῖον ἀμαθήν.
 Πᾶς τις λέγει πῶς πιστεύει τὸν δεσπότην μας Χριστὸν (β),
 Ἐνδεικνύει καὶ πρὸς πάντας ἑαυτὸν ὄντως πιστόν.
 Γόηταις πολλοὶ καὶ πλάνοι ἐπληθύνασιν εἰς γῆν,
 Ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς Ἀθήνας εἶν' κ' Ἰωνᾶς ὁ Κίν.
 Λέγει ὅτι εἶν' σταλμένος ἐκ τῶν Ἀμερικανῶν,
 Εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ διδάσκη τὸν κ' προσυλιτισμόν.
 Νὰ διδάξῃ τί νὰ εἴπῃ ὡς δὲν ἐννοεῖ γραφὴν,
 Μήτε τὴν ἀληγορίαν μήτε αὐτῆς ἀναγωγὴν.

(α) Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνοματίμῳ ἔξωθεν μὲν ἐνδεδυμέ- Εὐαγγελισ-
 νοι δέρματα προβάτων, ἔσωθεν δὲ ὄντες λύκοι ἄρπαγες» Ἰησοῦς Χρι- Ματθαῖος.
 στὸς καὶ Ἰουστῖνος » ἐκ φιλοδοξίας ἢ ἀντιπαθείας τῶν αἱρεσιάρχων, Κεφ. Ζ'.
 πᾶσαι αἱ αἱρέσεις τὰς ἀφορμὰς ἐσχήκασιν τῆς συστάσεως αὐτῶν. Στίχ. 45.

(β) Ἡ πίστις οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ διὰ ἀνθρώπων, ἀλλὰ διαυτοῦ
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦτο ἐπὶ γῆς ὤφθη, ἵνα μηκέτι
 οἱ ἄνθρωποι τοῖς ἐχυτῶν ἐπόμενοι στοχασμοῖς, ψευδῶς καὶ πεπλανη-
 μένως περὶ Θεοῦ δοξάζοντες· μακάριος Μακρῆς.

» Ἐτι δὲ ἀληθῆς πίστις τὸ διὰ Χριστὸν ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ἐντολῆς
 ἀποθανεῖν, καὶ τὸν θάνατον τοῦτον ζωῆς πρόξενον εἶναι πιστεύειν· τὴν
 πτωχίαν, ὡς πλοῦτον λογίζεσθαι· τὴν εὐτέλειαν καὶ ἐξουδένωσιν, ὡς
 δόξαν καὶ ἐν τῷ μηδὲν ἔχειν τὰ πάντα κατέχειν, πιστεύειν· μᾶλλον δὲ
 κεκτῆσθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Χριστοῦ·
 καὶ πηλὸν (χῶμα λάσπην) ἢ καπνὸν ἡγεῖσθαι (ὁδηγῆσθαι πάντα τὰ
 ὁρώμενα (βλεπόμενα). »

Καὶ τὸ κατὰ γράμμα ἀκόμη ἶδε αὐτὸς γραμματικὴν,
Καὶ πῶς ἤμπορῇ νὰ ἐννοήσῃ καὶ τὴν τροπολογικὴν.
Διὰ τοῦτο Θεοτόκον μαρία χριστοτόκον τὴν καλῇ,
Ζητῇ ἵνα ἀνανέωσῃ αἴρεσιν τὴν νεστοριανῇ.
Αὕτη ἀναθεματίσθη ἀπὸ τρίτην Ἱερὰν,
Ἐν ἐφέσω γινομένην σύνοδον θεῖαν λαμπράν.
Καὶ εἰς αὐτὸν ὅσοι ὑπάγουν νομίζουν νὰ κατηχηθοῦν,
Καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μας παρ' αὐτοῦ νὰ διδαχθοῦν.
Δὲν βάνουν βάσιν εἰς τὸν λόγον ἐρευνᾶτε (α) τὰς γραφάς,
Ὡς ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ μας ἵνα μάθητε (β) αὐτάς.
Ἴνα μάθητε κηρύττει νὰ γνωρίσητε καλῶς,
Πολυπραγμωνεῖν μηδὲ ὅλως ἀνατρέπειν παντελῶς.
Τότε πίστις δὲν εἶν' πλεόν εἰς τὸν λέγοντα Χριστὸν,
Μήτε εἰς τοὺς ἀποστόλους στὰς Συνόδους τῶν πιστῶν.
Εἶναι πίστις (γ) εἰς τί πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐννοεῖς,
Ὅτι οὕτως εἶν' τῷ ὄντι ἐκ σαυτοῦ πίστιν ποιεῖς.
Ποία χάρις εἶν' ποτέ σοι ὅταν σὺ ἐπιζητῇς,
Ἐκ τοῦ πράγματος ἐκεῖνου ἵνα γένῃς ἐγκρατῆς.
Ἀληθείας ὥσπερ οὔσης δὲν εἶναι προσωπικῶς,
Εἰς τὸ πρόσωπον ἢ πίστις μήποτε ἀτομικῶς.
Μήτε εἰς τὸν λόγον (δ) τούτου ὄνπερ ἔφθασεν εἰπὼν,
Περιέργως ἐξετάζων καὶ μετὰ παρεκτροπῶν.
Πίστις (ε) ἀληθῇ τῷ ὄντι λέγεται μόνον αὐτῇ,
Ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται ἐν θρησκείᾳ ὑπαρκτῇ,

- Εὐαγγελισ, ^{διὰ τῆς θύρας τοῦ λόγου δεῖ (πρέπει) ἡμᾶς εἰσερχεσθαι εἰς τὴν αὐλὴν}
^{τῶν προβάτων, ἀλλὰ μὴ ἀλλαχόθεν ἀναβαίνειν· ἐπειδὴ, δι' αὐτῆς ἐάν}
^{τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰσελεύσονται, καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν (φα-}
^{γῇ) εὕρησιν (Θύρα εἶναι ὁ Χριστός.)}
^{ἕως 16.} (β) Πάντα εὐθέα ἐστὶ τοῖς νοοῦσι. καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινῶσιν»
Σολομῶν.
(γ) Ἡ γὰρ ἀνάγκη τοῦτο ἐποίησε καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τῶν ὀρωμένων·
καὶ δὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα τῆς προαιρέσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ μεγέθους τῶν
ὀφθέντων, τὰ τῆς διανοίας ἐλκύσθη. » (Ἰωάννης Χρυσόστομος.)
(δ) Διότι κανένα ἄλλον δὲν ἔχομεν νὰ προσφέρομεν εἰς τὸν Θεόν, εἰ-
μὴ νὰ ἐλπίζομεν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ πιστεύομεν εἰς ἐκεῖνα ὅπου μᾶς διέ-
ταξε καὶ ἐπαρήγγηλε. » Χρυσόστομος.
(ε) Πίστις εἶναι ἐλπίζομένων ὑπόστασις (κατακάθισμα στήριγμα)
πραγμάτων ἔλεγχος ὅχι βλεπομένων καὶ » πίστις εἶναι ἀπολυπραγμό-
νητος συγκατάθεσις » Δαμασκηνός » καὶ πίστις εἶναι συγκατάθεσις

Τὸ πιστεύειν εἰς ἐκεῖνο (α) ὅτι εἶπεν ὁ Χριστός,
 Διαμένειν ἀδιστακτῶς καὶ φρονεῖν τοῦτο πιστῶς·
 Ὅστις θέλει νὰ πιστεύει εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ,
 Πρέπει οὕτως νὰ φυλλάττῃ τὰ ἑπτὰ μυστήρια αὐτοῦ·
 Ὡς τὰ λέγει ὁφθαλμούς του (β) ἡγουν δόγματα αὐτοῦ,
 Ὅποιος αὐτὰ φυλλάττῃ εἶναι πιστὸς καὶ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ·
 Ἰδοὺ καὶ νῦν ὁ πάπας δὲν Σιγὰ παραφρονῶν,
 Ὡς κηρύττει πλανεμένον ἀνατολῆς Χριστοῦ λαόν·
 Τὸν Πιτζιπινὸν ἔχει ὁδηγόν του τὸν κακῆς διαγωγῆς,
 Τυχοδιόκτην διευφραμένον εἰς τὰ πάντα ἀσεβῆς·
 Κ' ἂν αὐτὸς ἔδωκε γνώμην πάπα πίου τοῦ σημερινοῦ,
 Ὅτι ἡ παναγία εἶν' ἔξω ἀπὸ ἀμάρτημα τοῦ προπατορικοῦ·
 Δὲν γνωρίζῃ τὸ τί λέγει εἶν' διόλου ἀμαθῆς,
 Ἀπὸ ἀδάμ οἱ γεννηθέντες εἶναι τῆς αὐτῆς ποινῆς·
 Ἀνθρωπότητος ἐπλάσθη ὁ ἀδάμ ἀρχὴ στὴν γῆ,
 Καὶ ιδιοτήτων ὅλων ἦτον ἄμεσος πηγὴ.

τῶν ἀκουσθέντων ἐν πληροφορίᾳ τῆς ἀληθείας, τῶν κηρυχθέντων Θεῖα
 χάριτι, βεβαίωσις τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς. Βασίλειος.

(α) Ὅχι Θεμητὸν (νόμιμον ἢ δίκαιον) ἡμῖν ἄλλο τι πιστεύειν περὶ
 τῆς τρισυποστάτου καὶ ὁμοουσίου Τριάδος παρὰ τῶν Θειοδῶς ἡμῖν ἐν τῶν
 Θεῶν λογίων ἐκπεφρασμένων· ἡγουν κατὰ τὸ κήρυγμα τῶν προφη-
 τῶν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀποστόλων καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν
 ἁγίων καὶ καθὼς ὁ ἀπόστολος λέγει » εἶναι τινὲς οἱ ὅποιοι ταρατόυσι
 καὶ θέλουσι νὰ μεταστρέψουσι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ ἐὰν
 καὶ ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ σᾶς εὐαγγελίζῃ ἄλλο παρὰ ἐκεῖνο τὸ
 ὁποῖον σᾶς εὐηγγελήσαμεν, ἅς εἶναι ἀνάθεμα.
 Ἐπιστολὴ ἀποστόλου Παύλου πρὸς Γαλά-
 τας Κεφ. α'. Στίχ. 7. 8.

(β) Διότι ὁ λίθος ὃν (τὸν ὁποῖον) ἔδωκε πρὸ προσώπου Ἰησοῦ ἐπὶ
 τὸν λίθον τὸν ἕνα, ἑπτὰ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν (βλέπε Σελίδας 24 25 τοῦ πε-
 ρισινοῦ φυλλαδίου ἐκεῖ ἐξηγῆται) λίθον ἕνα ἐννοεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν
 καὶ ἑπτὰ ὀφθαλμοὺς τὰ ἑπτὰ μυστήρια τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τὰ ὁ-
 ποῖα ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος (πέτρα) ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μέγας ἀρχιε-
 ρεὺς (ψαλ. ρθ. 6.) παρέδωκεν διὰ τῶν ἀποστόλων καὶ μαθητῶν του εἰς
 τὴν ἐκκλησίαν του ἵνα τὰ φυλλάττῃ· ἡ ἀνατολικὴ λοιπὸν ἐκκλησία ἐ-
 πειδὴ τὰ φυλλάττῃ καὶ τὰ ἐνεργῇ καὶ τὰ κηρύττει ἀληθῶς λέγεται ἐκ-
 κλησία τοῦ Χριστοῦ αἱ δὲ δυτικαὶ μὴ φυλλάττουσαι αὐτὰ λέγονται ἐκ-
 κλησῖαι σχισματικαὶ διότι ἀπὸσχίσθησαν καὶ ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τὰ δό-
 γματα τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀνατολικῆς ἐκκλησίας λέγονται καὶ αἵρετικαὶ
 διότι ἀκολουθοῦν τὴν αἵρεσιν τοῦ πάπα Λουθήρου καὶ Καλδῆνου κ.λ.π.
 Προφήτης Ζαχαρίας
 Κεφ. Γ'. Στίχ. 8.9.

Περὶ πρώτης ἁμαρτίας (α) μόνης προπατορικῆς,
 Εἰς ἔνοχοι οἱ πάντες (β) ἁμαρτίας γενικῆς·
 Ὅμιλοῦμεν κατὰ γνώμην τῶν πατέρων τῶν σοφῶν,
 Ὁρθοδόξου πίστεώς μας Θεολόγων Ἱερῶν·
 Εἰς τὸ σῶμα προτοπλάστου ἔθηκε ὁ δημιουργός,
 Σπέρματα παντός τοῦ γένους ὁ Θεὸς ὁ αὐτουργός·
 Τὰς (γ) ψυχὰς ὅλας ἀπάντων ὑποβάλει τῇ ψυχῇ,
 Ἡκιστα μὲν ἐνεργεῖα τῇ δυνάμει δὲ ἡχεῖ·
 Οὕτω ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ προπάτωρ ὁ γονεὺς,
 Πρεσβυγένειαν νὰ ἔχη ἀμφοτέρων ὁ τοκεύς·
 Ἰᾶστε μέτοχοι νὰ εἶναι τοῦ κακοῦ ἢ ἀγαθοῦ,
 Οἱ ἀπόγονοι ἰδίου μετὰ λόγου τοῦ ὀρθοῦ·
 Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐνηδόνου σπέρματος καταβολῆς,
 Μεταδίδει εἰς τοὺς πάντας τὸ τῆς προπατορικῆς·
 Καὶ ἀπόδειξις βεβαία σύλληψις Χριστοῦ Θεοῦ,
 Ἄνευ σπέρματος ἐγίνει ὡς Θεοῦ ὄντως υἱοῦ·
 Διὰ τοῦτο ἔξω ἦτον ἁμαρτίας ὁ Χριστὸς,
 Ἀναμάρτητος διόλου τοῦτο οἶδε πᾶς πιστός·
 Ὑποκείμενος εἰς ὅλα πάθη τὰ λοιπὰ σαρκὸς,
 Τέλεις ὢν κατὰ πάντα ἄνθρωπος καθολικός·

Ἀπόστολ. Παῦλος ἐπιστολὴ πρὸς Ῥωμαίους. Κεφ. 2. Στίχ. 20. (α) Ὑποκείμενος εἰς ὅλα πάθη τὰ λοιπὰ σαρκὸς, Τέλεις ὢν κατὰ πάντα ἄνθρωπος καθολικός·

21.

(β) Οἱ πελαγίανοι καὶ ἄλλοι αἵρετικοὶ ἐφρόνουν ὅτι κανένας τῶν ἀνθρώπων πέπτωκε (δὲν ἔπεσε) τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι ὁ δὲ Καλβῖνος μόνους τοὺς ἐκ τῶν πιστῶν γεννηθέντας ἐφρόνει μὴ πεπτοκότας, πάντας δὲ ἐκ τῶν ἀπίστων.

(γ) Ὅποια εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ προτοπλάστου τοιαύτη ἀπαραλάκτως δίδεται (παρὰ τοῦ Θεοῦ) παντὶ ἀνθρώπῳ τῷ μετὰ τῷ Ἀδὰμ — προσέτι καὶ Θεόδωρος κύρου ὀρίζει οὕτω περὶ ψυχῆς· « ψυχὴ εἶναι πνεῦμα κτιστὸν, ἀορατὸν τε καὶ νοερὸν, τῆς τῶν σωμάτων ἀπηλαγμένων παχύτητος· εἰς μέρη τρία κατὰ τὸν Ἀθανάσιον Ἀλεξανδρείας· λογικὴν διὰ τοῦ ὀποίου ἡ ψυχὴ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν· θυμικὴν διὰ τοῦ ὀποίου ὀργίζεται τοὺς δαίμονας ἀνδριζωμένη κατ' αὐτῶν, ἐπιθυμητικὴν διὰ τοῦ ὀποίου νὰ ἐπιθυμῇ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ· διότι ἐγίνεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὸν Θεὸν καὶ φωτίζεσθαι· αὐτὸς δὲ ἀντὶ Θεοῦ τὰ φθαρτὰ καὶ σκότος ἐζήτησε.» μέγας Ἀθανάσιος.

Διὰ τοῦτο καὶ δικαίως ἐκκλησία τὴν φρονεῖ,
 Τὴν πανάσπιλον Μαρίαν (α) στὴν ἰδίαν τὴν ποινή·
 Ἐνοχὸν τῇ ἁμαρτίᾳ μόνῃ τῇ προγονικῇ,
 Δι' ἀγγέλου καθαρίσθη γνώμῃ ἀνατολικῇ·
 Ἡ πανεύσπλαχνος Θεότης πανοικτήρμων ἀληθῆς,
 Δὲν ὑπέφερεν νὰ βλέπῃ καὶ στοχάζεται εὐθύς·
 Λύτρωσιν τῶν παραβάτων ἀνακάλεσιν σχεδόν,
 Θάνατον τῆς ἁμαρτίας ὀλεθρόν της ῥίζηδόν·
 Ἡρχῆσε νὰ προκηρύττῃ διὰ μέσου προφητῶν,
 Ἐλευσιν μονογενοῦ τοῦ διὰ νόμων τῶν γραπτῶν·
 Τέσσαρες εἶν' οἱ μεγάλοι Ἡσαΐας Δανιὴλ,
 Κλαυθμηρὸς Ἰερειμίας καὶ ὁ Ἰεζεκιήλ·
 Οἱ προφῆται οἱ λαλοῦντες ὅσα μέλουν νὰ γένωυν,
 Λύτρωσιν λαὸν κυρίου ὑπὲρ λόγον καὶ ὑπὲρ νοῦν·
 Οἱ λοιποὶ (β) προφῆται πάντες προφητεύει ὁ καθ' εἷς,
 Ἐλευσιν προορισμένην τοῦ μονογενοῦς εὐθύς·
 Ἠξευρε λοιπὸν τὸ Θεῖον ὅτι θέλουν παραβοῦν,
 Ἐντολὴν τοῦ τὴν ἁγίαν παραδείσου νὰ ἐκβοῦν·
 Ὅτι θέλουν καταντήσουν εἰς τὴν παντελὴ φθωρὰν,
 Ἀπὸ χάριν τοῦ τοιαύτην καὶ ἀπὸ ζωὴν λαμπράν·
 Διὰ τοῦτο προορίζῃ ἔλευσιν μονογενοῦς,
 Εἰς τὴν σωτηρίαν τούτων φύσεως τῆς παγγενοῦς.
 Πῶς λοιπὸν δὲν τὴν ἀφίνει, πλάσιν δὲν τὴν καταργεῖ,
 Ἡ Ἀδὰμ δὲν ἐμποδίζει νὰ μὴν ἀνυποταγῇ·
 Εἶναι βέβαια τῷ ὄντι εἰς τὸ ὄμα τοῦ Θεοῦ,
 Μέλλοντα παροχηκότα ἐνεστῶν κ' τὰ τοῦ νοῦ·
 Πεπτωκότα εἶναι πάντα καθαρῶς τὰ καθαῖρα, (γ)
 Ὡς οὐσία ὑπερτάτῃ εἰς αὐτὸν μόν' ἀφορᾷ·

Ψαλ. ρλ.
 Στίχ. 8.

(α) Αἴτιον κυρίως τοῦ εἶναι πάντας τοὺς ἀνθρώπους τῇ προπατο-
 ρικῇ ἁμαρτίᾳ ὁ τρόπος τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν τὸν ὁποῖον προξένησεν ἡ
 παρακοὴ τοῦ Ἀδὰμ δηλ. (κατὰ τοὺς Θεολόγους) ἡ συνουσία τοῦ ἀν-
 δρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς διὰ τοῦτο καὶ ὅστις ποτὲ γεννηθεὶς τῷ τρό-
 πῳ τούτῳ ἔνοχος τῇ προπατορικῇ ἁμαρτίᾳ· καὶ τίς ἄρα δὲν ἐγεννήθη
 μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον κανένας· ἅπαντες λοιπὸν ἐσμὲν ἔνοχοι τῇ ἁμαρ-
 τίᾳ ἐκτὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ οὐκ ἐκ σπέρματος οὐδὲ ἐκ θηλήμα-
 τος ἀνδρὸς γεννηθέντος.

(β) Οἱ δὲ λοιποὶ προφῆται εἶναι Ὡσιέ, Ἀμώς, Μιχαίας Ἰωήλ,
 Ἀβδίας Ἰωνᾶς, Ναούμ, Ἀβακούμ, Σοφονίας ἀγγαῖος Ζαχαρίας, πρῶ-
 τος δὲ εἶναι ὁ Μαῦσῆς Σαμουὴλ Ἡλίας καὶ λοιποὶ ὅλοι δὲ ἀριθμοῦν-
 ται 24. καὶ ὁ μείζων τῶν προφητῶν Ἰωάννης 25.

(γ) Οἶδεν ὁ Θεὸς τὴν πτώσιν τοῦ Ἀδὰμ, κατὰ τὴν οὐσιαποιοῦν

Τὸ γινώσκειν ὁλοκληρῶς ὡς αἰτία (α) αἰτιῶν,
 Καὶ νὰ προνοῇ ἀμέσως ὡς πηγῇ οἰκονομιῶν.
 Οἶδε βέβαια τὸ πταῖσμα προτοπλάστου προφανῶς,
 Καὶ παρακοὴν τοῦ λόγου καὶ φθορὰν ἐλεεινῶς.
 Ἀγαθότης εἶναι φύσει στήν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ,
 Δίκαιον καὶ εὐσπλαχνία ὑπὲρ λόγον κ' ὑπὲρ νοῦ.
 Διὰ τοῦτο ἀποστέλλει τὸν υἱὸν μονογενῆ,
 ἵνα στήσῃ ῥοῦν θανάτου καὶ φθορὰν τὴν παγγενῆ.
 Οὗτος εἶναι ὁ μεσίας ὁ σωτὴρ καὶ λυτρωτὴς,
 Γένους τοῦ ἀδαμιαίου μόνος ἐλευθερωτῆς.
 Ἀφοῦ ἐφθασεν (β) ἡ ὥρα τῆς ὑπερφουῦς βουλῆς,
 Κατὰ τὴν χρονολογίαν ἀπὸ τῆς καταβολῆς.
 Πέντε χιλιάδες χρόνοι πεντακόσιοι ὀκτῶ, (γ)
 ἦτον τότε ὡς ἐφάνη ἡ βουλὴ ἡ ἐν κρυπτῷ.
 Ἀθεώτατος βολταῖρος ἄφρων λυμεῶν κακός,
 Ἀφρονέστατος ἀνθρώπων παρελάλη ὡς μωρός.
 Ἐπροσπάθησε νὰ φέρῃ ὅχι τὸ κακὸν τινός,
 Τὴν κατάλυσιν θρησκείας καὶ ἡθῶν τοῦ καθενός.
 Καταγράφει καταλέγει ἀναιρεῖ τὰ γραφικὰ,
 Μαρτυρίας ἀναφέρει μέσα εἰς τὰ πρακτικά.

αὐτοῦ ἐννόησιν· προύρισεν ὁμῶς αὐτὸν διὰ τὴν βασιλείαν του· δώσας αὐτεξουσίως προαιρετικὴν δύναμιν ἐκλογῆς καλοῦ κακοῦ ὡς εἶδομεν αὐτὸν πρῶτον ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ, ὡς γράφη ὁ Σεβηρανὸς Γαββά-λων» Ἦσαν γὰρ γυμνοὶ ὅτε ὁ ἀδάμ καὶ ἡ εὐα καὶ ἡσχύνοντο ἐπειδὴ δὲν συνεχώρει ἡ δόξα, διότι αὐτὴ ἐσκέπαζε τὴν γυμνότητα ἣ δὲν ἐδυνάθη ὁμῶς τὸ πταῖσμα τοῦ ἀδάμ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν προορισμὸν τῆς χάριτος τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος, κατὰ τοὺς Θεολόγους, ἦτον λόγος προηγούμενος εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ πταῖσμα ἐπομένως· ναὶ μὲν ἀναρχαὶ καὶ ἔξω τάξεως αἱ Θεϊκαὶ ἐννοιαὶ· πρὸς ἡμᾶς δὲ ἀναφερόμεναι, τάξιν ἔχουσι πρὸς ἀμυδρὰν κατάληψιν τῶν ἀκαταλήπτων· διὰ τὸν ἐπόμενον λόγον προορίζει ἀμέσως τὴν ἔλευσιν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ.

(α) Αἴτιος ὁ Θεὸς τοῦ παντός, αἴτια τὰ δεύτερα τὰ πάντα κατὰ τοὺς Θεολόγους διὰ τοῦτο πάντα λίαν (πολὺ) καλὰ, κατὰ τὴν γραφὴν καὶ κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον « αἴτιον καλὸν, καὶ αἰτιατὸν καλὸν ποιεῖ· αἴτιον πονηρὸν, αἰτιατὸν πονηρὸν ποιεῖ. »

(β) Ἀμαρτήσας ὁ ἀδάμ θανάτῳ τὸ γένος ὑπέβαλε, καὶ τὴν φύσιν ὅλην ὑπεύθυνον τῷ χρέει πεποίηκε, Ἰουστίνος μάρτυς.

(γ) Πολὺς καὶ διάφορος λόγος γίνεται περὶ τῆς χρονολογίας ταύτης ἄλλοι μὲν ἦττον τῆς ἀναφερομένης λέγοντες, ἄλλοι δὲ περισσώτερον ἢ σύμφωνοι λοιπὸν φαίνονται· ἀφιλόνικον ὁμῶς τὸ τοιοῦτον ὅτι πάντες τὸ ἐκ τῆς χρονολογίας ἐνδεικνύμενον Συμφώνως ὁμολογοῦσιν ὅπερ εἶναι τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἄναιδὴ ποιήματά του εἶναι πάντοτε ψευδεῖς,
 Καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὁμιλεῖ ποτὲ οὐδεὶς·
 Μερικοὶ τῶν ὀρθοδόξων ἀγωγῆς χριστιανικῆς,
 Ἐγκρατεῖς τῆς διαλέκτου νὰ γενῶσι γαλλικῆς·
 Τὸν Βολτέρ φιλολογοῦσιν ὕψος ἔχοντα καλόν,
 Τῆς οἰκείας διαλέκτου εὐφραδὲς κ' ὁμαλόν·
 Ὡφελοῦνται κατὰ λέξιν βλάπτωνται δὲ κατὰ νοῦν,
 Ὡς μὴ ἔχοντες ιδέαν τῶν δογμάτων αὐτοῦ φρονοῦν·
 Τοῦτο πρῶτον ἀναγκαῖον εἶτα ἅς φιλολογοῦν,
 Τὰ διατριβάς Βολταίρου χωρὶς νὰ πολυλογοῦν·
 Τότε πλέον τὰς ἐμπαίζουσιν τὰς ἐννοίας τὰς μωρὰς,
 Ἐξηγήσεις παραφράσεις τοῦ Βολτέρ τὰς μιανὰς·
 Βάσιν στερεὰν στοχάθῃ τὴν ἀναίρεσιν γραφῆς,
 Ὅλη; τῆς κακοδοξίας καὶ ἀνθρώπου τῆς μορφῆς·
 Μέσα εἰς τὰς φλυαρίας ἀνυπάρχτους καὶ ψευδεῖς,
 Ἀναιρέσεις πεντατεύχου εἶν' καὶ αὕτη εἶν' οὐδεὶς·
 Οὔτε λέγει οὔτε γράφει οὔτε ἀναφέρει καὶ,
 Πρεσβυτέρα ὅτι εἶναι ἱστορία (α) εἰς τὸ πᾶν.
 Τῶν Σινῶν τοῦ μωϋσέως πεντατεύχου, τῆς γραφῆς,
 Ἡ παλαιότερα πάντων καὶ σχεδὸν ἀπ' τῆς ἀφῆς.
 Κλήμης Γάλλος πατριώτης τοῦ Βολτέρ τοῦ μιανοῦ,
 Ἀναιρεῖ τὴν δόξαν ταύτην ἀποτόμου τολμηροῦ·
 Διὰ μέσου τῶν ιδίων Συγγραφέων τῶν Σινῶν,
 Ἐκ τῶν μάλιστα δοκίμων καὶ σοφῶν ἀληθινῶν·
 Τῶν Σινῶν τὴν ἱστορίαν παρασταίνει μὲ ῥητὰ,
 Πεντακόσια πῶς ἔτη παλαιὰς γραφῆς μετὰ·
 Ὁ ἐξ ἀπορρήτων (β) λέγει περὶ Ἰουδαϊκῶν,
 Τῶν Ἰνδῶν Σινῶν προσέτι καὶ τῶν αἰγυπτιακῶν·

(α) Μετὰ τοῦτο ἀναιρεῖ ὁ αὐτὸς (Βόλτερ) τὰ κατὰ τὸν Μωϋσῆν ἔ-
 τη τῆς κοσμοποιίας λέγων, ὅτι εἰσὶν ὑπὲρ τὰς ἐξήκοντα χιλιάδας χρό-
 νων ἐπιφέρων εἰς ἀποδείξεις ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Σινῶν, καὶ συμπερα-
 σμούς, ἐκ τῆς προόδου τῶν ιδεῶν τῆς ἀνθρωπότητος· ὅθεν κατὰ τὴν
 ὀρθὴν κρίσιν, τὸ τοιοῦτον δὲν ἐπιδέχεται φιλονικεῖαν· διότι ἔδει τὸν
 Μωϋσῆν πρὸς ἡμᾶς τοὺς μεταγενεστέρους ἐκείνο γρυάφοντα, καὶ ἀρχὴν
 ποιοῦντα ἐν τῷ κόσμῳ ἀληθοῦς παρωχηκυῖας ἱστορίας, παρωχηκότιτι
 νὶ χρόνῳ χρήσασθαι καὶ τούτῳ, ὅσον αὐτὸς ἐνεκρίνατο κατὰ τὴν εἰς
 αὐτὸν ἐμπιστευομένην Θεῖαν χάριν, καὶ ἡμῖν καταληπτὸν ἐγίνετο ἐπει-
 δὴ τὸ ὄν, πρὸς ὃ τὸ παρωχικὸς κατηγορεῖται, εἶναι ἄπειρον καὶ ἄ-
 χρονον, καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ χρόνου ὅχι τὴν ἀρχὴν τῆς κοσμοποιίας ἀ-
 φαιρεῖ, ἀλλὰ τὴν ἄγνοιαν τοῦ ἀνθρώπου παρίστησι.

(β) Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Εἰς τὸν μάρτιον τὸν μῆνα ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ,
 Τὴν βουλὴν ἀποκαλύπτει εἰς τὴν κόρην τοῦ ναοῦ.
 Ἐξ Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης ἡλικίας τὴν ἀκμὴν,
 Ἐκ πρεσβύτιδος καὶ στείρας τῆς στειρώσεως τομὴν.
 Γαβριὴλ ὁ προτοστάτης (α) χαίρε νύμφη ἐκφωνή,
 Κόρη κεχαριτομένη καὶ Θεόδεκτος σκηνή.
 Πνεῦμα ἅγιον κυρίου θέλει ἔλθει ἐπὶ σέ,
 Χάρις δύνάμις ὑψίστου κατοικήσει εἰς ἐσέ.
 Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῆς προγονικῆς,
 Ἀμαρτίας μὲ τὸ χαῖρε μόνης προπατορικῆς.
 Καὶ ἐδέχθη ὑπὲρ φύσιν εἰς τὴν ἄσπιλον νηδὺν,
 Τοῦ πατρὸς ἀνάρχου λόγου θαῦμα ὄντως κατιδεῖν.
 Καὶ ὁ ἄσαρκος σαρκουται ὁ ἀχώρητος χωρεῖ,
 Διὰ ἀγάπην τοῦ ἀνθρώπου ἐντελῶς σάρκα φορεῖ.
 Ἐξ χιμάτων πανασπίλων ἐσαρκώθη ἐντελῶς,
 Μαριὰμ ἀγνῆς παρθένου ἄνθρωπος ὀλομελῶς.
 Καὶ γεννᾶται (β) ὑπὲρ φύσιν ἄνθρωπος δὲν ἡμπορεῖ,
 Τὸ ἀπόρρητον νὰ κρίνῃ παντελῶς δὲν εἰσχωρεῖ.
 Ὅταν ὅμως στοχασθῶμεν ὅτι ἦτον καὶ Θεός,
 Τέλεις ὧν κατ' οὐσίαν περιέρχεται νοός.
 Παύει (γ) πλέον δὲν κινεῖται καὶ τὸ πῶς δὲν ἐρευνᾶ,
 Καὶ παρθένος μετὰ τόκον τίνι τρόπῳ τὸν γεννᾶ.
 Ἐπειδὴ καὶ τόσα ἄλλα εἶδομεν ὑπερφυῖ,
 Τῇ δυνάμει τοῦ Θεοῦ μας ἅπαντα Θεοπρεπῇ.
 Ὅπου βούλεται ἡ Θεία δύνάμις ὑπερφυῖς,
 Τάξιν φύσεως ἀλλάττει τίς αὐτῆς εἶν' ὁ κριτής.
 Ἄν ἐφύλαττε τὴν τάξιν ὡς ἡμεῖς οἱ γηγενεῖς,
 Βέβαια Θεὸς δὲν ἦτον δὲν τὸν λάτρευε κανεῖς.
 Δὲν ἐδόξαζε τελείως ὑπὲρ ἄνθρωπον τί ὄν,
 Καὶ αὐθύπαρκτον οὐσίαν παντοδύναμον Θεόν.
 Ἄν ἐδύνατο ὁ νοῦς μου νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεόν, (δ)
 Εἴμην ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον ὃχι ὑπαρκτὸν τί ὄν.

(α) Γαβριὴλ ἐλληνιστὶ λέγεται Θεὸς καὶ ἄνθρωπος· καὶ διὰ τοῦτο ἐδιωρίσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ ὡς πρόκλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(β) Βλέπε Σελίδας 10 καὶ 11. τοῦ βιβλίου τούτου.

(γ) Ὅπου Θεὸς, καὶ ἀγνωστῇ τῶν λεγομένων, ἢ δι' ὑπεροχὴν φύσεως, ἢ δι' οἰκονομίας τρόπον οὐδεμίαν ἀπὸ τούτου βλάβη τοῖς ἀγνοοῦσιν ἐγγίνεται. Ἰουστίνος φιλόσοφος.

(δ) Ἡ παναγία καὶ σεπτὴ τριάς πρὸ πάντων αἰώνων, καὶ εἰς αἰεὶ